

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

STRATEGIA PROMOCJI GOSPODARCZEJ GMINY PONIATOWA NA LATA 2014-2020

Poniatowa
przyjazne otoczenie

ARSiL
Agencja Rozwoju Strategicznego i Lokalnego

GMINA PONIATOWA

ul. Młodzieżowa 2
24-320 Poniatowa
tel. 81 820 48 36 , fax 81 820 35 73
NIP: 717-180-12-88

Opracowanie:

AGENCJA ROZWOJU STRATEGICZNEGO I LOKALNEGO DANIEL DRAGAN

Dubica Góra 98; 21-580 Wisznice
NIP: 537-241-23-68
poczta@agencjarozwoju.eu

Wisznice, sierpień 2014 rok

Publikacja współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
Wstęp	4
Część I. Analiza i diagnoza stanu obecnego	6
1. Analiza sytuacji obecnej.....	6
1.1. Potencjał społeczno-gospodarczy.....	6
1.2. Zasoby rynku pracy.....	27
1.3. Potencjał edukacyjny	31
1.4. Infrastruktura techniczna	39
1.5. Potencjał inwestycyjny	42
1.6. Potencjał turystyczny.....	53
2. Badania rynku	56
2.1. Wnioski	56
2.2. Konkluzje.....	62
2.3. Rekomendacje	63
3. Charakterystyka konkurencji	64
3.1. Metodologia	64
3.2. Analiza konkurencji.....	67
3.3. Wnioski	84
4. Agregacja danych (analiza SWOT)	85
Część II. Strategia marki	86
1. Wyróżniki marki (USP – <i>unique selling proposition</i>).....	86
2. Idea główna marki	87
2.1 <i>Geneza znaku</i>	87
2.2 <i>Logo gminy Poniatowa</i>	89
2.3 <i>Hasło promocyjne</i>	91
3. Grupy docelowe.....	92
4. Pozycjonowanie marki.....	93
5. Cele strategiczne i operacyjne.....	100
5.1 <i>Cel strategiczny</i>	100
5.2 <i>Cele operacyjne</i>	100
Część III. Implementacja strategii i promocja marki	102
1. Priorytetowe działania.....	102
1.1 <i>Harmonogram</i>	104
1.2 <i>Zalecenia realizacyjne</i>	104
2. Kanały komunikacji i narzędzia promocji	106

3. Monitoring i ewaluacja strategii.....	108
4. Rekomendacje i prognozy dotyczące planowania budżetu promocyjnego	110
Załączniki...	111
Wykaz skrótów	111
Spis rysunków	112
Spis tabel	114

WSTĘP

Najważniejsze, co gmina może zrobić dla rozwoju przedsiębiorczości, to właściwie zorganizować własną działalność i w taki sposób wykonywać swoje zadania, aby stwarzać korzystne warunki rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej.

Tak pojęta rola gminy sprowadza się do konsekwentnego myślenia strategicznego opartego na solidnej wiedzy i wszechstronnej analizie stanu gminy, ograniczania działalności gospodarczej komunalnych jednostek organizacyjnych, wyzbywania się komunalnych monopolii, kreowania konkurencji na rynku, stwarzania warunków do rozwoju inwestycji za pomocą wszelkich dostępnych gminie instrumentów (od miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poczynając, a na inwestycjach gminnych kończąc), przystosowania szkół gminnych do potrzeb lokalnego rynku pracy i wyzwań przyszłości, zlecania i przekazywania niezależnym od gminy firmom lub organizacjom zadań, które nie muszą być wykonywane bezpośrednio przez organy i jednostki gminy itp. Tylko wówczas gdy polityka gminy w zakresie jej własnych zadań nie tworzy barier utrudniających rozwój, może mieć sens stosowanie innych, dodatkowych środków wspierających przedsiębiorczość i lokalną gospodarkę, takich jak specjalne programy dla bezrobotnych, pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom, fundusze gwarancyjne, inkubatory przedsiębiorczości i inne.

Zrozumienie tego, że rozwój przedsiębiorczości, pojmowanej zarówno w kategoriach społecznych, tj. ludzkiej aktywności, jak i gospodarczych, jest niezbędnym warunkiem ogólnego rozwoju przynoszącego poprawę bytu lokalnej społeczności i nadrzędnym celem działania władz lokalnych, może się stać przełomem w metodach działania wielu gmin. Może też przyczynić do nawiązania i poprawy stosunków pomiędzy przedstawicielami lokalnego samorządu a przedstawicielami różnych środowisk lokalnych¹.

Wszystkie elementy rozwoju przedsiębiorczości lokalnej w gminie władze samorządowe powinny ująć w miejscowych planach zagospodarowania i strategiach rozwoju gospodarczego lub rozwoju przedsiębiorczości.

Władze samorządowe mają do dyspozycji kilka instrumentów, które mogą oddziaływać na lokalne życie gospodarcze. Stosowane kompleksowo, planowo i z rozwagą mogą przyczynić się w znacznym stopniu do stworzenia dobrych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Najważniejszym instrumentem wspierania przedsiębiorczości jest budżet gminy. To przy jego konstruowaniu władze gminy mogą zaplanować wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości. To wsparcie nie musi opierać się tylko na obniżaniu podatków i opłat lokalnych. Takie rozwiązania nie są obecnie decydujące, choć mogą na początku zachęcić przedsiębiorców np. do inwestycji na obszarze danej gminy.

¹ E. Bończak-Kucharczyk, K. Herbst, K. Chmura, *jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość*, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych i Polska Fundacja Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 1998, s. 3.

Bardzo ważnym punktem budżetu jest wydatkowanie środków na rozwój infrastruktury technicznej, w tym głównie drogowej i kanalizacyjno-wodociągowej. Gmina powinna zadbać o stworzenie sieci dróg gminnych, które połączą konkretną gminę z siecią dróg wojewódzkich i krajowych. Sprawna sieć drogowa to magnes dla inwestorów. Drugim takim magnesem jest sprawna sieć kanalizacyjno-wodociągowa. A trzecim posiadanie terenów uzbrojonych pod inwestycje

Największe możliwości przygotowania budżetu jako środka pobudzającego przedsiębiorczość jest okres przed jego uchwaleniem, w czasie jego opracowania, tj. przed uchwaleniem go przez Radę Gminy.

Władze gminy mają jeszcze inny ważny instrument wspierania lokalnej przedsiębiorczości. Jest nim witryna internetowa. Na stronach gminy można stworzyć wszelkiego rodzaju elementy graficzne sprzyjające rozwojowi miejscowych firm².

Strategia jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to określenie sposobu postępowania i wybór drogi rozwoju poprzez sformułowanie misji i docelowej wizji jednostki; wybór długookresowych celów rozwojowych zapewniających urzeczywistnienie przyjętej wizji; częścią strategii jest polityka realizacji strategicznych celów rozwojowych, określająca zasady postępowania oraz wskazująca narzędzia niezbędne do osiągnięcia przyjętych celów, w tym sposób alokacji środków kapitałowych, zaangażowania społecznego, systemu informacji. Ważnym elementem polityki są więc wyodrębnione zadania wdrożeniowe ujęte w ramach operacyjnych programów strategicznych. Reasumując, jest to dokument, którego celem jest wskazanie wizji oraz strategicznych kierunków rozwoju gminy w określonej perspektywie czasowej.

Strategia Promocji Gospodarczej jest dokumentem umożliwiającym bieżące zarządzanie rozwojem gospodarczym gminy i kreowanie jej gospodarczego wizerunku. Funkcjonując jako uszczegółowienie zapisów Strategii Rozwoju, określa cele ukierunkowane na realizację wybranych projektów z zakresu rozwoju sfery lokalnej przedsiębiorczości, ale głównie ta Strategia ukierunkowana jest na stworzenie nowego wizerunku gminy Poniatowa. Wizerunek ten ma skupiać na sobie oczy nie tylko inwestorów, ale także na przykład mieszkańców sąsiednich gmin, który dzięki prowadzonej umiejętnie przez władze gminy polityce przyciągania nowych mieszkańców, osiedlą się w gminie Poniatowa płacąc tutaj podatki będą doprowadzać do wzrostu budżetu gminy.

Strategia Promocji Gospodarczej została opracowana na lata 2014-2020. Ponieważ markę Poniatowa tworzy się od podstaw i jest ona ukierunkowana na szeroko pojęty rozwój gospodarczy. W pierwszym okresie rozwoju marki (pierwsze 5 lat) należy skupić się przede wszystkim na **wprowadzeniu i utrwaleniu wizerunku marki wśród mieszkańców gminy Poniatowa** i najbliższego otoczenia.

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół ekspercki Agencji Rozwoju Strategicznego i Lokalnego oraz powstał w ramach projektu „Promocja gospodarcza gminy Poniatowa” realizowanego w ramach II Osi Priorytetowej, Działania 2.4 Schemat B Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

² A. Okrański, *Jak gmina powinna wspierać lokalną przedsiębiorczość*, http://samorząd.infor.pl/sektor/rozwoj_i_promocja/wspolpraca/artykuly/388965,jak_gmina_powinna_wspierac_lokalna_przedsiębiorczosc.html.

CZĘŚĆ I. ANALIZA I DIAGNOZA STANU OBECNEGO

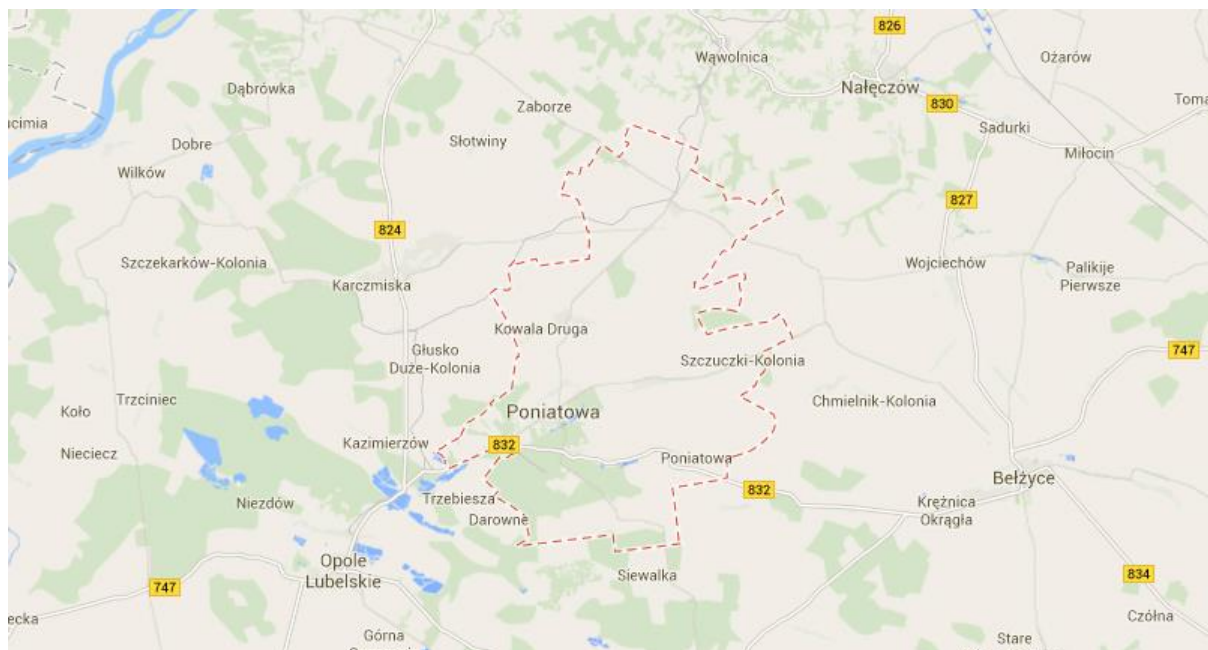
1. Analiza sytuacji obecnej

1.1. Potencjał społeczno-gospodarczy

Położenie administracyjno-geograficzne

Gmina Poniatowa jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa lubelskiego. Gmina leży ok. 165 km na południowy - wschód od Warszawy oraz ok. 45 km na zachód od Lublina. Do 31 grudnia 1999 administracyjnie wchodziła w skład „starego” województwa lubelskiego. Po reformie administracyjnej weszła w skład nowego województwa lubelskiego. Wtedy została również włączona w skład reaktywowanego powiatu opolskiego, gdzie jest drugim najważniejszym ośrodkiem społeczno-gospodarczym.

Rysunek 1. Położenie gminy Poniatowa w powiecie opolskim.

Źródło: www.google.pl

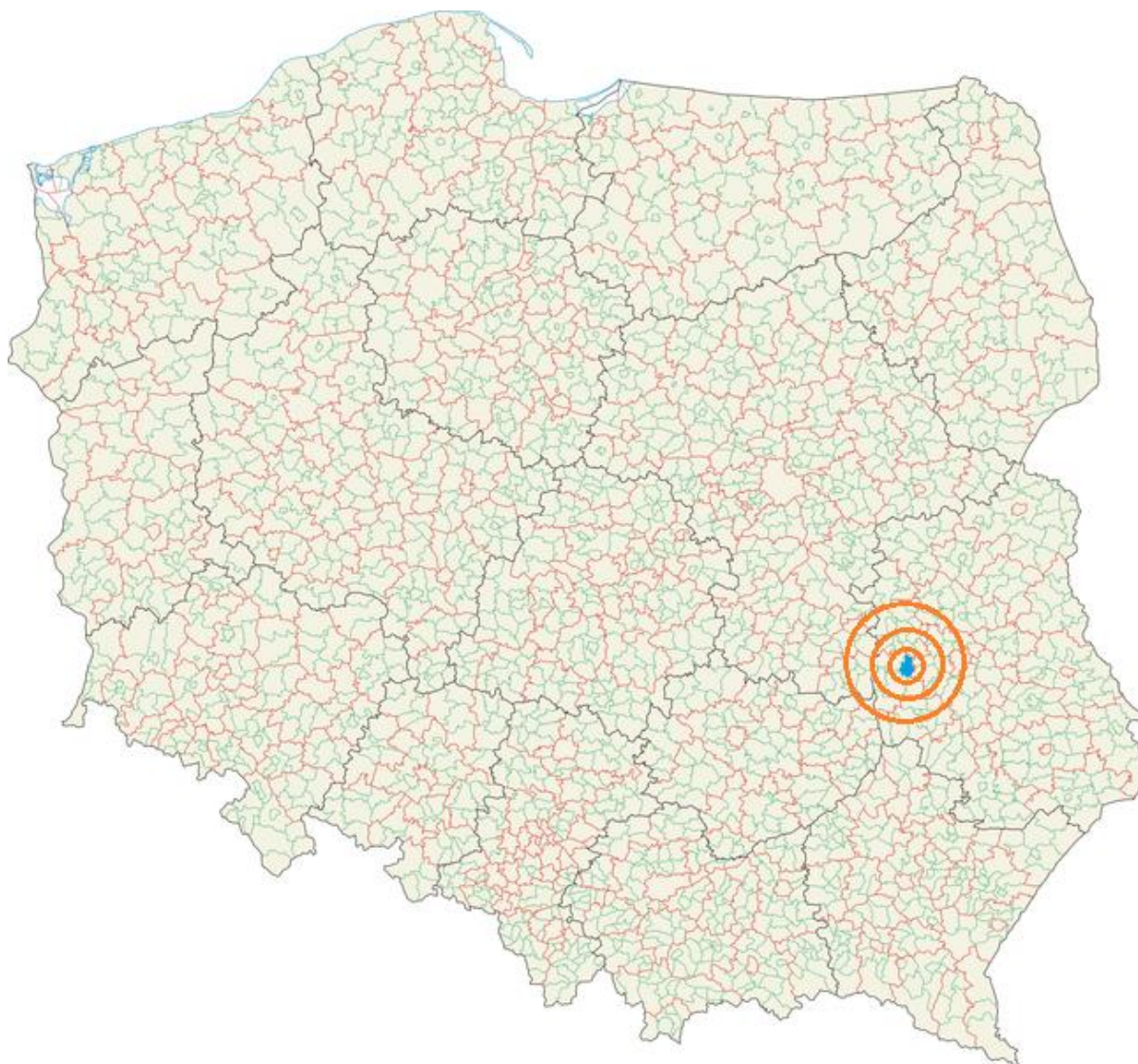
Rysunek 2. Położenie gminy Poniatowa w województwie lubelskim.

Źródło: Lubelskie.pl – strona Województwa Lubelskiego,

Rysunek 3. Położenie gminy Poniatowa wśród innych gmin w Polsce.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wikipedia, Podział administracyjny Polski, http://pl.wikipedia.org/wiki/Grafika:POLSKA_woj_pow_gminy.png.

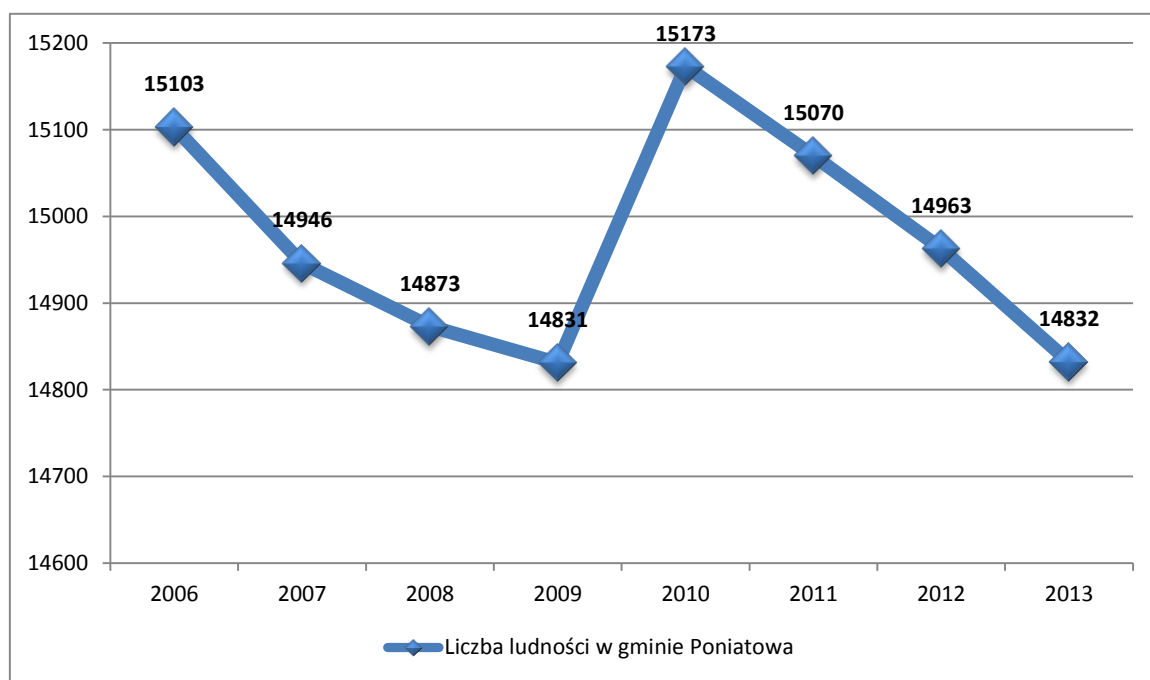
Powierzchnia gminy wynosi 84,16km² i jest drugą największą (pod względem ludności) gminą powiatu opolskiego. Graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi: gmina Bełżyce, gmina Chodel, gmina Karczmiska, gmina Opole Lubelskie, gmina Wąwolnica oraz gmina Wojciechów. Na terenie gminy znajduje się 18 sołectw: Dąbrowa Wronowska, Henin, Kocianów, Kowala Pierwsza, Kowala Druga, Kraczwice Prywatne, Kraczwice Rządowe, Leśniczówka, Niezabitów, Niezabitów-Kolonia, Oblizniak, Plizin, Poniatowa, Poniatowa-Kolonia, Spławy, Szczuki-Kolonia, Wólka Łubkowska, Zofianka. Obszar gminy leży w Kotlinie Chodelskiej.

Ludność

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 XII 2013 ludność faktycznie zamieszkała gminę Poniatowa wynosiła 14 832 osób. Pod względem liczby ludności daje to jej 2 miejsce w powiecie opolskim. Na podstawie analizy danych n.t. ludności z lat 2006-2013 można zauważyć, że liczba ludności w gminie się zmniejsza, ale widać w poszczególnych latach wahnięcia.

Rysunek 4. Liczba ludności faktycznie zamieszkałej w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na wskazaną powyżej sytuację bezpośrednio wpływa ujemny w ostatnich latach bilans przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji. Ze względu na zwiększającą się liczbę zgonów oraz zmniejszającą się liczbę urodzin wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Poniatowa maleje. Dodatkowo zmniejszająca się liczba małżeństw może być negatywna w przyszłości. Niestety sytuacja ekonomiczna i zmiana tradycyjnego modelu rodziny na popularny ostatnio 2+1 niekorzystnie wpływa na liczbę urodzin dzieci. Utrzymanie jednego dziecka jest nie tylko łatwiejsze z punktu widzenia ekonomicznego, ale również w przypadku osób pracujących nie utrudnia rozwoju kariery zawodowej. Powyższe trendy przedstawiają poniższe dane ujęte w liczbie na 1000 mieszkańców.

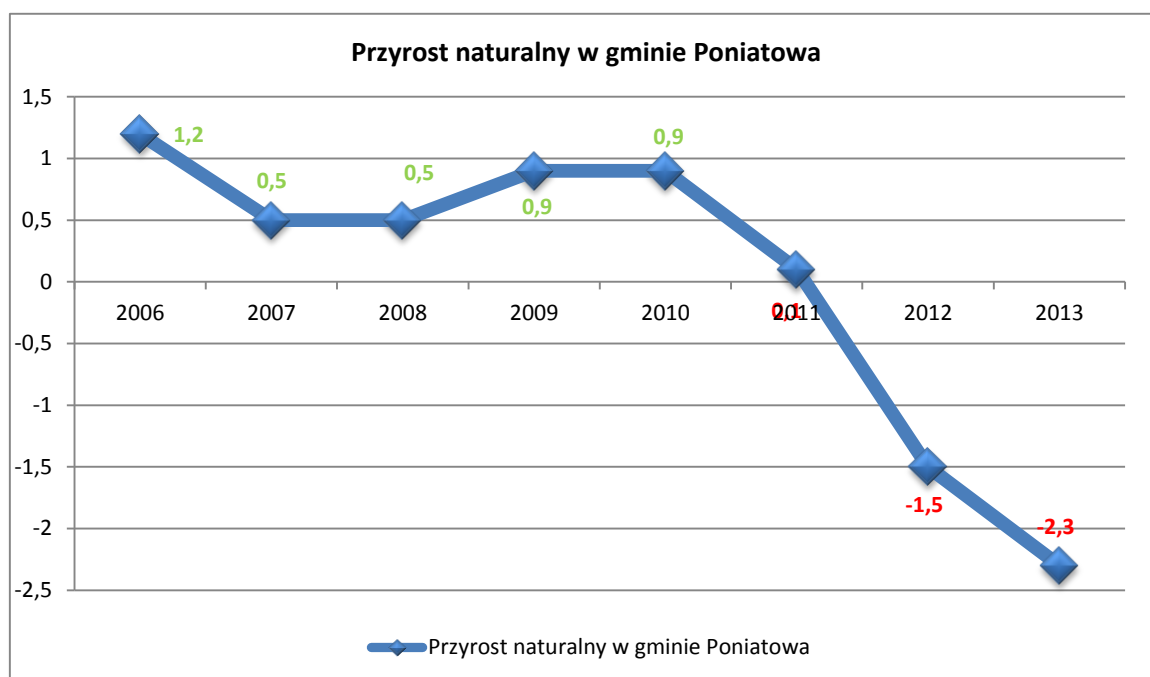
Tabela 1. Ruch naturalny w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń żywych	Liczba zgonów
2006	7,9	9,7	8,56
2007	6,2	10,3	9,76
2008	8,2	9,3	8,72

2009	6,1	10,2	9,24
2010	6,7	10,8	9,87
2011	6,4	9,9	9,73
2012	7,0	9,1	10,61
2013	4,4	7,9	10,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

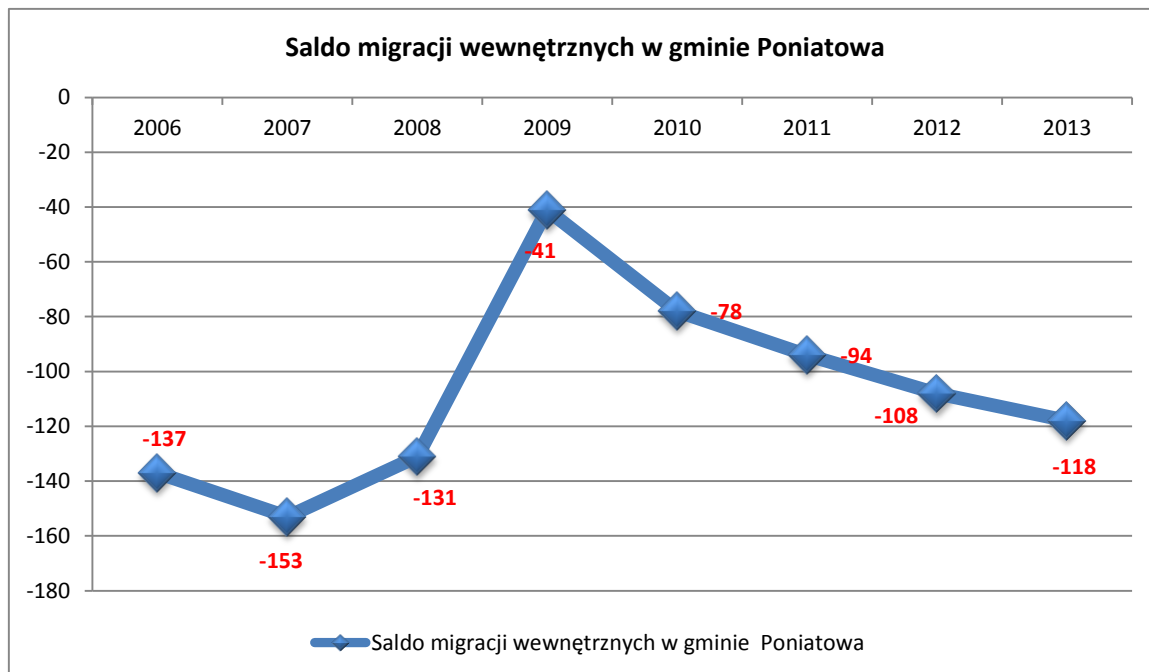

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności w gminie jest różnica między napływem a odpływem mieszkańców w danym roku. Niestety w tym przypadku również dane przedstawiające saldo migracji wewnętrznych notowały ujemny wskaźnik. Na wpływ migracji wewnętrznych ma bardzo duży wpływ lokalna sytuacja gospodarcza. Przedstawiony wykres może, więc bardzo sugestywnie pokazać jak wyglądają nastroje ekonomiczne w lokalnym społeczeństwie.

Rysunek 5. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Poniatowa w latach 2002-2009.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Saldo migracji zagranicznych waha się na niskim prawie nieznaczącym dla wskaźnika ludności w gminie. Powyższe dane wskazują, że gmina Poniatowa jest obszarem odpływu ludności.

Ważna dla przyszłej kondycji demograficznej jest struktura wiekowa mieszkańców gminy. Duża liczba osób w wieku przedprodukcyjnym będzie gwarancją rozwoju gminy w przyszłości.

Tabela 2. Struktura ludności w gminie Poniatowa w roku 2013 w podziale na podstawowe grupy wiekowe.

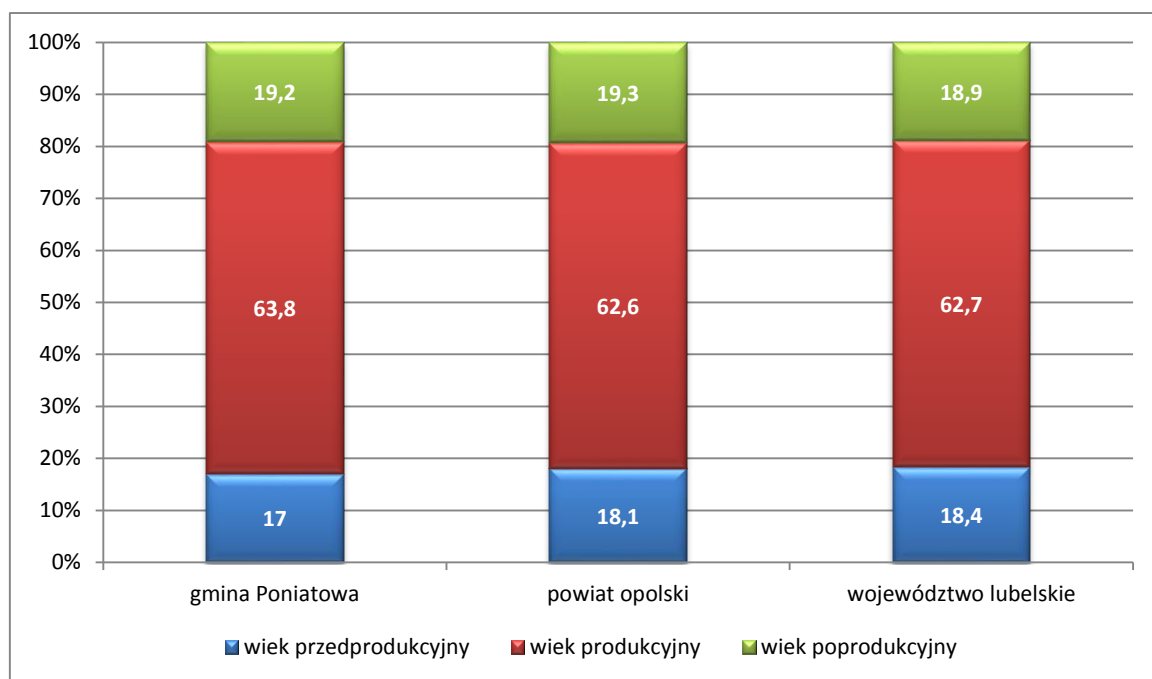
Ludność w wieku	Liczba ludności	Udział % w ogólnej liczbie mieszkańców
przedprodukcyjny	2522	17,0
produkcyjnym	9459	63,8
poprodukcyjnym	2851	19,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Liczba ludności w podziale na główne grupy wiekowe zasadniczo nie odbiega zarówno od podobnego zestawienia w powiecie opolskim jak i całym województwie lubelskim. Dla porównania udział osób w wieku przedprodukcyjnym w powiecie wynosi 18,1%, a w województwie 18,4%. Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosi 62,6% w powiecie opolskim oraz 62,7% w województwie lubelskim. Podobna sytuacja występuje w przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym – odpowiednio 19,3% dla powiatu oraz 18,9% dla województwa.

Rysunek 6. Procentowa struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w roku 2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na dzień 31 grudnia 2013 spośród 14 832 osób zamieszkujących gminę Poniatowa, kobiet było 7 709, co stanowiło 51,97% ogółu mieszkańców gminy. W przeliczeniu na 100 wskaźnik feminizacji wynosi 108 i jest na podobnym poziomie w ostatnich latach. Stopień feminizacji w powiecie i województwie obrazuje poniższa tabela:

Tabela 3. Porównanie wskaźnika feminizacji w roku 2013.

	Liczba kobiet na 100 mężczyzn
gmina Poniatowa	108
powiat opolski	104
województwo lubelskie	106

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wyraźnie widać że wskaźnik feminizacji jest wyższy zarówno od średniej powiatowej jak i wojewódzkiej.

Budżet gminy

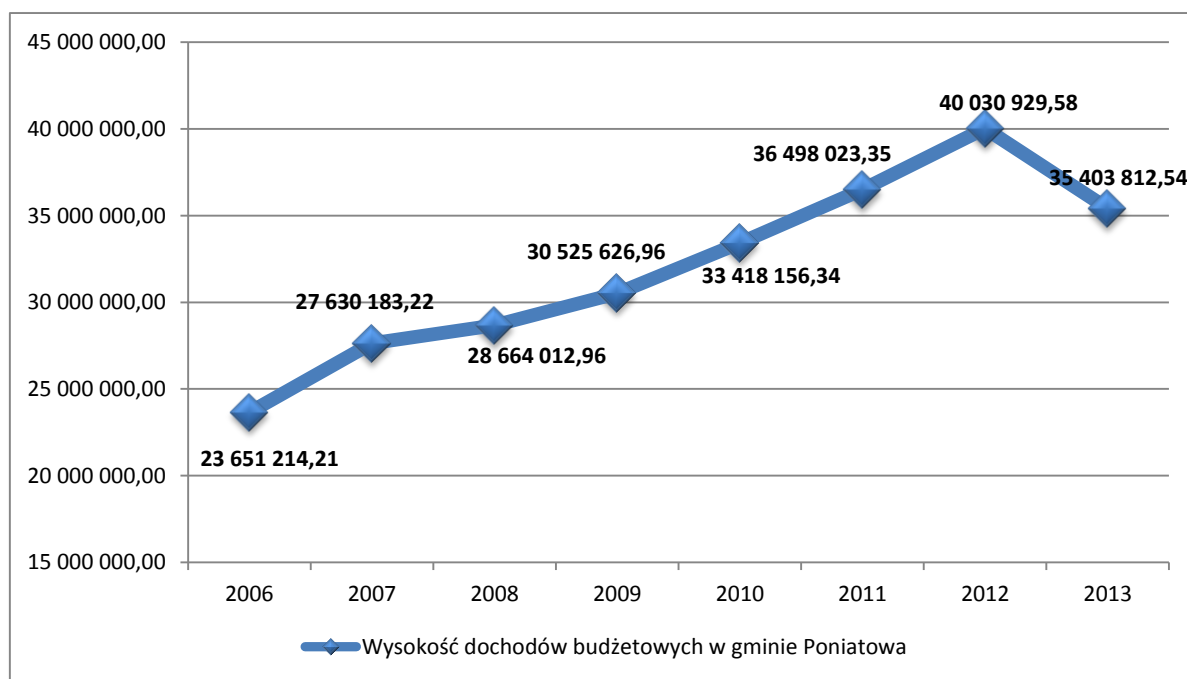
Budżet gminy jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów uchwalany w formie uchwały budżetowej przyjmowanej na podstawie zapisów ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o finansach publicznych. Na jego podstawie gmina może prowadzić swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Zasadniczo na możliwości i potencjał rozwojowy gminy wpływa ilość dochodów budżetowych, w skład których wchodzi: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Dochodami gminy mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, w tym środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych zagranicznych mechanizmów finansowych. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na następujące grupy:

- wpływy ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw podatkowych (np. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny czy podatek od środków transportu).
- wpływy z opłat (opłata skarbową, opłata targowa, opłata miejscowa, opłata eksploatacyjna)
- udział w wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych (zamieszkałych lub posiadających siedzibę na terenie gminy)
- dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe gmin, wpłaty od zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych, odsetki od środków finansowych gminy gromadzonych na rachunkach bankowych, dochody z majątku gminy.

Dzięki obserwacji dochodów gminy Poniatowa można stwierdzić stały wzrost dochodów w okresie ostatnich lat. Odstępstwem od tej zasady był rok 2013, kiedy to dochody budżetowe spadły poniżej poziomu z roku 2011.

Rysunek 7. Wysokość dochodów budżetowych gminy Poniatowa w latach 2006-2013.

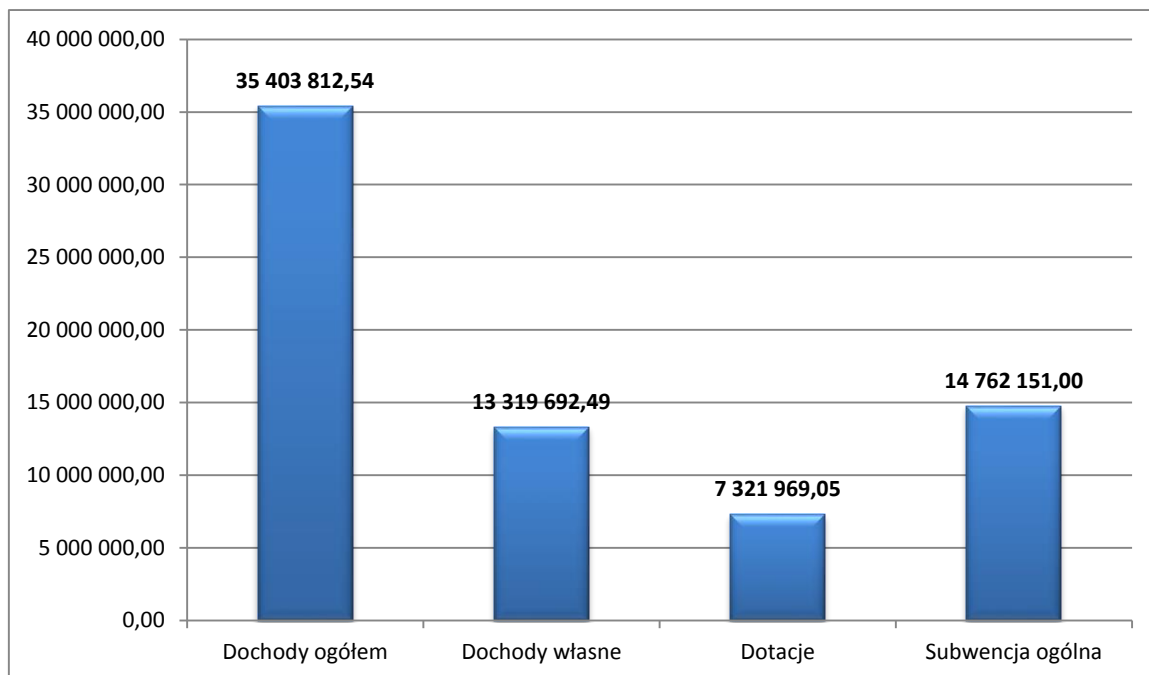

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Stały i systematyczny wzrost dochodów wynika zarówno z wzrostu gospodarczego całego kraju jak i również pojawienia się możliwości finansowania działań ze środków Unii Europejskiej. Wskazana sytuacja dotyczy nie tylko całości dochodów budżetów, ale również poszczególnych ich części składowych. Struktura dochodów w 2013 roku kształtowała się w następujący sposób:

Rysunek 8. Struktura dochodów gminy Poniatowa w roku 2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Zasadniczą częścią i stanowiącą największy udział w budżecie jest subwencja ogólna (ok. 41,69% wszystkich dochodów budżetu gminy). Na drugim miejscu są dochody własne, które w roku 2013 osiągnęły wartość 37,62% dochodów. Jest to dosyć wysoki wskaźnik względem innych gmin Lubelszczyzny, co stanowi o dobrze rozwiniętej gminnej gospodarce. Uzupełnieniem dochodów budżetowych były dotacje na poziomie 20,68%. Dodatkowo w roku 2013 pozyskano w ramach środków Unii Europejskiej 1 483 461,37 zł. Znaczący udział w wysokości subwencji ogólnej miała tzw. część oświatowa przeznaczona na realizację zadań gminnych zakresu oświaty i wychowania.

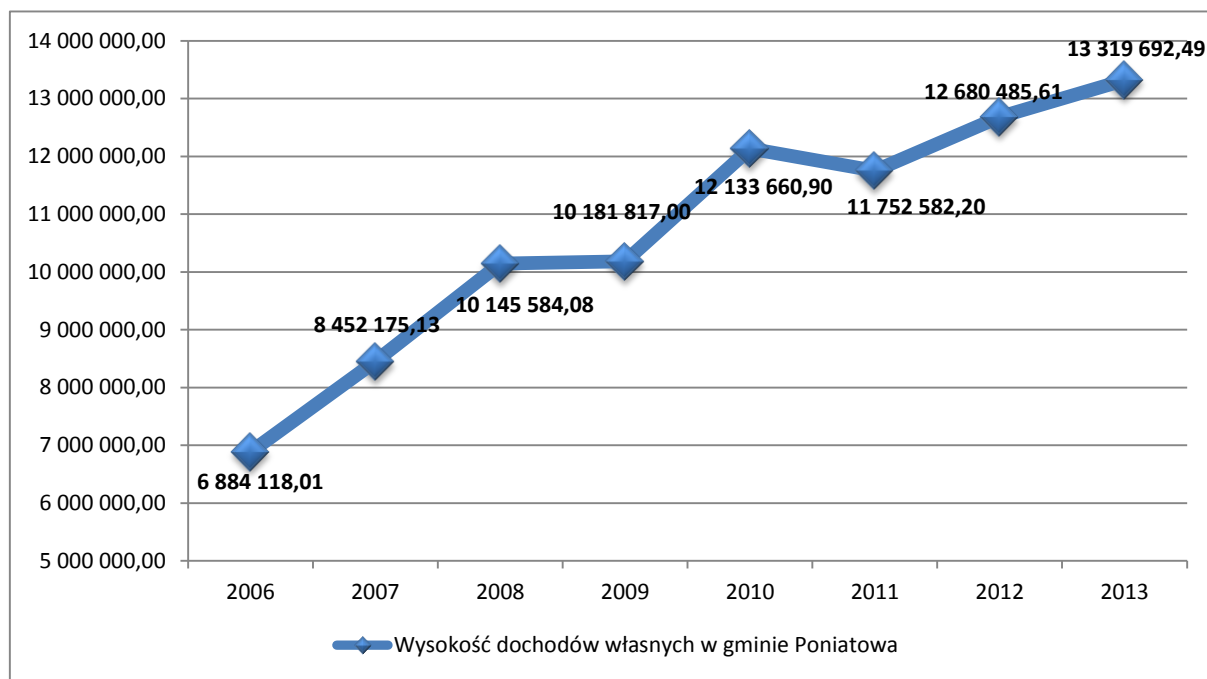
Po przeliczeniu dochody na 1 mieszkańca w gminie Poniatowa wyniosły 2386,99 zł.

Jednym z czynników świadczących o stopniu rozwoju danego obszaru i przyszłych perspektywach jest wysokość dochodów własnych gminy. W ich skład oprócz podatków lokalnych, wchodzi także opłaty. Jednak zdecydowaną większość udziału stanowi podatek od nieruchomości, szczególnie tych przeznaczonych pod prowadzenie działalności gospodarczej. Pozostałe takie jak podatek rolny lub leśny mają zdecydowanie mniejszy wpływ na wysokość budżetu. W latach 2006-2013 w gminie stale zwiększała się wysokość zbieranych podatków lokalnych. Wynikało to zarówno z zwiększenia ilości płatników oraz aktualizacji obowiązujących stawek podatkowych. Lekki spadek został odnotowany w

roku 2011. Podsumowując w okresie 2006-2013 suma środków zbierana z podatków lokalnych w gminie Poniatowa wzrosła o ponad 100%.

Rysunek 9. Wysokość dochodów własnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

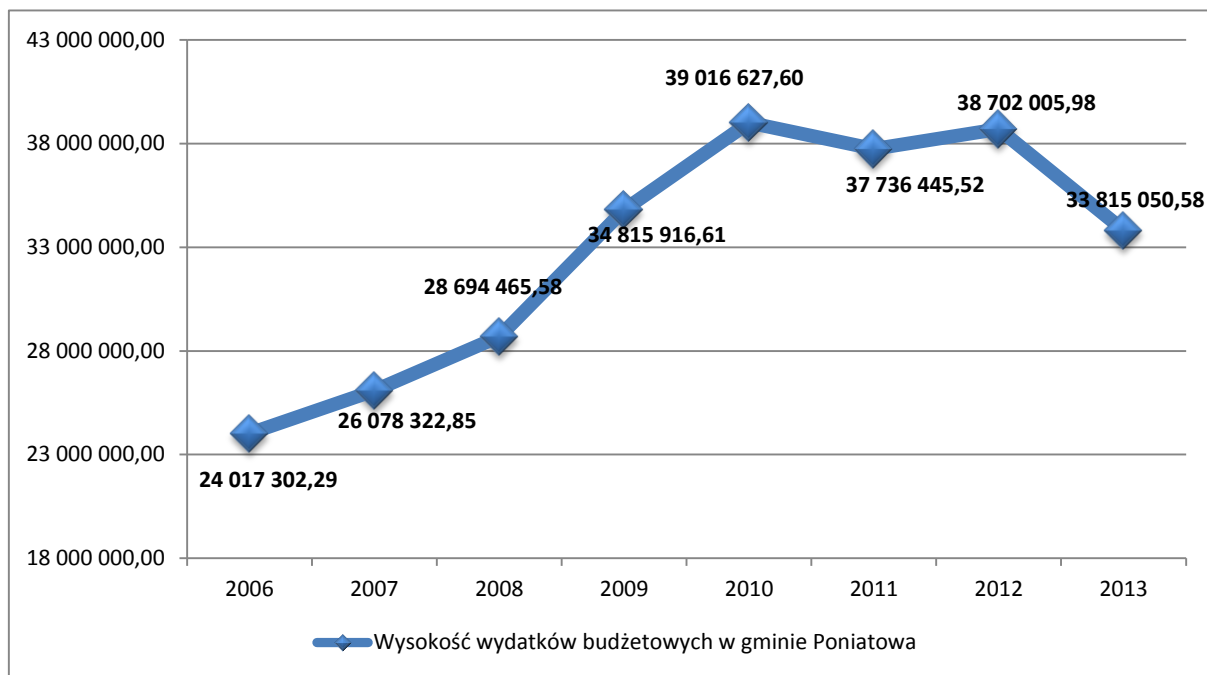

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Wiele informacji nt. rozwoju danego obszaru może również przynieść analiza wydatków danej jednostki samorządu terytorialnego. Polityka finansowa samorządu dzieli na: wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe. Pierwsze są przeznaczane na tzw. bieżącą realizację zadań własnych samorządu. W tej kategorii znajdują się wydatki związane z funkcjonowaniem placówek oświatowych, pensjami dla ich personelu, utrzymanie administracji samorządowej, wydatki na kulturę, bezpieczeństwo i zabezpieczenie przeciwpożarowe oraz pomoc społeczną. Środki na część zadań są przekazywane z budżetu państwa w formie subwencji na ich realizację. Dzieje się tak np. w przypadku subwencji oświatowej, przeznaczanej według algorytmu ustalanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na jedno dziecko uczęszczające do placówki będącej pod nadzorem gminy. W przypadku gdy przeznaczona subwencja nie pokrywa wszystkich potrzeb systemu oświaty, samorząd musi dołożyć brakującą kwotę ze swoich środków. Nieostrożne zwiększanie wydatków bieżących, może prowadzić do zablokowania środków przeznaczanych na wydatki o charakterze majątkowym, które stymulują rozwój gminy. W tym przypadku obejmują one zarówno nabycie udziałów w spółkach i przedsiębiorstwach oraz znacznie powszechniejsze prace o charakterze inwestycyjnym. W tej drugiej kategorii mieszczą się wszelkie działania mające na celu np.: poprawę stanu dróg, budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowę i remonty infrastruktury społecznej. Informacja o wydatkach inwestycyjnych jest szczególnie ważna, ponieważ wskazuje na intensywność działań podejmowanych na rzecz rozwoju gminy.

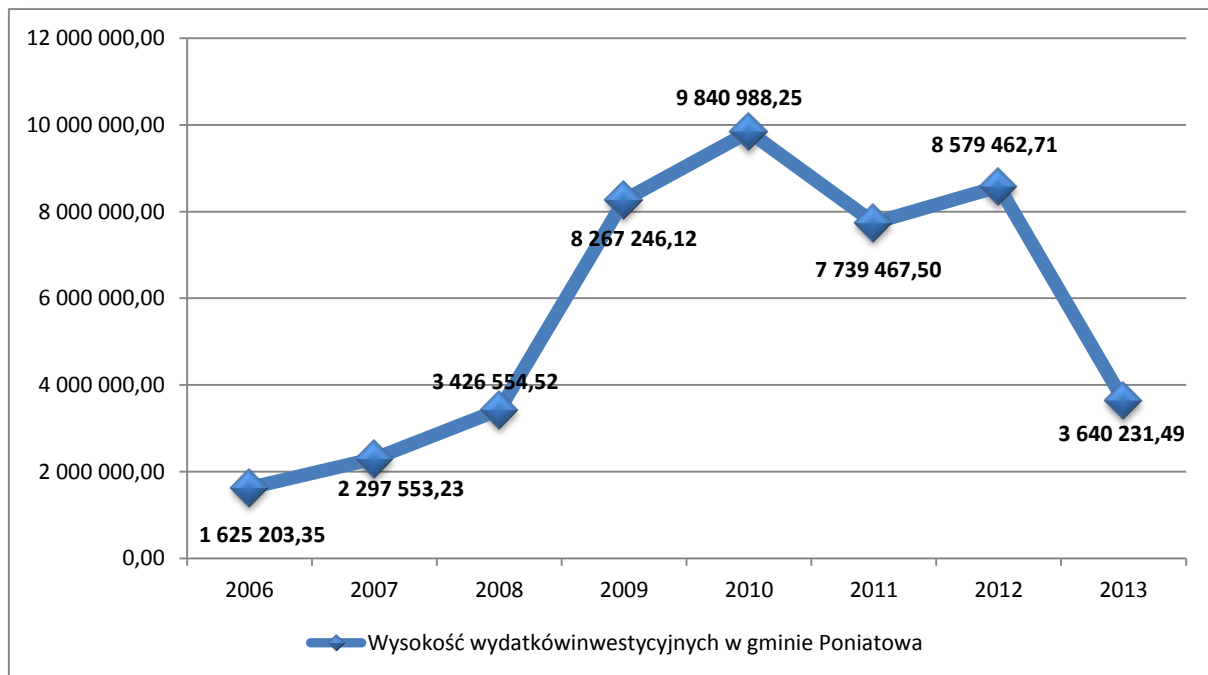
Rysunek 10. Wysokość wydatków budżetowych gminy Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W latach 2006-2013 podobnie jak wysokość dochodów zwiększała się również wysokość wydatków gminy. Jednak od roku 2011 wydatki budżetowe zaczęły spadać, aby w roku 2013 osiągnąć poziom niższy niż w roku 2009.

Rysunek 11. Wysokość wydatków budżetowych gminy Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analiza wydatków gminy pozwala zobaczyć zaobserwować perspektywy rozwojowe gminy. Większy udział wydatków inwestycyjnych przekłada się na wyższy poziom rozwoju gospodarczego. Poziom wydatków inwestycyjnych w gminie w latach 2006-2010 wrastał dość intensywnie. Ich poziom uzależniony był bardziej od bieżących potrzeb niż ogólnej wysokości budżetu gminy. Bez wątpienia pozostaje jednak fakt, że trend wysokości wydatków inwestycyjnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013 był co do zasady wzrostowy. Świadczy to dobrze o posunięciach ze strony władz gminy, które przy spełnieniu wszystkich swoich zadań własnych wynikających ustawy o samorządzie gminnym, dbają o systematyczny wzrost działań inwestycyjnych.

Rysunek 12. Struktura wydatków gminy Poniatowa w roku 2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W gminie Poniatowa większość wydatków stanowiły wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem gminy. W roku 2013 osiągnęły poziom 89,23% ogółu wydatków, z czego 40,19% stanowiły wydatki przeznaczane na wynagrodzenia. Wydatki majątkowe stanowiły 10,76% wszystkich wydatków, z czego 100% zostało przeznaczonych na zadania inwestycyjne. Należy pamiętać, że we wcześniejszych latach ze względu na wyższe kwoty przeznaczane na inwestycje, udział ten był znacznie wyższy.

Ciekawy obraz daje również zestawienie wydatków gminy według działów klasyfikacji budżetowej. Widać na nim, które dziedziny funkcjonowania gminnego samorządu wymagają najwięcej nakładów. Pozwala to na kontrolowanie wydawanych środków zgodnie z priorytetami działalności samorządu gminnego.

Przy analizie budżetów gmin wiejskich wyraźnie widać, że we wszystkich z nich głównym wydatkiem są środki przeznaczane na oświatę i wychowanie. Wynika to często ze znacznie rozbudowanej sieci wiejskich szkół, których utrzymanie w związku z malejącą liczbą dzieci jest co raz większym obciążeniem dla lokalnego samorządu. Znaczną część wydatków pochłaniają również wydatki na pomoc społeczną i walkę z wykluczeniem społecznym. Stosowane działania systemowe w ramach środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki tylko w niewielkim stopniu zaspokajają potrzeby najslabiej rozwiniętych gospodarczo terenów. Sytuacja na terenie wiejskim jest szczególnie dotkliwa, ponieważ ze względu na mniejsze perspektywy rozwoju skala problemu jest o wiele większa niż w miastach.

Tabela 4. Struktura wydatków gminy Poniatowa według działów klasyfikacji budżetowej w roku 2013.

Dział wydatków	Wydatki w tys. zł	% ogółu wydatków
Rolnictwo i łowiectwo	1 305 926,94	3,95
Transport i łączność	1 096 160,05	3,31
Gospodarka mieszkaniowa	211 471,45	0,64
Działalność usługowa	69 822,00	0,21
Administracja publiczna	2 840 712,84	8,59
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	852 963,64	2,58
Oświata i wychowanie	13 580 094,49	41,09
Ochrona zdrowia	162 308,42	0,49
Pomoc społeczna	6 746 865,53	20,40
Edukacyjna opieka wychowawcza	252 323,69	0,76
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 111 795,42	6,39
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 992 580,45	6,00
Kultura fizyczna i sport	1 840 369,45	5,56
Pozostałe	10 915,00	0,03
Ogółem:	33 074 309,46 zł	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

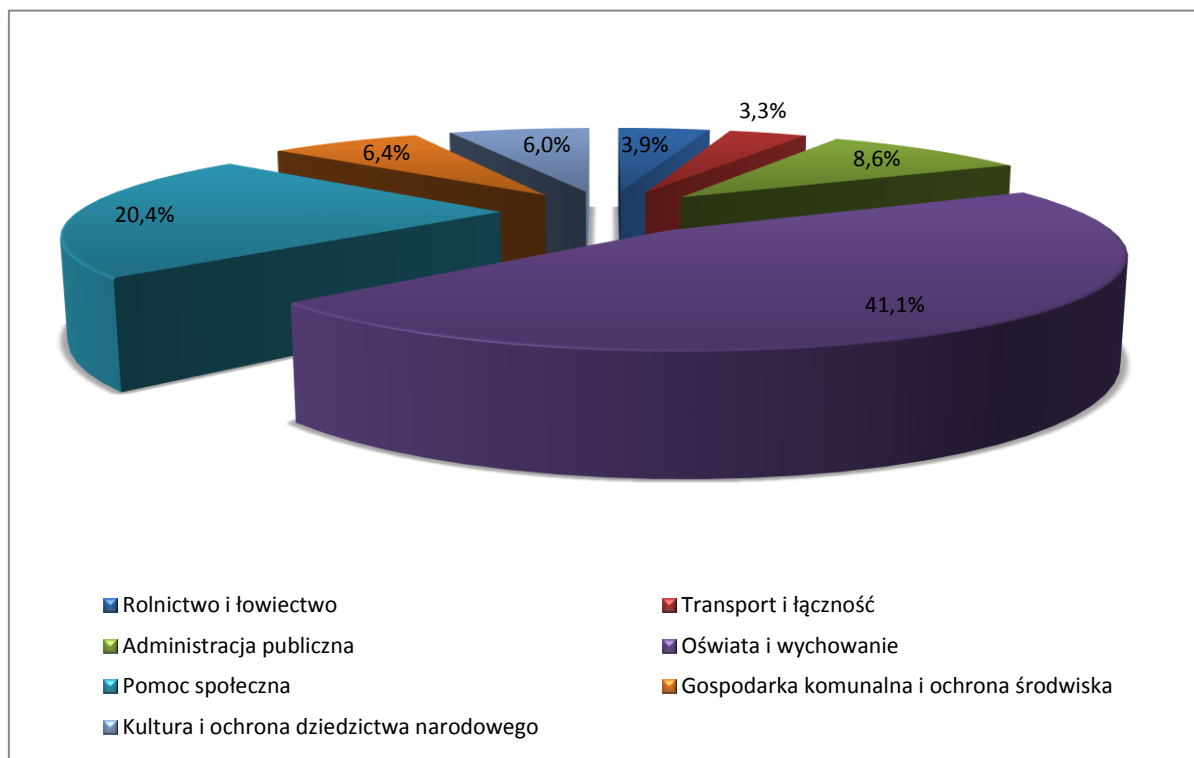
Z przedstawionego zestawienia widać, że podobnie jak w większości samorządów istotną część wydatków stanowią wydatki związane z oświatą i wychowaniem. W gminie Poniatowa w roku 2013 wyniosły one 13 580 094,49 zł. Po porównaniu ich z otrzymaną subwencją oświatową możemy stwierdzić, że utrzymanie systemu oświaty w gminie kosztowało lokalny samorząd aż 5 708 489,49 zł.

Duża ilość środków pochłaniały również wydatki przeznaczane na pomoc społeczną i administrację publiczną. Pozostałe działy klasyfikacji budżetowej miały znacznie mniejsze znaczenie.

W budżecie roku 2013 sześć działy klasyfikacji budżetowej o najwyższej wysokości wydatków stanowiło łącznie 88,03% wszystkich wydatków gminy.

Rysunek 13. Struktura wydatków gminy Poniatowa według działy klasyfikacji budżetowej w roku 2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analizując strukturę wydatków rozbitą na klasyfikację budżetową w latach 2006-2013 widać co do zasady stały wzrost w poszczególnych działach. Jest to szczególnie charakterystyczne dla trzech głównych działów budżetu, czyli oświaty i wychowania, pomocy społecznej oraz administracji publicznej. Delikatne odstępstwa dotyczą głównie działów stanowiących mniejsze znaczenie w ogóle budżetu gminy i są związane z otrzymywaniem w danych latach dotacji celowych lub dodatkowych środków na realizację określonych zadań.

Tabela 5. Zestawienie dochodów i wydatków gminy Poniatowa w latach 2009-2013.

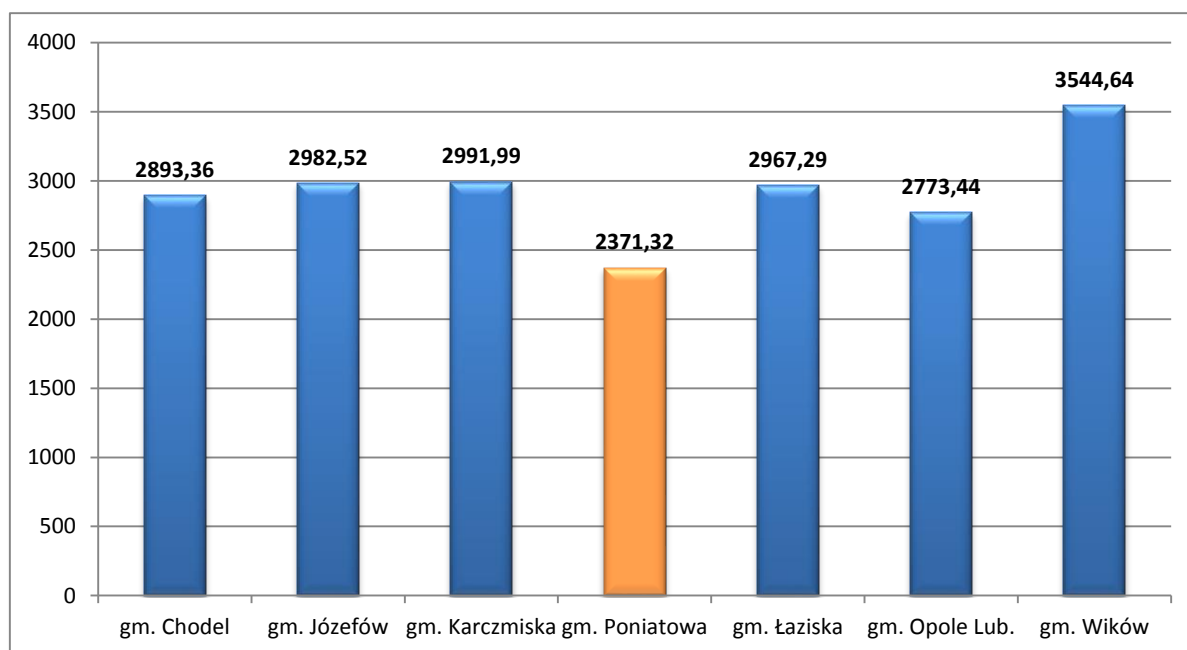
	2009	2010	2011	2012	2013
Dochody gminy	30 525 262,50	33 418 156,34	36 498 023,35	40 030 929,58	35 403 812,54
Wydatki gminy	34 815 916,61	39 016 627,60	37 736 445,52	38 702 005,98	33 815 050,58
Saldo	- 4 290 654,11	- 5 598 471,26	- 1 238 522,17	1 328 923,60	1 588 761,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Również zestawienie dochodów i wydatków gminy w latach 2006-2013 pokazuje wygenerowanie w ostatnich latach nadwyżki budżetowej. Świadczy to pozytywnie o stanie finansów gminnych, co nabiera szczególnego znaczenia przy przygotowaniu gminy do starania się o środki zewnętrzne. Dzięki posiadaniu odpowiednich zasobów finansowych, zabezpieczenie środków na wkład własny przy realizacji zadań inwestycyjnych nie stanowić będzie dużego problemu.

Rysunek 14. Porównanie dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu opolskiego w 2013 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

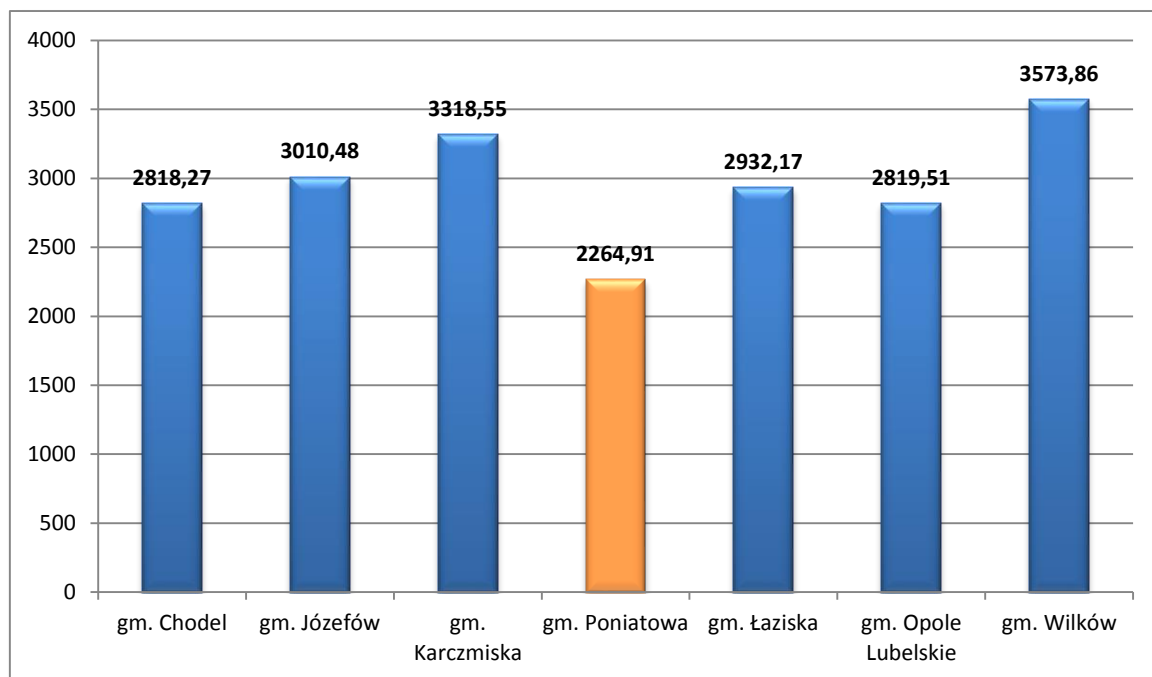
Po przeliczeniu dochodów gmin na 1 mieszkańca gmina Poniatowa zajęła ostatnie miejsce w powiecie opolskim ze średnim dochodem 2371,32 zł. Mimo niekorzystanego wskaźnika gmina Poniatowa jest ważnym ludnościowo ośrodkiem powiatu opolskiego i dzięki temu potencjał ekonomiczny wciąż jest bardzo wysoki.

Skorelowany ze wskaźnikiem dochodów na 1 mieszkańca jest wskaźnik wydatków na 1 mieszkańca. W gminie prowadzącej racjonalną politykę finansową dochody i wydatki muszą się równoważyć. Deficyt wystąpić może tylko w wyjątkowych sytuacjach, kiedy przeznaczony jest na przykład na szczególnie ważne inwestycje prorozwojowe. Podobnie jak w przypadku dochodów również w zestawieniu wydatków na 1 mieszkańca gmina Poniatowa zajmuje ostatnie miejsce w powiecie opolskim

O wiele bardziej niekorzystne jest zestawienie ukazujące przeliczenie wydatków inwestycyjnych w gminach powiatu opolskiego na 1 mieszkańca. Również w tym zestawieniu gmina Poniatowa zajęła ostatnie miejsce. Inwestycje mówią dużo możliwościach rozwojowych danego samorządu. Jeżeli inwestycji jest mało dana jednostka przestaje być konkurencyjna i trudniej jej będzie przyciągać zarówno inwestorów jak i nowych mieszkańców.

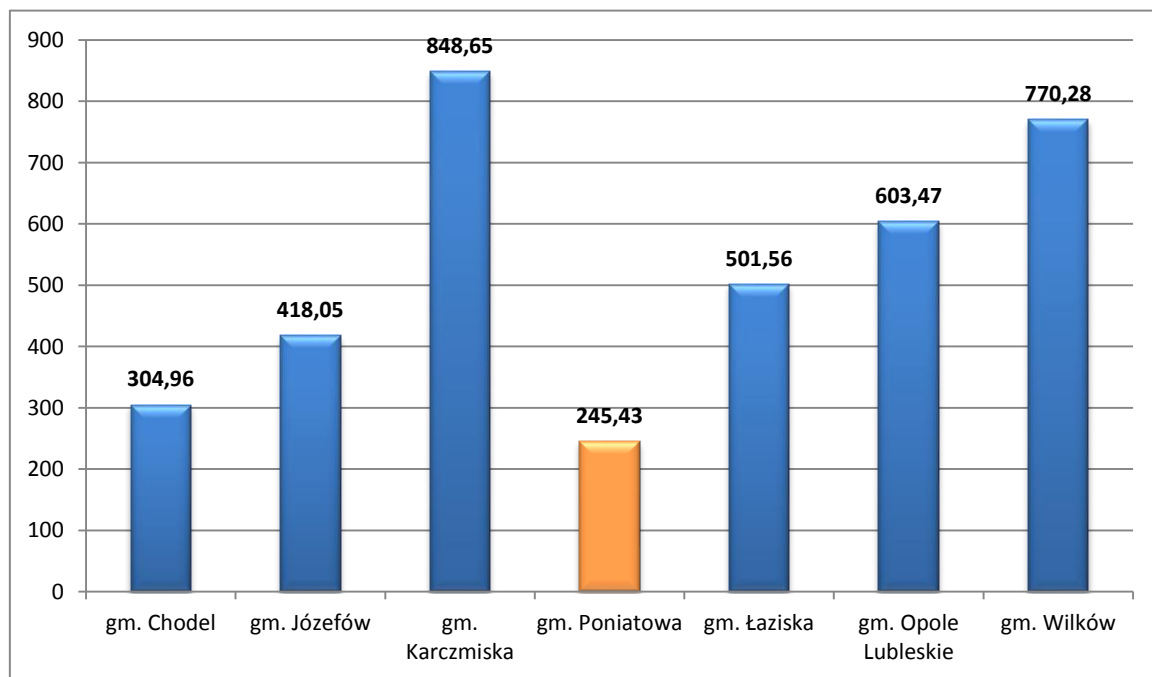

Rysunek 15. Porównanie wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu opolskiego w 2013 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 16. Porównanie dochodów wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu opolskiego w 2013 r.

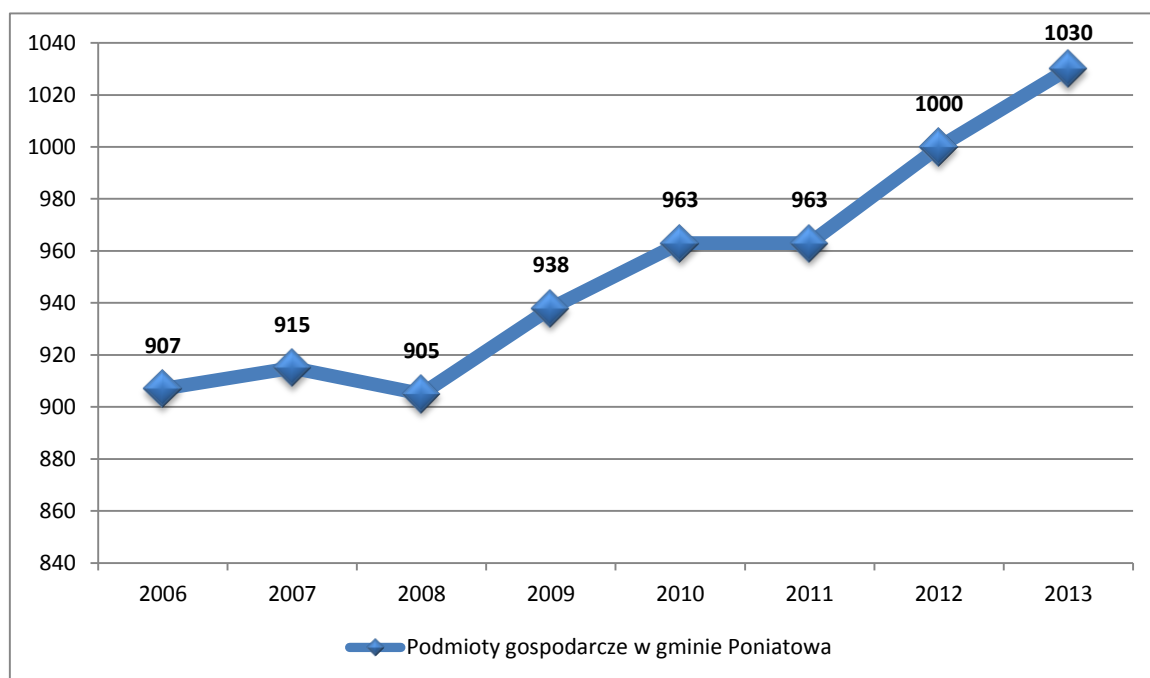

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Podmioty gospodarcze

Gmina Poniatowa jest gminą miejsko-wiejską. Jej głównym centrum administracyjno-gospodarczym jest miasto Poniatowa, a resztę tworzą okoliczne wsie. Dawny przemysłowy charakter miasta Poniatowa, wciąż widać w lokalnej gospodarce. Dobrze rozwinięta sieć usług, nie jest w stanie jednak zapewnić zatrudnienia wszystkim mieszkańcom. Lokalna gospodarka dopiero odbudowuje swoją pozycję po zamknięciu zakładów EDA S.A. Jest to proces stopniowy i nawet przy aktywnym wsparciu władz samorządowych musi trwać w czasie. Duże znaczenie ma mała przedsiębiorczość. To właśnie osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą zapewniają miejsca pracy oraz budują lokalną gospodarkę. Jak widać liczba podmiotów gospodarczych w gminie zwiększa się z roku na rok. Świadczy to o co raz korzystniejszej sytuacji gospodarczej w gminie.

Rysunek 17. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

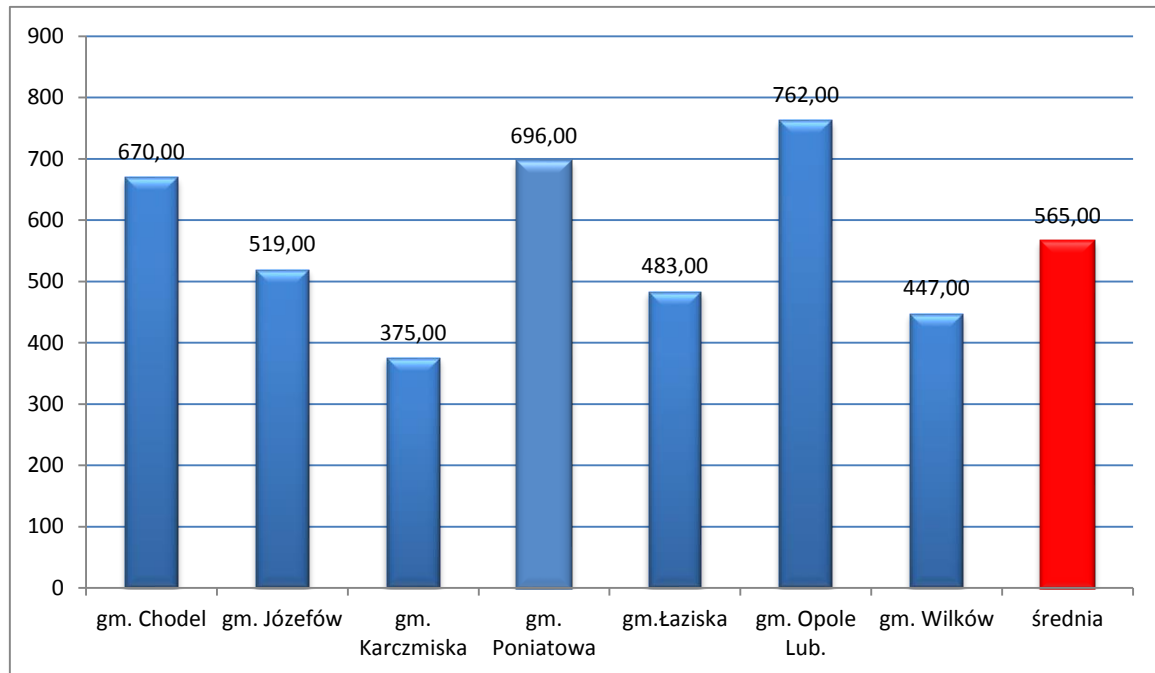

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W zestawieniu liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców gmina Poniatowa prezentuje się bardzo dobrze (2 miejsce) na tle innych gmin powiatu opolskiego. Wskaźnik jest również wyższy od średniej powiatu, która wyniosła 565. Gminy miejsko-wiejskie Opole Lubelskie i Poniatowa oraz gmina Chodel znacznie przewyższają średnią powiatową. Szczególnie jest to ciekawe w przypadku gminy Chodel, ponieważ rzadko się zdarza, aby gmina wiejska miała przedsiębiorczość rozwiniętą na poziomie porównywalnym do gmin miejskich lub miejsko-wiejskich.

Rysunek 18. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w powiecie opolskim w 2013 roku.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Poziom rozwoju przedsiębiorczości w gminie Poniatowa jest niższy od średniej wojewódzkiej, która w roku 2013 wyniosła 787 podmiotów na 10 000 mieszkańców oraz znacznie niższy od średniej krajowej, która osiągnęła wskaźnik 1057 podmiotów. Wysoki wskaźnik na tle powiatu nie świadczy o wysokim rozwinięciu gospodarczym gminy Poniatowa, ale o jej silnej pozycji względem innych samorządów.

Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych pokazuje znaczną przewagę sektora prywatnego nad publicznym. Jednak sektor publiczny cechuje się większą stabilnością i odpornością na zawirowania gospodarcze. W latach 2006-2013 odnotowuje się minimalny, lecz stały wzrost jednostek sektora publicznego. Mimo, że dynamika jednostek sektora prywatnego podlega okresowym wahaniom to jednak obserwujemy ciągły jej wzrost.

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013 z uwzględnieniem struktury właścicielskiej.

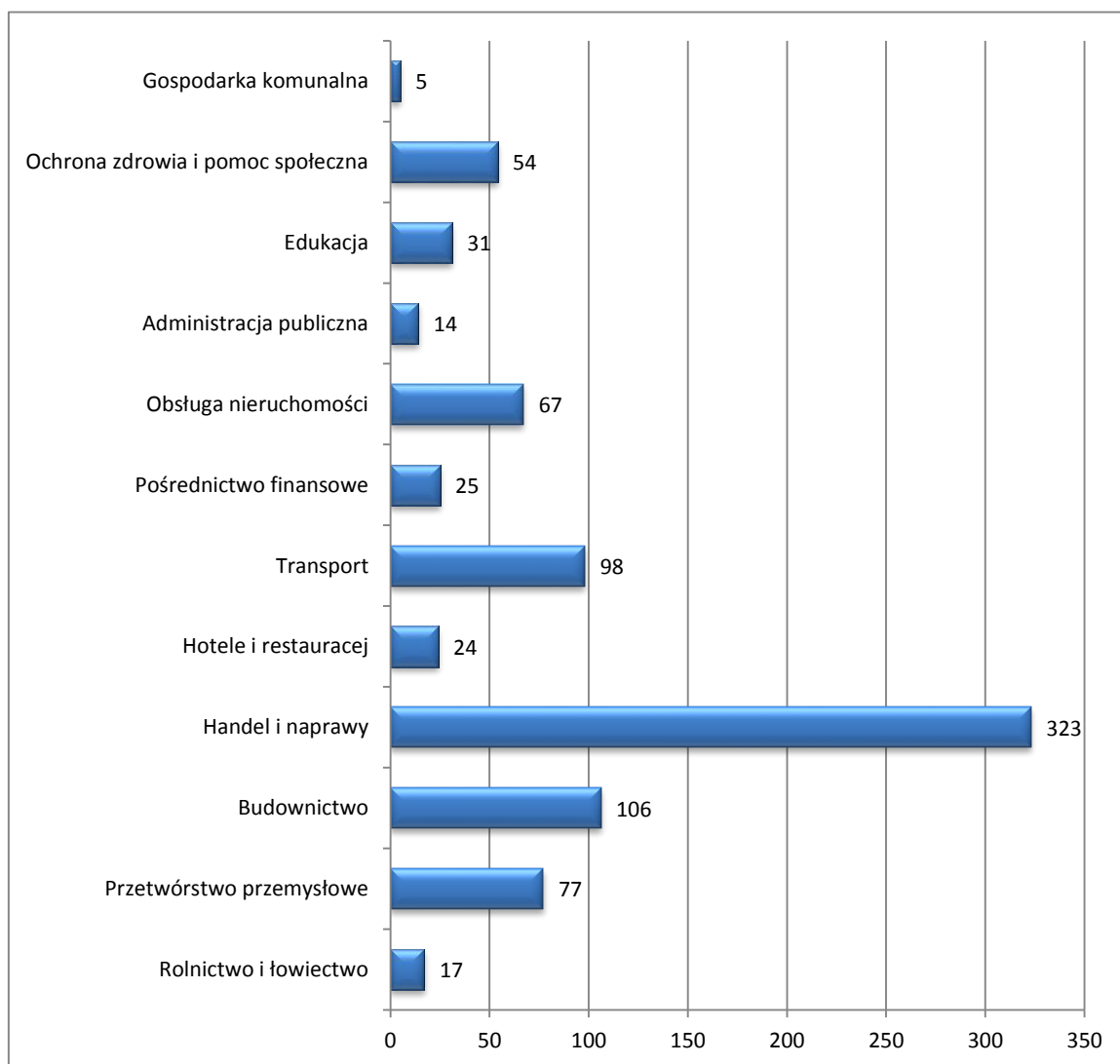
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sektor prywatny	880	887	877	910	933	934	968	1000
Sektor publiczny	27	28	28	28	30	29	32	33
Ogółem	907	915	905	938	963	963	1000	1033

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Analizując podmioty gospodarcze z terenu gminy Poniatowa według sekcji PKD 2007 możemy stwierdzić, że w roku 2013 dominowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie handlu i napraw, budownictwa oraz transportu i przetwórstwa przemysłowego. Pełne zestawienie obrazuje poniższy wykres:

Rysunek 19. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Poniatowa w roku 2013 wg klasyfikacji PKD 2004.

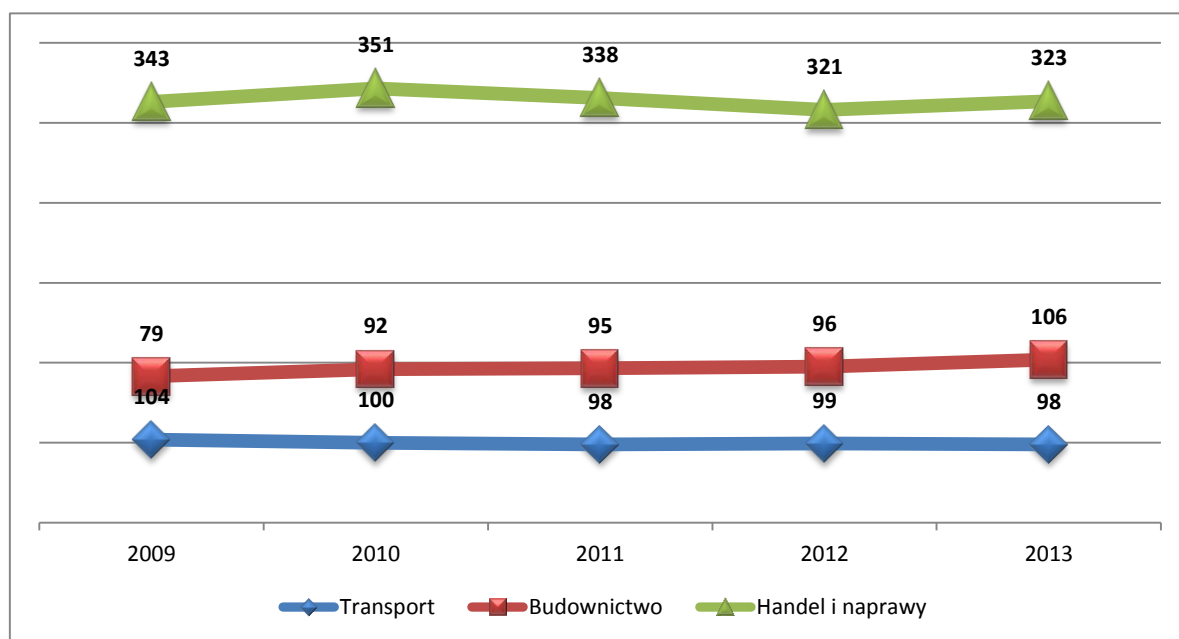

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Po przeanalizowaniu danych z głównych sekcji w zakresie ilości podmiotów w ostatnich latach również możemy zauważyć pewną dynamikę zmian. W analizowanym przedziale czasowym widać spadek ilości podmiotów gospodarczych działających w zakresie handlu i napraw oraz transportu. Szczególnie pierwsza kategoria może budzić obawy, ponieważ zanotowany w roku 2010-2011 wskaźnik był najniższy w całym badanym okresie. Z drugiej strony wzrasta stopniowo liczba podmiotów działających w branży budowlanej.

Rysunek 20. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013 w głównych sekcjach klasyfikacji PKD 2004.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Mieszkalnictwo

Warunki mieszkaniowe jest jednym z ważniejszych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz stopniu jego zamożności. Liczba mieszkań prywatnych z roku na rok się zwiększa. Poprawę można również zaobserwować analizując dostępną powierzchnię zarówno w przeliczeniu na 1 mieszkanie jak i na 1 osobę. Szczegółowo obrazuje to poniższa tabela:

Rysunek 21. Stan warunków mieszkaniowych w gminie Poniatowa w latach 2005-2012.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mieszkania	4840	4840	4850	4856	4867	4929	4939	4942
Powierzchnia na 1 mieszkanie (m²)	64,1	64,2	64,3	64,4	66,6	66,2	66,4	66,5
Powierzchnia na 1 osobę (m²)	20,4	20,6	20,9	21,0	21,2	21,5	21,8	22,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Stan jakości zasobów mieszkaniowych daje również analiza wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne. Pozwala to na zaobserwowanie warunków socjalno-bytowych. W tym celu na podstawie danych GUS bada się wyposażenie w: wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienkę, centralne ogrzewanie i gaz z sieci.

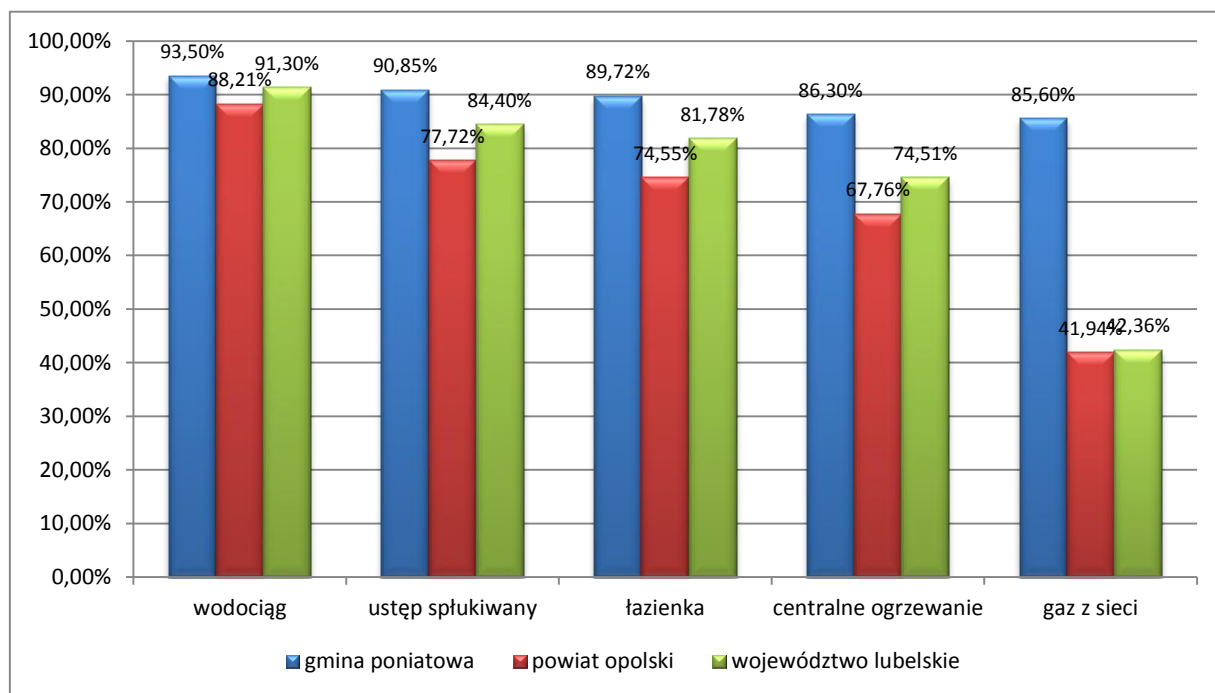
Tabela 7. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2005-2012.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
mieszkania	4840	4840	4850	4856	4867	4929	4939	4942
wodociąg	4401	4402	4412	4418	4429	4606	4617	4621
ustęp spłukiwany	4131	4132	4142	4148	4159	4474	4486	4490
łazienka	4135	4136	4146	4152	4163	4418	4430	4434
centralne ogrzewanie	4061	4062	4072	4078	4088	4249	4261	4265

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Analiza powyższych danych pokazuje pewną prawidłowość w zestawieniu danych nt. wzrostu liczby mieszkań oraz wyposażenia w urządzenia techniczno-sanitarne w ostatnich latach. Widać wyraźnie że liczba poszczególnych urządzeń techniczno-sanitarnych rosła dokładnie o liczbę nowych mieszkań w danym roku. Świadczy to o tym, że wszystkie nowo oddawane mieszkania spełniają podstawowe warunki socjalno-bytowe.

Rysunek 22. Porównanie poziomu wyposażenia techniczno-sanitarnego w roku 2012.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Porównanie warunków wyposażenia techniczno-sanitarnego wypada bardzo korzystnie dla gminy Poniatowa zarówno na tle zarówno powiatu opolskiego jak i województwa lubelskiego. We wszystkich porównywanych obszarach gmina ma wyższy wskaźnik procentowy. Dysproporcje szczególnie widać w odniesieniu do średniej powiatowej. Wynika to z przemysłowego charakteru miast, które dzięki

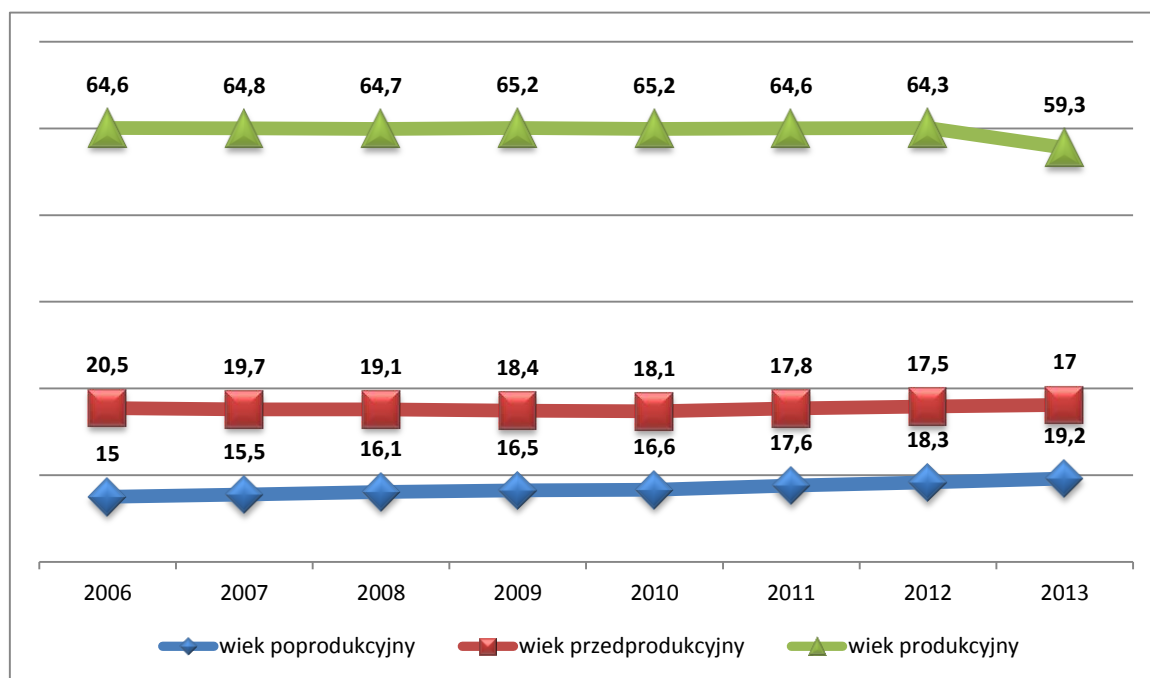
istnieniu dużego zakładu przemysłowego było w stanie zapewnić wysoki standard socjalno-bytowy w stosunku do innych obszarów powiatu opolskiego i województwa lubelskiego.

1.2. Zasoby rynku pracy

Sytuacja demograficzno-społeczna

Jednym z najważniejszych czynników pozwalających oszacować przyszły potencjał gospodarczy terenu jest porównanie liczby osób w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Wysoki udział osób w wieku produkcyjnym świadczy o dużych możliwościach w zakresie zatrudnienia, co sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości. Jako że to właśnie ta grupa jest głównym wytwórcą dóbr i dochodów przekłada się to bezpośrednio na rozwój danego obszaru. Korzystny jest również duży udział osób w wieku przedprodukcyjnym ponieważ daje to dostęp do siły roboczej w przyszłości.

Rysunek 23. Dynamika zmian liczby osób w głównych grupach wiekowych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

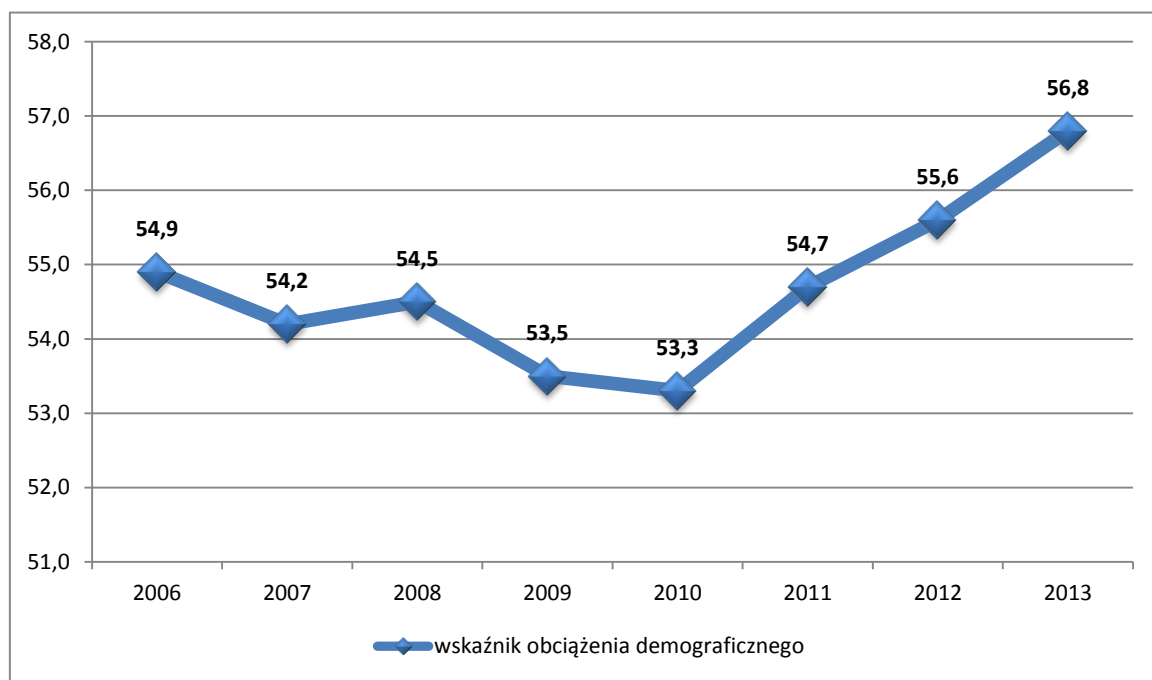
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analiza przedstawionych danych wskazuje, że w badanym okresie występują wszystkie niekorzystne czynniki dla potencjału demograficznego w gminie Poniatowa. Zmniejsza się zarówno udział osób w wieku produkcyjnym, jak i przedprodukcyjnym. Jednocześnie zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym. Jednoznacznie pokazuje to, że w przyszłości obciążenie demograficzne będzie wzrastać w dużym tempie. Po zsumowaniu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym

(tzw. osoby w wieku nieprodukcyjnym) oraz porównaniu ich z liczbą w wieku produkcyjnym otrzymamy tzw. wskaźnik obciążenia demograficznego. Wskazuje on liczbę osób, które znajdują się „na utrzymaniu” osób będących w szczycie aktywności gospodarczej. Wskaźnik ten przedstawia się dla gminy również niekorzystnie, ponieważ od 2010 obserwujemy jego stały wzrost. Oznacza to zwiększanie liczby osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 24. Wskaźnik obciążenia demograficznego ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Zatrudnienie

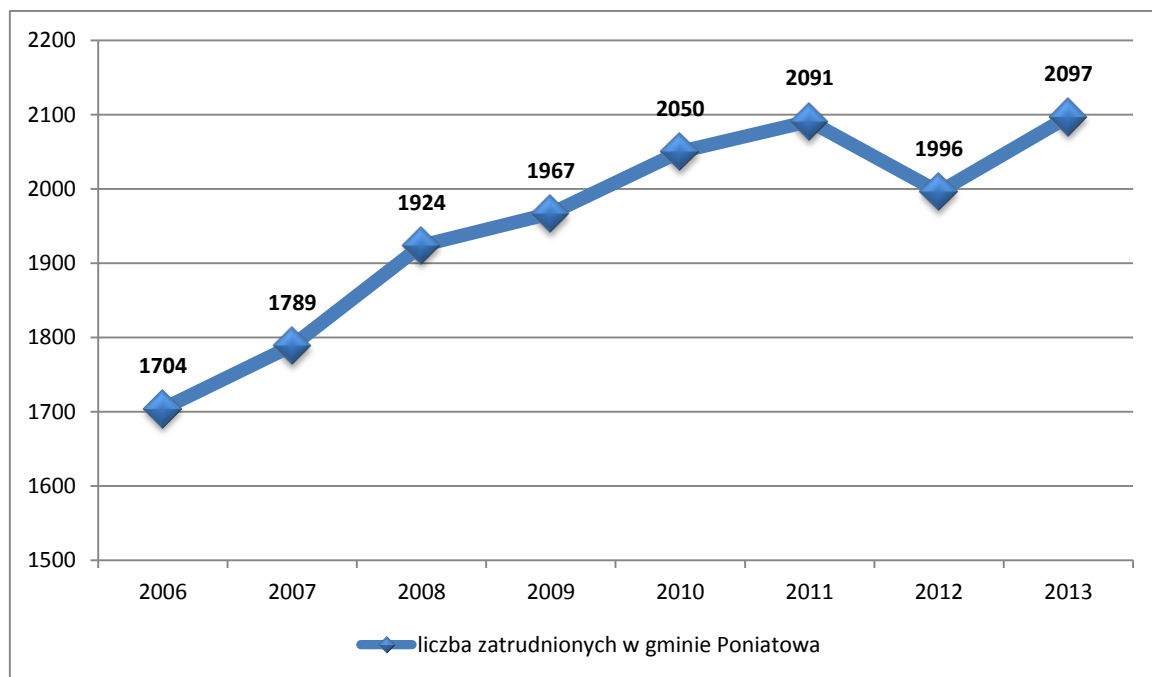
Badania ankietowe przeprowadzone w zakresie postrzegania gminy Poniatowa wykazały, że jednym z największych problemów tutejszego społeczeństwa jest słabo rozwinięty lokalny rynek pracy. W przeważającej ilości odpowiedzi padały stwierdzenia, że w gminie Poniatowa trudno znaleźć pracę. Również zarobki osiąmane przez osoby zatrudnione są często niesatysfakcjonujące.

W przeszłości głównym pracodawcą w gminie Poniatowa były zakłady produkujące artykuły gospodarstwa domowego Predom-EDA, które w okresie największego rozkwitu zatrudniały blisko 5000 osób. Dziś w przedsiębiorstwach działających na terenach pozakładowych pracuje tylko 400 osób. Ze względu na swój potencjał gospodarczy w gminie Poniatowa inwestują małe i średnie przedsiębiorstwa. Do najważniejszych należy Pawtrans Holding Sp.z.o.o oraz Stella Pack S.A. Dzięki tworzeniu sprzyjających warunków dla inwestorów (ulgi oraz Specjalna Strefa Ekonomiczna) gmina Poniatowa ma duże szanse na ściągnięcie kolejnych inwestorów w przyszłości. W gminie Poniatowa dobrze rozwija się mikroprzedsiębiorczość. Niestety ze względu na charakter i potencjał tego rodzaju podmiotów pozwalają w nich zatrudnić zazwyczaj właściciela oraz najbliższych członków rodziny. W gminie Poniatowa ważnym pracodawcą pozostają władze samorządowe.

Zatrudnienie w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób na przestrzeni ostatnich lat podlegało podobnym wahaniom do ogólnej liczby podmiotów gospodarczych.

Rysunek 25. Zatrudnienie w jednostkach o liczbie pracujących pow. 9 osób w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Po rozbiciu danych o zatrudnieniu według płci widać wyraźnie, że zatrudnienie rozkłada się dosyć równomiernie. W zakładach pracy pow. 9 pracowników pracuje podobna ilość kobiet i mężczyzn. W obserwowanym okresie na podobnym poziomie zwiększyło się zatrudnienie, mimo okresowych wahań zatrudnienia.

Tabela 8. Stan zatrudnienia w jednostkach o liczbie pracujących pow. 9 osób w gminie Poniatowa w latach 2006-2013 w rozbiciu na płeć.

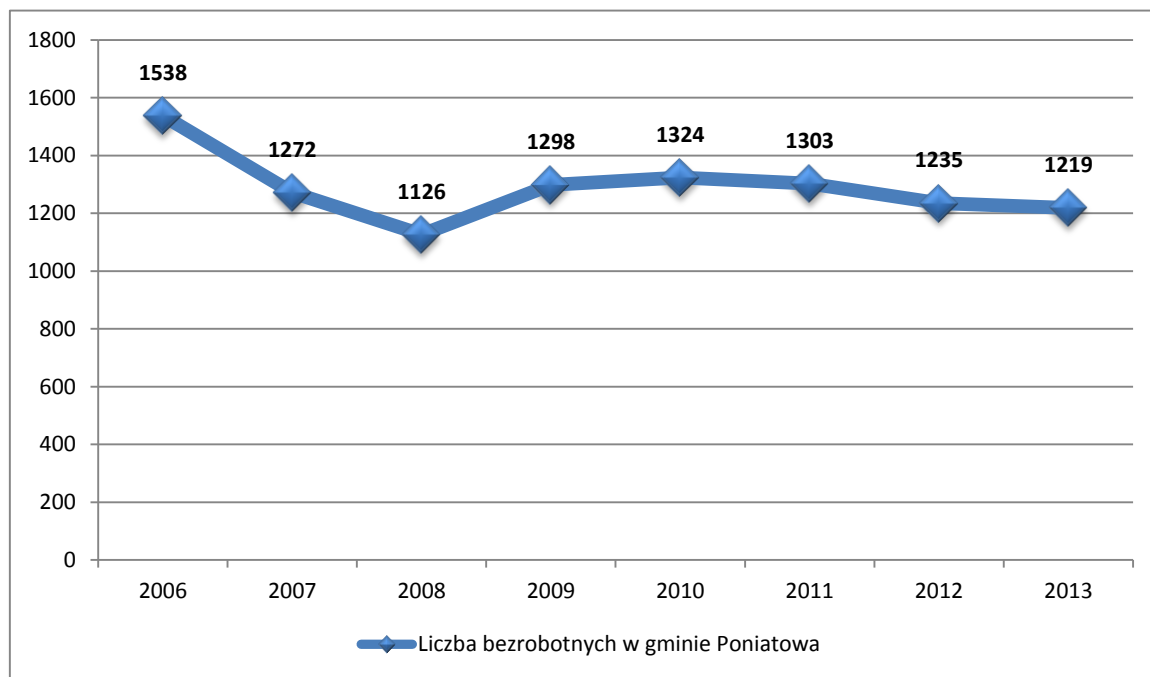
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kobiety	811	878	936	980	1003	1034	984	1014
Mężczyźni	893	911	988	987	1047	1057	1012	1083
Ogółem	1704	1789	1924	1967	2050	2091	1996	2097

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Bezrobocie

Wskaźnik bezrobocia mówi dużo o ogólnej kondycji gospodarczej na danym obszarze. Brak dochodów mieszkańców przekłada się również na słaby rozwój gospodarczy gminy. W ostatnich latach co do zasady liczba bezrobotnych w gminie spadała.

Rysunek 26. Liczba bezrobotnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

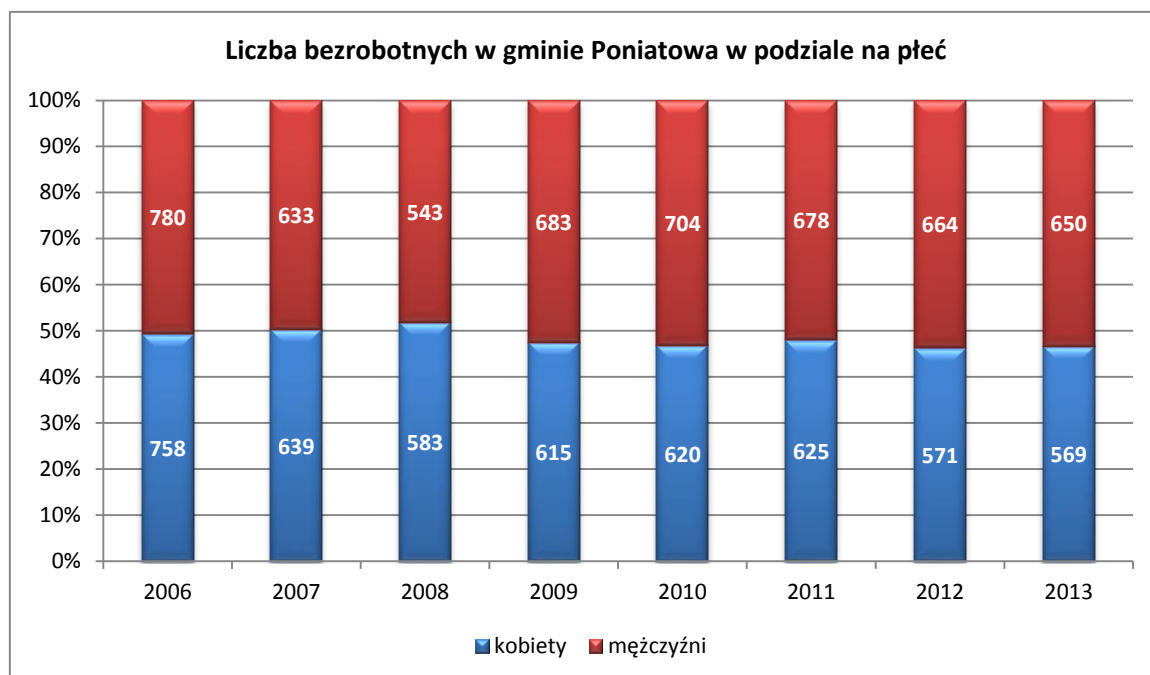
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Wskazane dane świadczą o korzystnej zmianie sytuacji gospodarczej. Mniejsze bezrobocie oprócz bezpośrednich korzyści gospodarczych powoduje m.in. zmniejszenie nakładów na pomoc społeczną i walkę z wykluczeniem społecznym. Problem bezrobocia jest również dostrzegany na poziomie europejskim. W związku z tym istnieje wiele możliwości pozyskania znacznych środków finansowych na podniesienie jakości kapitału społecznego, przystosowanie do możliwości lokalnego rynku pracy oraz pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy m.in. w ramach działania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Potwierdzeniem wcześniejszych danych dotyczących podobnej sytuacji kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy są dane nt. bezrobocia. Po analizie danych w latach 2006-2013 widać tylko minimalnie lepszą sytuację kobiet na lokalnym rynku pracy. W badanym okresie bezrobocie podlegało tylko nieznacznym okresowym wahaniom.

Rysunek 27. Liczba bezrobotnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013 w podziale na płeć.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

1.3. Potencjał edukacyjny

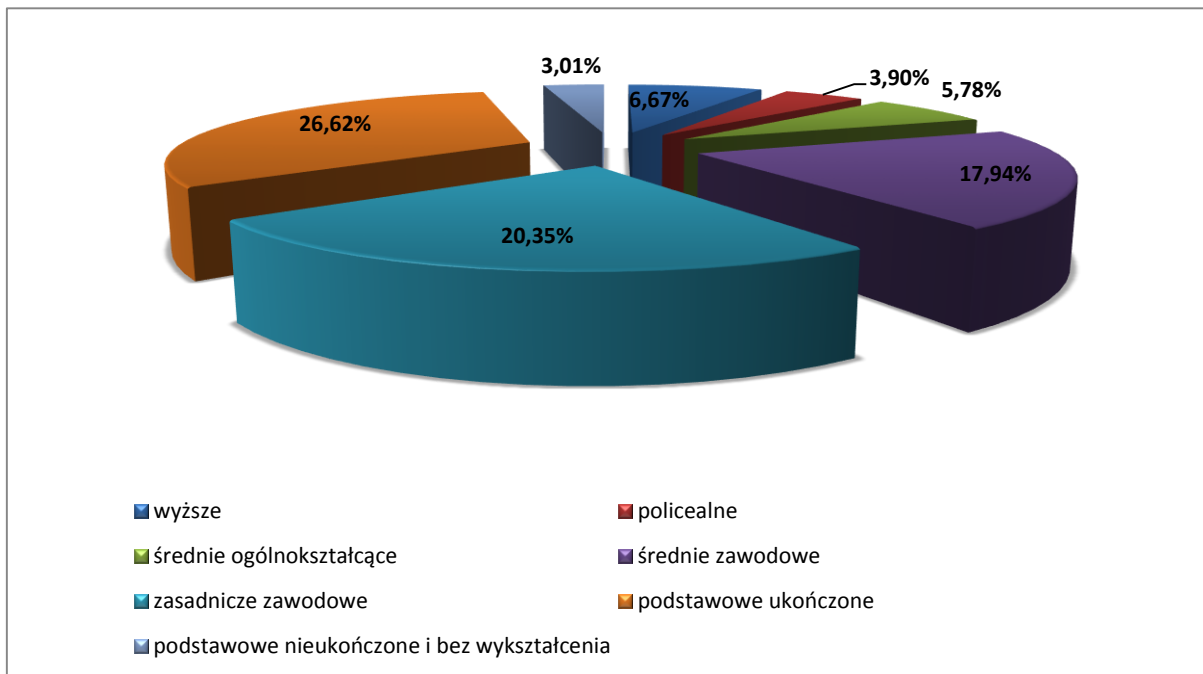
Wykształcenie mieszkańców

Wykształcenie ludności jest wskaźnikiem w dużym stopniu obrazującym potencjał regionu do rozwoju, zmian struktury społeczno-gospodarczej i aktywności ekonomicznej. Dane nt. wykształcenia zostały zaczerpnięte z Spisu Powszechnego, który odbył się w roku 2002. Niestety powszechnie dostępne dane Głównego Urzędu Statystycznego nie pozwalają na zbadanie sytuacji edukacyjnej na poziomie gminny w bliższej perspektywie czasowej. Okres 12 lat w statystyce jest czasem bardzo odległym, więc analizowanie danych musi być szczególnie staranne. Tym bardziej, że w ciągu ostatnich lat edukacja podlegała istotnym i dynamicznym zmianom. Istotnym problemem jest znaczący odsetek osób z wykształceniem podstawowym lub niższym. Stanowią oni prawie 1/3 tutejszego społeczeństwa. Należy jednak pamiętać, że to dane sprzed 12 lat, kiedy duży odsetek osób z podstawowym wykształceniem był jeszcze efektem dużych zapóźnień w wykształceniu pochodzących jeszcze z I poł. XX wieku. Dziś w zakresie edukacji podstawowej poczyniono znaczące postępy, więc dane na pewno są o wiele korzystniejsze. O wiele lepiej prezentuje się sytuacja osób z wykształceniem zawodowym. Znaczący ich udział w strukturze mieszkańców gminy daje ewentualnym inwestorom czytelny sygnał o istnieniu dużego zasobu wykwalifikowanej siły roboczej. Dzięki temu o wiele łatwiej jest przyciągnąć do gminy nowe inwestycje. Zaledwie 6,67% mieszkańców legitymuje się wykształceniem wyższym. Natomiast w ostatnich latach obserwuje się dynamiczny wzrost liczby osób studiujących. Śmiało można, więc przypuszczać, że w najbliższych latach współczynnik ten będzie rosł. Jest to duże wyzwanie dla władz gminy, ponieważ lokalny rynek pracy dysponuje ograniczonymi możliwościami w zakresie zatrudniania

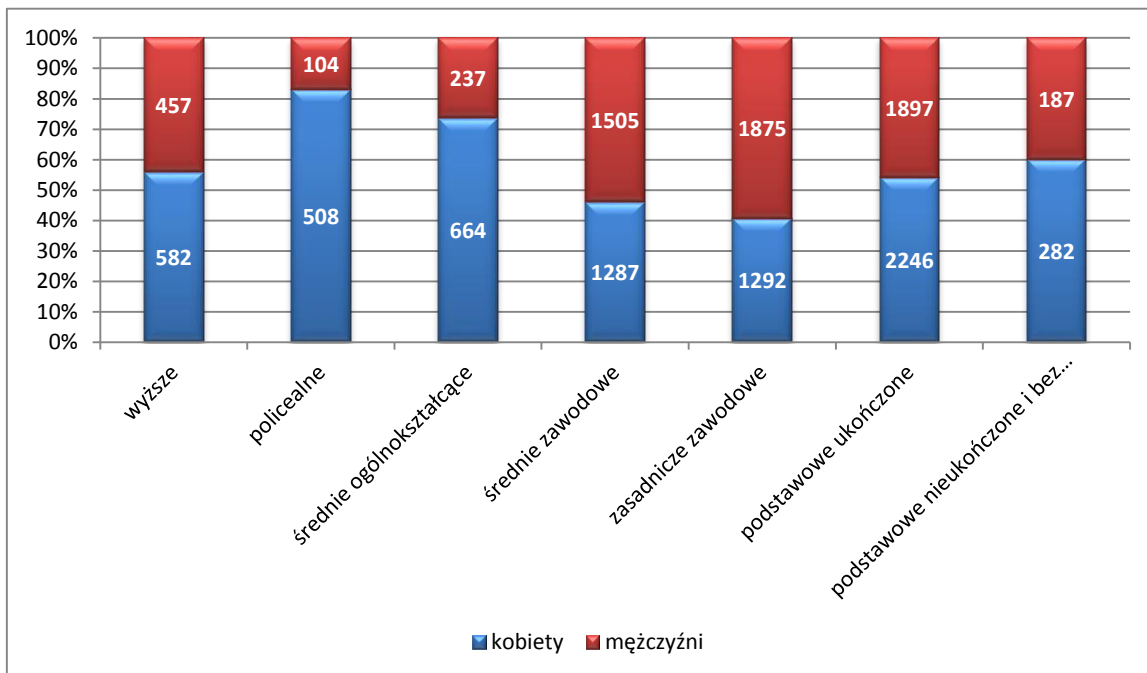
osób z wykształceniem wyższym. W przypadku nie podjęcia działań prorozwojowych istnieje realne zagrożenie odpływu najlepiej wykształczonej części społeczeństwa do większych ośrodków miejskich.

Rysunek 28. Struktura wykształcenia w gminie Poniatowa w roku 2002.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 29. Struktura wykształcenia w gminie Poniatowa w podziale na płeć.

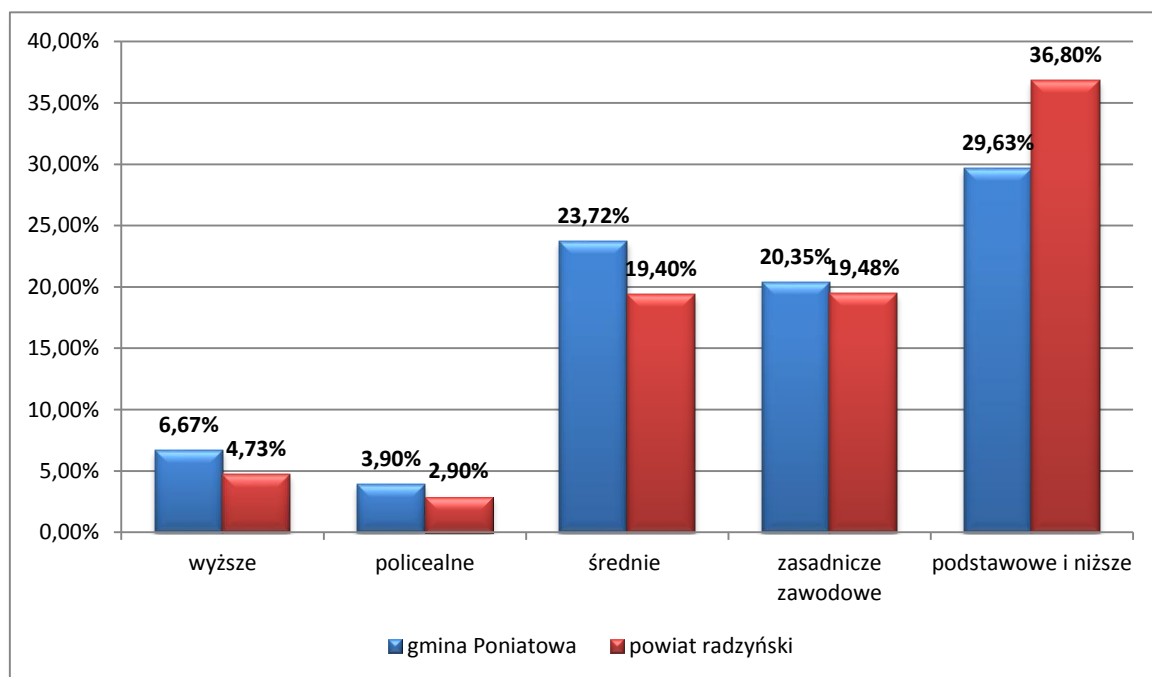

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Kolejne badanie obrazuje strukturę wykształcenia w rozbiciu na płeć. Jej analiza pozwala stwierdzić, że kobiety w gminie Poniatowa legitymują się lepszym wykształceniem niż mężczyźni. Widać to po analizie trzech grup obejmujących wykształcenie wyższe, policealne oraz średnie ogólnokształcące. We wszystkich kobiety stanowią 2-3 razy większą grupę niż mężczyźni. Sytuacja wyrównuje się dopiero przy grupie obejmującej wykształcenie średnie zawodowe. W grupach o wykształceniu zasadniczym zawodowym i podstawowym widać znaczną przewagę mężczyzn. Wyjątkiem od zasady mówiącej o lepszym wykształceniu kobiet jest sytuacja osób o wykształceniu niepełnym podstawowym oraz nieposiadających wykształcenia. W tym wypadku widać znaczną przewagę kobiet. Przyczyną tego stanu rzeczy jest niski poziom wykształcenia wśród najstarszych mieszkańców gminy. W tej grupie większość ze względu na większą długość życia stanowią kobiety, które dodatkowo ze względu na panujące ówczesnie wzorce społeczne nie przykładają wystarczającej troski do swojego wykształcenia.

Rysunek 30. Porównanie struktury wykształcenia w gminie Poniatowa i powiecie opolskim w 2002 roku.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z powyższego diagramu widać, że poziom wykształcenia w gminie Poniatowa jest wyższy od średniej w powiecie opolskiego. W grupach dotyczących wykształcenia wyższego, policealnego oraz średniego widać przewagę gminy, natomiast w grupie o podstawowym i niższym wskaźniki są wyższe. Wynika to jednak z większego poziomu zurbanizowania gminy Poniatowa w stosunku do powiatu. W związku z tym również poziom wykształcenia jest wyższy.

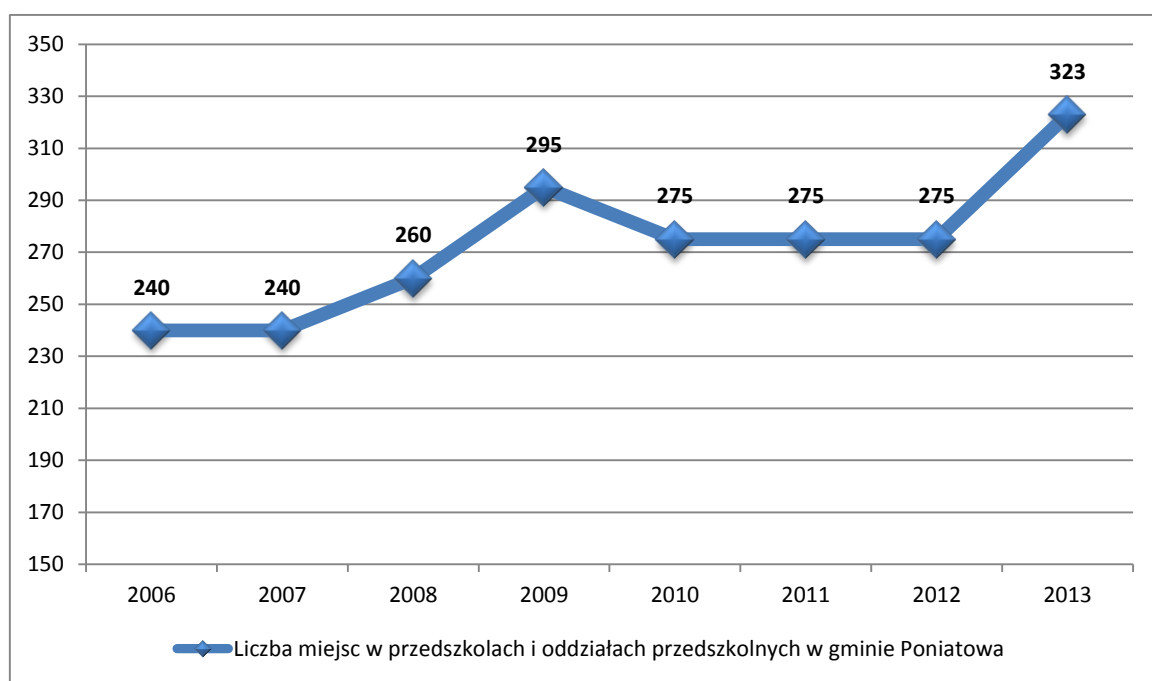

Oświata

Gmina Poniatowa posiada sprawny i dostosowany do potrzeb gminy system oświaty. Na terenie gminy działa 1 przedszkole w Poniatowej. Po za tym na terenie gminy działa również 6 szkół podstawowych i 1 gimnazjum. Ważnym elementem systemu edukacji w gminie Poniatowej jest istnienie prowadzonego przez powiat opolski Zespołu Szkół w Poniatowej. W jego skład wchodzi Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Szkoła Policealna i Szkoła Policealna dla dorosłych.

Wychowanie przedszkolne ma niesamowicie ważne znaczenie dla przyszłego rozwoju dziecka. Dlatego przywiązywanie odpowiedniej troski już na pierwszym etapie kształcenia przełoży się na wyniki osiągnięte w przyszłości.

Rysunek 31. Liczba miejsc w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

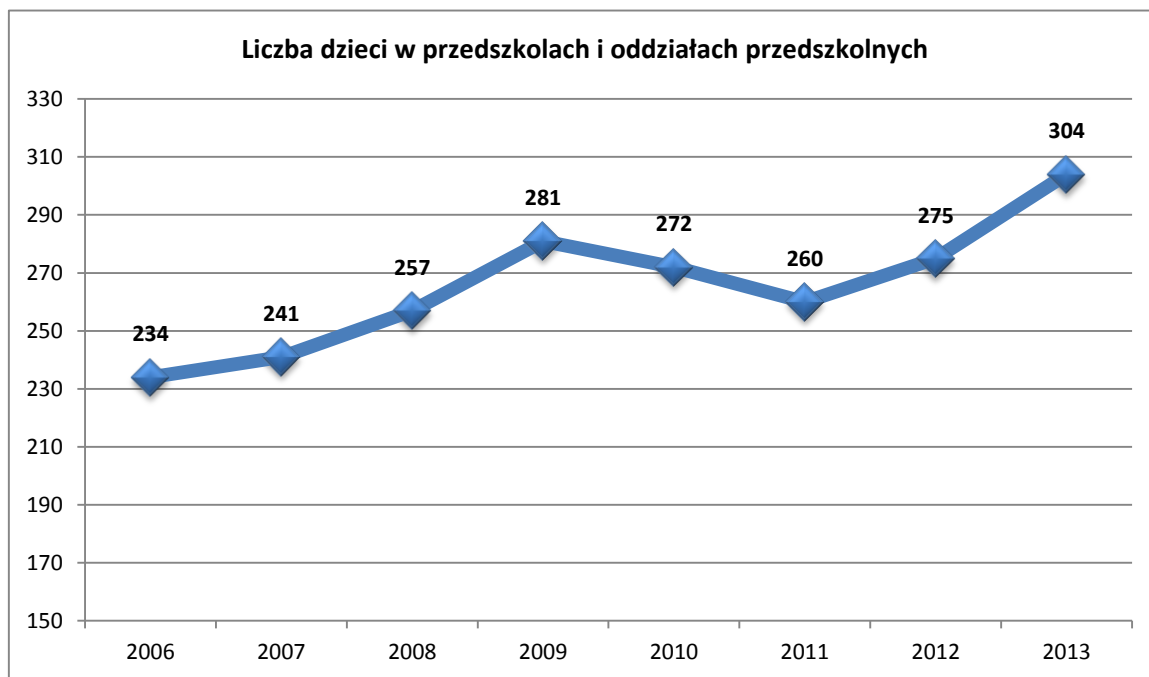

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Władze gminy przykładają dużą wagę do rozwoju edukacji przedszkolnej. Dofinansowanie działalności oddziałów przedszkolnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pozwoliły na zwiększenie dostępności dla mieszkańców edukacji przedszkolnej. Liczba miejsc w placówkach przedszkolnych w latach 2007-2013 znacznie się podniosła. Niestety zapotrzebowanie wciąż znacznie przewyższa dostępne możliwości, w związku z tym przedszkola są przepełnione. Rozwój dostępności do edukacji przedszkolnej będzie jednym z wyzwań czekających gminę Poniatowa. Jest to szczególnie ważne ponieważ gmina w swoich priorytetach chce przyciągać w przyszłości młode małżeństwa szukające odpowiedniego miejsca do zamieszkania.

Rysunek 32. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

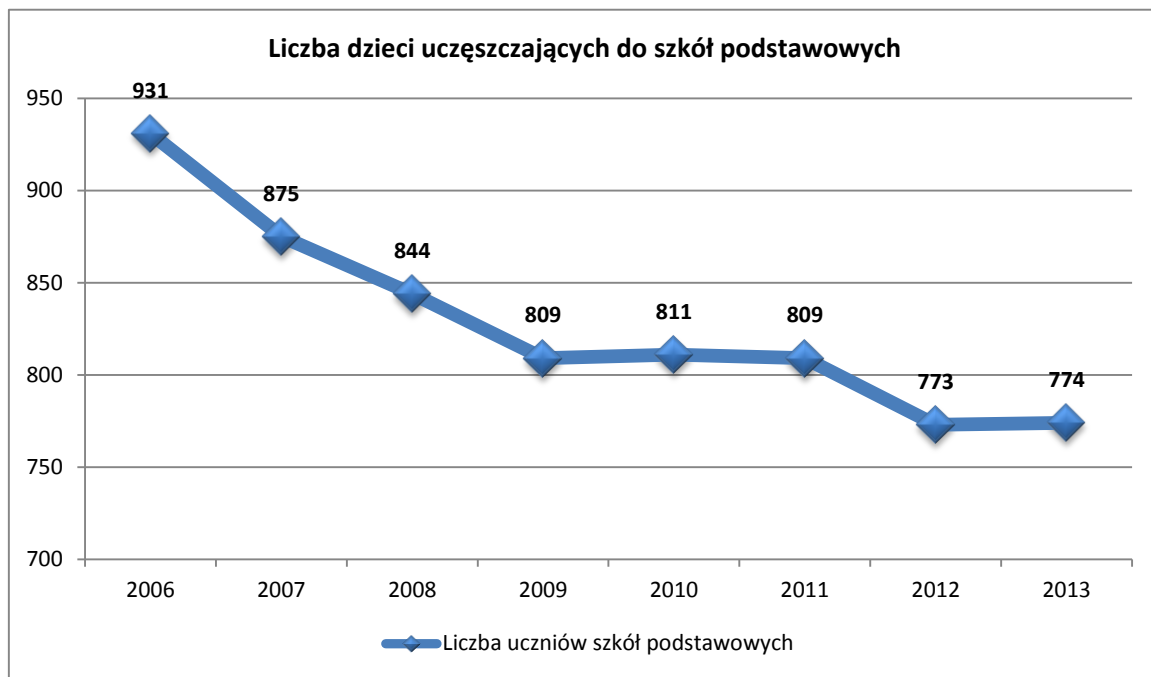
W gminie Poniatowa działa 6 szkół podstawowych. Problemem placówek są rosnące koszty utrzymania przy zmniejszającej się liczbie dzieci. Liczba dzieci przekłada się na wysokość subwencji otrzymywanej z budżetu państwa na utrzymanie placówek oświatowych. Powoduje to konieczność dokładanie co raz większych sum pieniędzy z budżetu samorządu do działalności systemu oświaty. Może to w przyszłości powodować zatrzymanie wydatków przeznaczanych na cele inwestycyjne. W związku z tym niezbędne będzie zreformowanie systemu oświaty, tak aby był przystosowany do wciąż zmniejszającej się liczby dzieci. Nieuniknione będzie, więc łączenie placówek lub zamykanie tych o najmniejszej liczbie uczniów.

Tabela 9. Porównanie wysokości subwencji oświatowej i wydatków na oświatę w gminie Poniatowa w latach 2010-2013.

	2010	2011	2012	2013
Subwencja na cele oświatowe	7 215 807,00 zł	7 564 412,00 zł	8 198 152,00 zł	7 871 605,00 zł
Wydatki na oświatę i wychowanie	12 935 324,84 zł	13 781 502,11 zł	13 790 168,74 zł	13 580 094,49 zł
Różnica	5 719 517,84 zł	6 217 090,11 zł	5 592 016,74 zł	5 708 489,49 zł

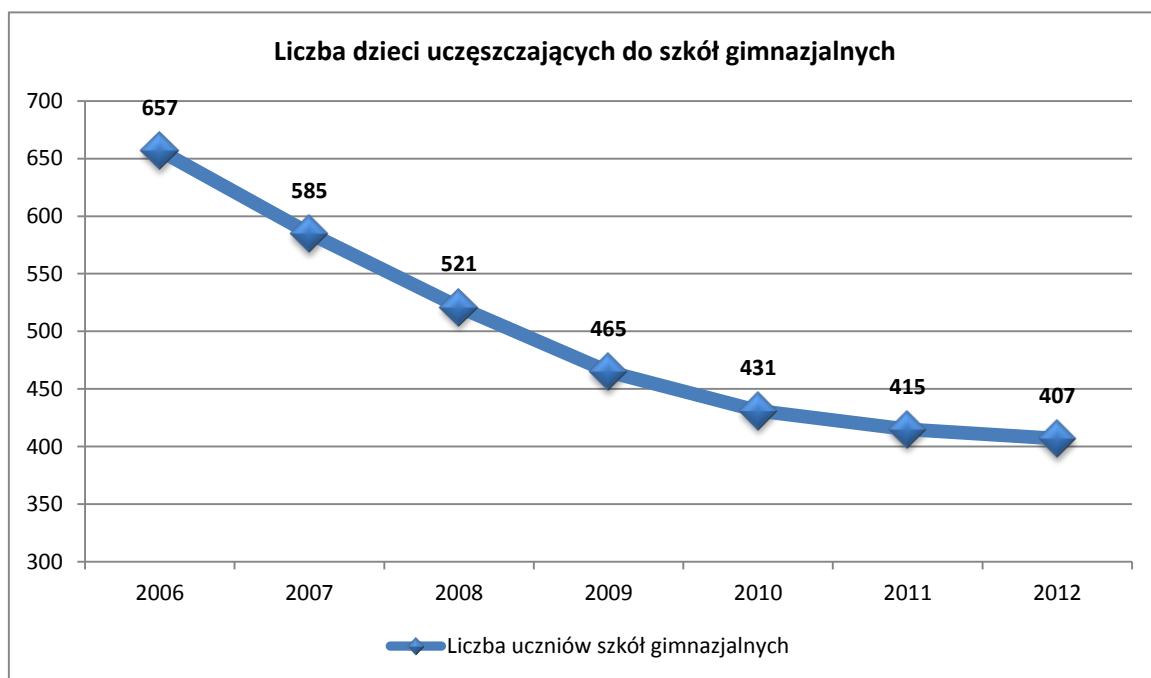

Rysunek 33. Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 34. Liczba dzieci uczęszczających do szkół gimnazjalnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2012.

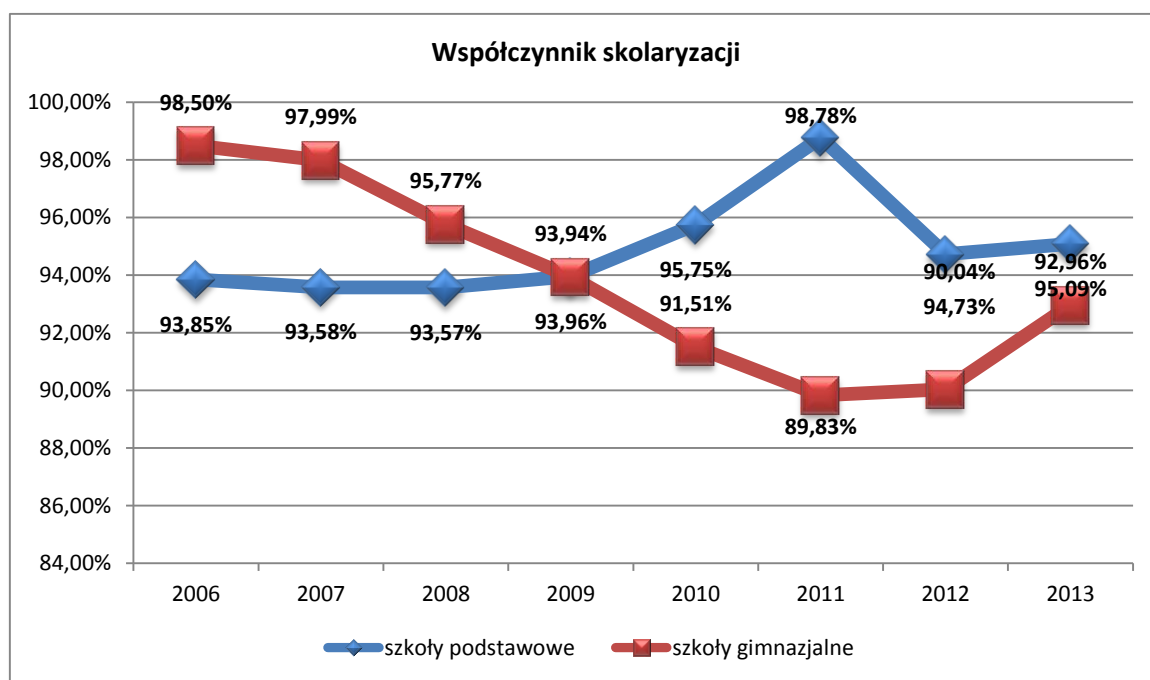
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z podobnymi problemami jak szkoły podstawowe borykać się będą również placówki gimnazjalne. Spadająca liczba uczęszczających dzieci powodować będzie konieczność szukania oszczędności.

Współczynnik skolaryzacji zarówno na poziomie edukacji podstawowej jak i gimnazjalnej utrzymuje się na względnie wysokim poziomie. Nie odbiega on od podobnych wskaźników gmin miejsko-wiejskich terenu województwa lubelskiego. Nieliczne przypadki niedopełnienia obowiązku szkolnego wiążą się z sytuacjami patologicznymi i są pod stałą kontrolą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rysunek 35. Współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Ważnym elementem systemu edukacji jest istnienie Zespołu Szkół o stopniu ponadgimnazjalnym. Dzięki temu oprócz miejsc pracy w lokalnej gospodarce młodzież z terenu gminy dłużej jest związana ze swoim miejscem zamieszkania. Sprzyja to powrotom wykształconych osób po zakończeniu studiów w rodzinne strony.

System oświaty w gminie Poniatowa jest jednym z największych wyzwań stojących przed władzami gminy. Potrzeba jego reformy w celu dostosowania się do zmieniającej się sytuacji demograficznej zapobiegnie niepotrzebnemu drenowaniu budżetu samorządu. Jednocześnie należy zwracać szczególną uwagę na zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej.

Infrastruktura edukacyjno-sportowa

Gmina Poniatowa inwestuje znaczące środki w rozwój infrastruktury edukacyjno-sportowej. Dzięki środkom z funduszy unijnych oraz dotacjom z programów rządowych możliwe było zmodernizowanie infrastruktury szkolnej, sportowej i kulturalnej.

Działalność sportowo-rekreacyjną na terenie miasta od 1972 roku prowadzi Ośrodek Sportu i Rekreacji. W Poniatowej w sezonie letnim można wypoczywać nad zalewem miejskim. Osoby lubiące pływanie

mogą korzystać z wyodrębnionego z zalewu basenu. Na dzieci czeka plac zabaw oraz brodzik ze zjeżdżalniami wodnymi. Część akwenu jest wykorzystywana przez zwolenników rowerów wodnych. Nad bezpieczeństwem osób wypoczywających nad zalewem czuwają ratownicy. Zimą na części powierzchni zamrożonego zalewu organizuje się lodowisko, którego dodatkowym atutem jest oświetlenie.

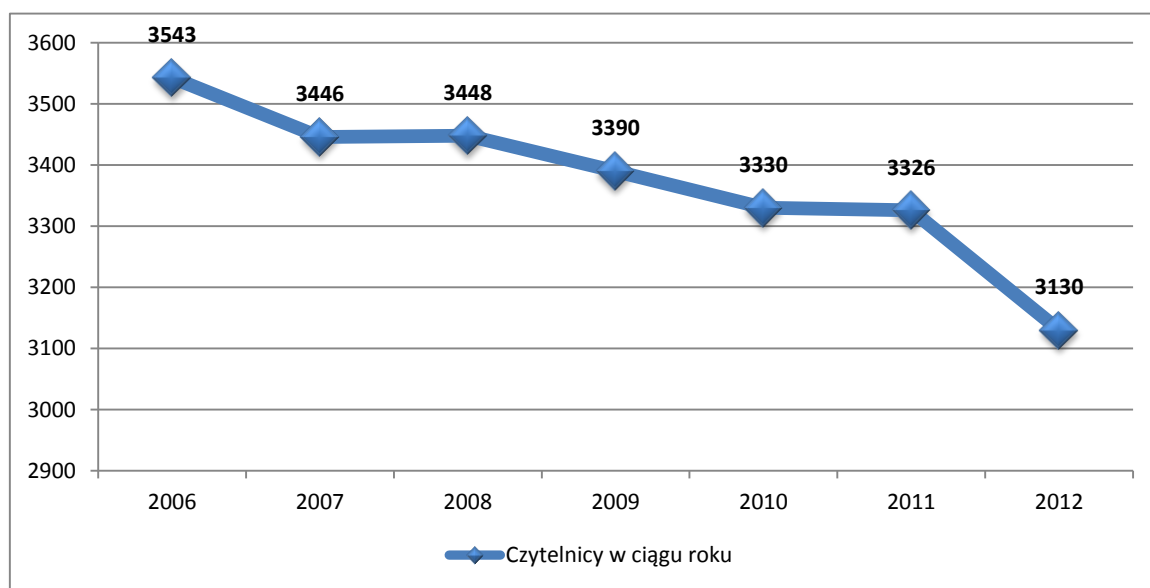
We wrześniu 1999 r. oddano do eksploatacji krytą pływalnię. Oprócz basenu o długości 25 m i szerokości 12,5 m; jest również brodzik dla dzieci. Na obszarze podległym OSiR znajduje się:

- kryta pływalnia, sauna oraz masaż;
- zalew o powierzchni 1,8 ha, w skład którego wchodzi: pływalnia o wymiarach 50 x 25 m, z brodzikiem; plac zabaw dla dzieci; plaża piaszczysta i trawiasta; boisko do siatkówki plażowej; zjeżdżalnia wodna; w zimie lodowisko
- wypożyczalnia sprzętu wodnego (rowery wodne)
- stadion sportowy, obejmujący: boisko trawiaste do piłki nożnej, boisko treningowe do piłki nożnej, boiska do koszykówki i siatkówki oraz pawilon socjalny.

W 1951 roku w Poniatowej powstał Robotniczy Klub Sportowy STAL. Początkowo zajęcia treningowo - wychowawcze z młodzieżą prowadzili społecznie trenerzy i działacze. Obecnie klub jest sponsorowany przez Gminę Poniatowa i w niewielkiej części przez Wojewódzką Federację Sportu w Lublinie. W 2001 r. została zmieniona nazwa na Miejski Klub Sportowy "Stal". W MKS "Stal" trenują 4 drużyny piłkarskie: seniorzy, juniorzy starsi, juniorzy młodsi, młodzicy młodsi, starsi trampkarze, starsi młodzicy oraz grupa selekcyjna. W gminie Poniatowa działa przy Liceum Ogólnokształcącym Uczniowski Klub Sportowy oraz Szkolny Klub Sportowy „Meduza”³.

Niepokojącym czynnikiem jest malejący z roku na rok wskaźnik czytelnictwa w bibliotekach.

Rysunek 36. Liczba czytelników w gminie Poniatowa w latach 2006-2012.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

³ Źródło: http://www.um.poniatowa.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=16&menu=22&strona=1

1.4. Infrastruktura techniczna

Dostępność komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna to zespół czynników, które wpływają na łatwość dostania się do danego miejsca. Od czasów historycznych położenie w pobliżu głównych szlaków handlowych wpływało na rozwój społeczności. W dzisiejszych czasach jednym z głównych czynników świadczących o stopniu dostępności komunikacyjnej jest odległość od głównych szlaków drogowych i kolejowych, portów, lotnisk oraz miast o znaczeniu ponadlokalnym.

Podstawą odpowiedniego funkcjonowania transportu jest odpowiednia sieć dróg. Głównym ciągiem przebiegającym przez gminę Poniatowa jest droga wojewódzka nr 832, posiadająca status drogi klasy GP. Jest to główny ciąg komunikacyjny z punktu widzenia gminy, ponieważ zapewnia połączenie gminy z Lublinem (miastem wojewódzkim) i Opolem Lubelskim (miastem powiatowym). Droga zaczyna się w Woli Rudzkiej (gmina Opole Lubelskie), a kończy się w Krężnicy Okrągłej (gmina Bełżyce). Mimo, że drogi nr 824 i 747 leżą poza obszarem gminy Poniatowa to z punktu widzenia mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców stanowią ważny element systemu komunikacji, ponieważ zapewniają dojazd do dróg krajowych nr 12 i 19 oraz trasy ekspresowej S-17.

W gminie Poniatowa siedzibę ma Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej. Odpowiada on za stan wszystkich dróg powiatowych na terenie powiatu opolskiego. Na terenie gminy znajduje się 8 odcinków tej klasy. Tylko jeden z nich Darowne – Poniatowa jest o nawierzchni gruntowej.

Na terenie gminy znajduje się również ... odcinki o statusie dróg gminnych klasy L i SA. W większości są to drogi o nawierzchni gruntowej, choć gmina systematycznie dąży do utwardzania najważniejszych ciągów komunikacyjnych. Priorytetowo traktowane są odcinki łączące poszczególne miejscowości gminy oraz drogi wyższej kategorii. Inwestycje są realizowane zarówno ze środków gminy jak i m.in. Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Kolejne inwestycje planowane są ze środków Narodowego Planu Rozbudowy Dróg Lokalnych.

Generalnie sieć drogowa zapewnia odpowiednią dostępność komunikacyjną i penetrację terenu gminy. W celu ułatwienia obsługi ruchu turystycznego i dostępu do poszczególnych miejscowości niezbędne jest stałe poprawianie jakości nawierzchni dróg. Zaletą układu komunikacyjnego jest przebieg drogi wojewódzkiej przez centrum gminy co sprzyja efektywnemu wykorzystaniu dla rozwoju gospodarczego.

Z gminy Poniatowa codziennie jeździ po kilkanaście busów do Puław, Lublina i Warszawy.

Na terenie gminy Poniatowa znajdują się pozostałości Nadwiślańskiej Kolei Wąskotorowej. W latach świetności zapewniała ona dowóz pracowników i towarów z lokalnych zakładów przemysłowych do znajdującej się w Nałęczowie łącznicy z koleją normalnotorową. Od lat 60 XX w. datuje się stopniowy regres. Dziś używany jest jedynie w celach turystycznych jedynie fragment. Z gminy Poniatowa realizowane są trasy: Poniatowa - Karczmiska – Polanówka oraz Poniatowa – Karczmiska – Nałęczów.

Jednym z czynników wpływających na rozwój gospodarczy jest dostęp do komunikacji lotniczej. Najbliższymi międzynarodowymi funkcjonującymi portami lotniczymi są: Lublin – Świdnik (55 km) oraz Warszawa-Okęcie (175 km). Z punktu widzenia rozwoju ruchu lotniczego w województwie lubelskim szczególnie istotne jest funkcjonowanie Portu Lotniczego w Świdniku. Dzięki istnieniu połączeń do ważnych portów przesiadkowych (Warszawa i Frankfurt) możliwe jest wygodne korzystanie z najważniejszych destynacji na całym świecie.

Duża odległość od portów morskich (Kaliningrad – 470 km; Gdańsk – 520 km) powoduje marginalny wpływ tego środka transportu na rozwój lokalnej gospodarki.

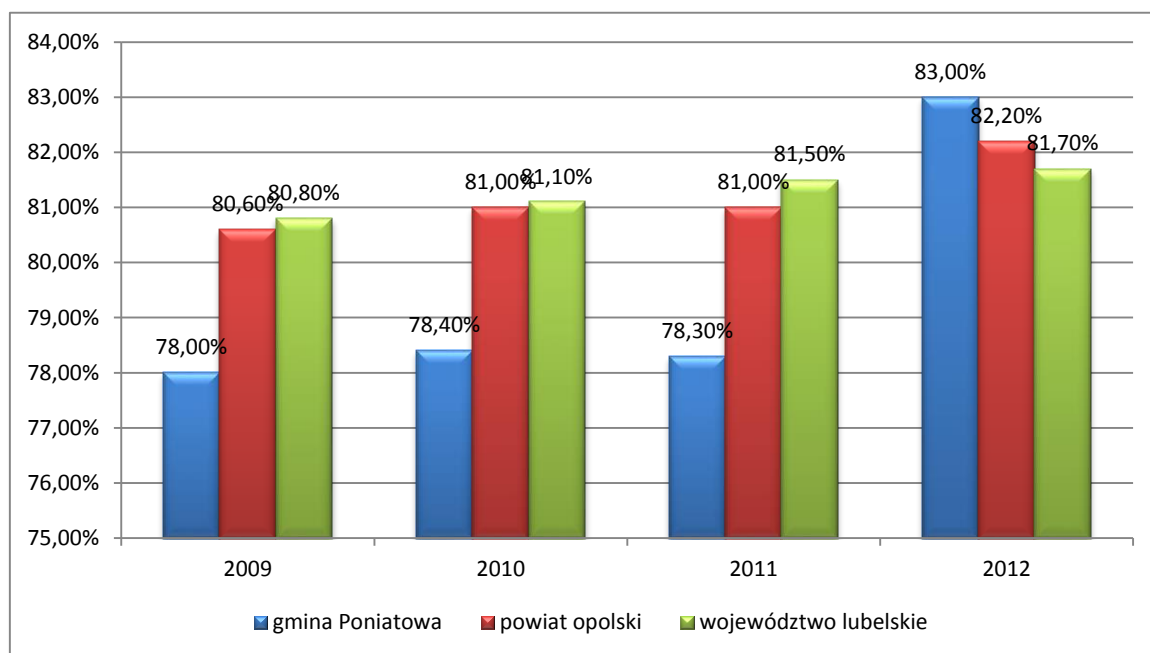
Położenie w pobliżu wschodniej granicy państwa determinuje rozwój na tym obszarze międzynarodowej wymiany handlowej. Niestety położenie poza tzw. pasem przygranicznym (30 km od granicy państwa) utrudniać będzie mieszkańcom wymianę handlową z Białorusią. Najbliższe przejścia graniczne znajdują się: z Białorusią – Sławatycze (150 km), Terespol (185 km), z Ukrainą – Dorohusk (140 km), z Rosją - Rudziszki (415 km).

Infrastruktura gospodarki wodno-kanalizacyjnej

Odpowiednia gospodarka wodna jest jednym z podstawowych działań mających na celu zachowanie stosunków ekologicznych na danym terenie. Jednocześnie niezbędne jest dostarczenie mieszkańcom podstawowych usług komunalnych.

Poniatowa posiada dosyć dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną. Miasto dysponuje komunalną, mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków o przepustowości 7200 m³/dobę, wykorzystywanej dotychczas tylko w 50%. Ponad 80% mieszkańców gminy korzysta z sieci wodociągowej.

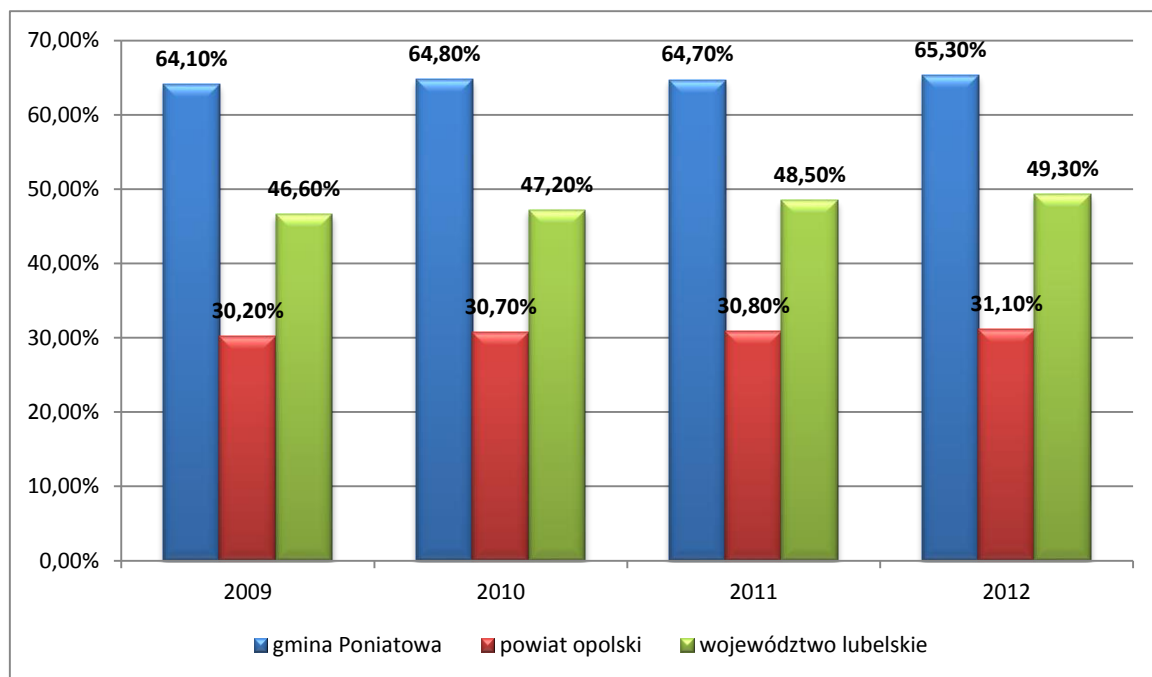
Rysunek 37. Porównanie dostępu do sieci wodociągowej.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

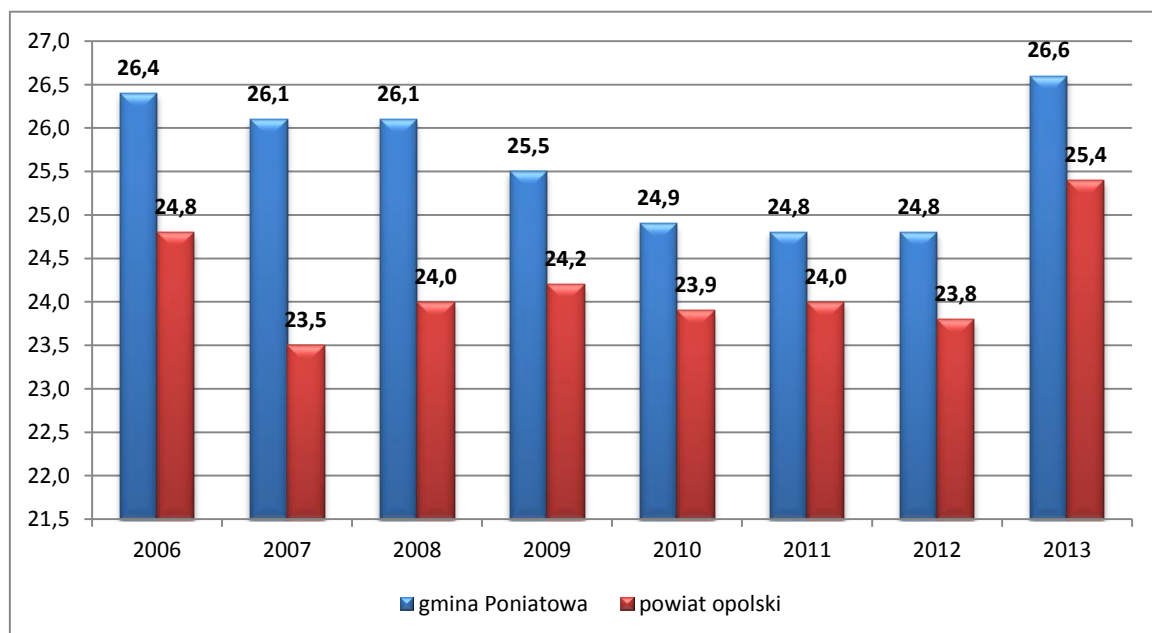

Rysunek 38. Porównanie dostępu do sieci kanalizacyjnej.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 39. Przeciętne zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w m³ w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Jak pokazują powyższe wykresy dzięki sprawnej infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej gmina Poniatowa jest w stanie dostarczyć podstawowe usługi na poziomie wyższym niż większość samorządów powiatu opolskiego.

Infrastruktura energetyczna

Na terenie gminy Poniatowa występują dwa rodzaje sieci przesyłu nośników energetycznych. Dostęp do sieci elektrycznej zapewnia sieć linii przesyłowych średniego i niskiego napięcia wraz ze stacjami transformatorowymi. Moc głównej stacji energetycznej wynosi 32 MVA i jest wykorzystywana w 15,7%. Przez teren przebiega również linia gazowa.

Składowanie i zagospodarowanie odpadów

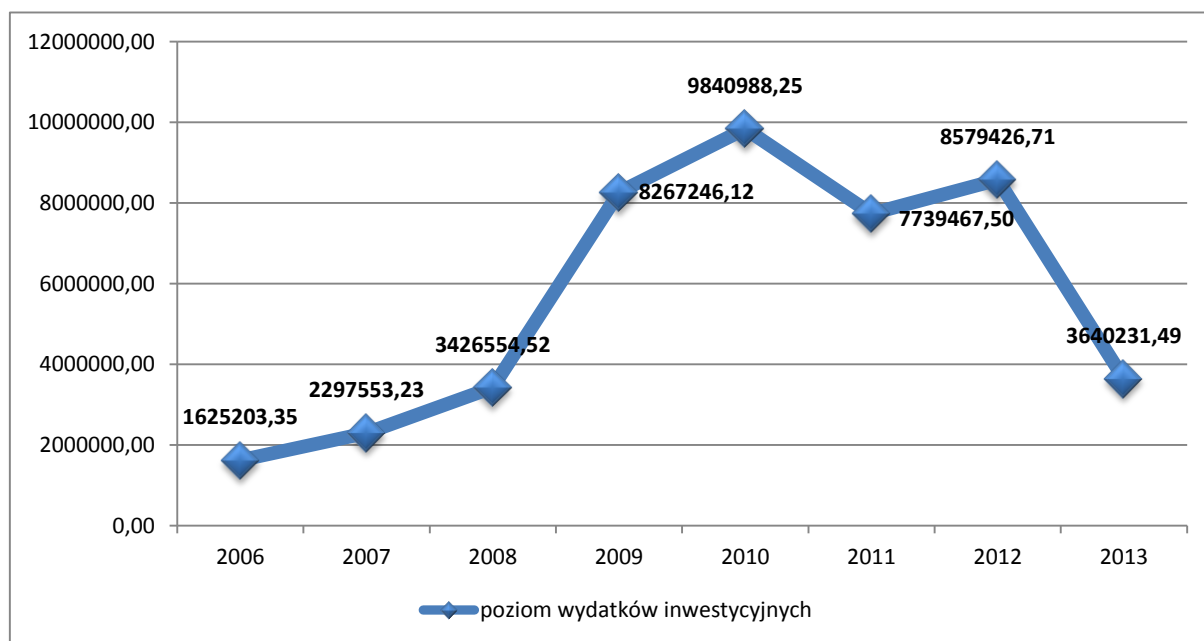
W listopadzie 1999r. oddano do eksploatacji wysypisko odpadów przemysłowych o powierzchni 0,545 ha i pojemności 19 tys. m³, z przewidzianym okresem użytkowania 30 lat.

1.5. Potencjał inwestycyjny

Wykaz inwestycji zrealizowanych przez gminę Poniatowa w latach 2006-2013

Gmina Poniatowa stara się przeznaczać jak największe środki na realizację zadań inwestycyjnych. Ogromna liczba zadań jednak znacznie przewyższa dostępne możliwości finansowe. Dodatkową szansą na zwiększenie liczby inwestycji jest możliwość pozyskiwania funduszy ze środków zewnętrznych. W związku z tym stopniowo zwiększa się wysokość budżetu inwestycyjnego. Szczególnie dużo inwestycji realizowano w razie 2009-2012.

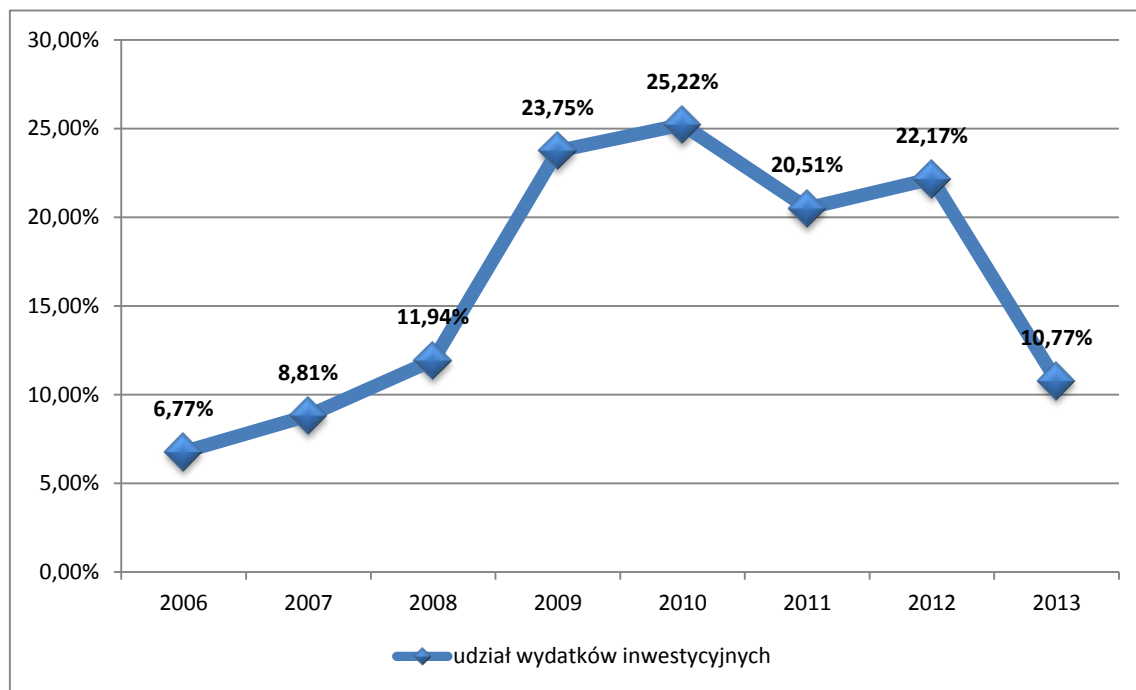
Rysunek 40. Wysokość budżetu inwestycyjnego gminy Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 41. Udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków budżetowych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W latach 2007-2014 gmina Poniatowa realizowała szereg zadań inwestycyjnych. Najważniejsze zostały przedstawione w niniejszym wykazie.

Tabela 10. Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych przez gminę Poniatowa w latach 2007-2014.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość zadania	Źródło dofinansowania
2007			
1.	Kanalizacja Poniatowa Wieś II etap	1 983 694,93 zł	ZPORR
2.	Informatyczna obsługa spraw i interesantów w Gminie Poniatowa	282 558,34 zł	ZPORR
3.	Wodociąg Leśniczówka	491 078,25 zł	środki własne
4.	Zakup budynku po mleczarni w Kraczewicach oraz nabycie użytkowania wieczystego nieruchomości.	96 980,20 zł	środki własne
5.	Remonty dróg i chodników	253 129,00 zł	środki własne
2008			
6.	Budowa zespołu boisk sportowych – Moje Boisko Orlik 2012	1 515 126,50 zł	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski WL, środki własne

7.	Budowa wodociągu Młynki	594 826,05 zł	środki własne
8.	Modernizacja stadionu miejskiego	1 260 529,80 zł	środki własne
9.	Remonty dróg i chodników w gminie Poniatowa	721 730,77 zł	środki własne
2009			
10.	Stacja wodociągowa w Niezabitowie	1 548 610,00 zł	Agencja Nieruchomości Rolnych oraz środki własne
11.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Niezabitowie	830 372,37 zł	Agencja Nieruchomości Rolnych oraz środki własne
12.	Budowa zjeżdżalni z ogrodzeniem nad zalewem	438 010,43 zł	środki własne
13.	Przebudowa drogi gminnej w Kolonii Poniatowa III	2 486 514,63 zł	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011
14.	Remonty dróg i chodników w gminie Poniatowa	397 576,74 zł	środki własne
2010			
15.	Strefa Przemysłowa w Poniatowej	6 010 557,80 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
16.	Budowa boisk sportowych przy Gimnazjum w Poniatowej	1 238 680,93 zł	środki własne
17.	Budowa Skate Parku	317 301,00 zł	środki własne
18.	Modernizacja Boiska w Kraczewicach	142 445,36 zł	środki własne
19.	Przebudowa ulic Modrzewiowej i 11 Listopada w Poniatowej	1 359 806,62 zł	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011
20.	Remonty dróg i chodników w gminie Poniatowa	557 004,45 zł	środki własne
2011			
21.	Rozbudowa strażnicy OSP w Poniatowej	871 354,90 zł	środki własne
22.	Utworzenie Centrum Kultury w miejscowości Kowala Pierwsza	241 422,75 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
23.	Budowa zespołu boisk sportowych – Moje Boisko Orlik 2012	1 101 464,36 zł	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski WL, środki własne
24.	Przebudowa ulicy Szkolnej	662 093,04 zł	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011
25.	Remonty dróg i chodników w gminie Poniatowa	417 145,18 zł	środki własne
2012			
26.	Budowa wodociągu Kowala	3 957 221,76 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

27.	Inwestycyjny Sporniak w Poniatowej	4 445 289,26 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
28.	Modernizacja budynku kina w Poniatowej	71 904,43 zł	środki własne
29.	Budowa chodnika w Niezabitowie	74 002,59 zł	środki własne
30.	Modernizacja drogi dojazdowej do pól położonych w Poniatowej Kolonii	86 040,96 zł	środki własne
2013			
31.	Rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Poniatowa i gminy Wojciechów	5 871 169,32 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
32.	Poprawa bezpieczeństwa pożarowego i ekologicznego w Powiecie Opolskim: zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Poniatowa Wieś	602 580,16 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
33.	Utworzenie Centrum Integracji Rodzin w Niezabitowie	367 870,95 zł	środki własne
34.	Utworzenie Klubu Kultury i Sportu w Dąbrowie Wronowskiej	168 263,14 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
35.	Przebudowa ul. Leśniczówka	303 036,16 zł	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
36.	Remonty dróg i chodników w gminie Poniatowa	535 874,27 zł	środki własne

Źródło: Dane UM Poniatowa

Ilość realizowanych inwestycji świadczy o dużych możliwościach inwestycyjnych gminy Poniatowa. Zaletą takiej konstrukcji zadań inwestycyjnych jest współfinansowanie najważniejszych inwestycji ze źródeł zewnętrznych. Mniejsze projekty, które mają mniejsze oddziaływanie są finansowane ze środków własnych.

Oferta inwestycyjna

Na terenie gminy Poniatowa działa Podstrefa Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Powierzchnia terenów objętych ulgami wynosi 5,6 ha. Gmina Poniatowa ma wyznaczone tereny inwestycyjne z odpowiednią infrastrukturą techniczną i aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego. Łącznie to 18 działek o powierzchni 11,15ha.

Katalog zachęt inwestycyjnych - instrumentarium prawno-podatkowe

W celu przyciągnięcia przedsiębiorców chcących rozwijać swoją działalność samorządy mogą stosować szereg zachęt. Zazwyczaj mają one charakter zwolnień podatkowych na odpowiedni okres czasu. Często mogą być jednak obwarowane spełnieniem określonych warunków (np. zatrudnienie pewnej

ilości osób w nowopowstałym zakładzie). Zabezpiecza to w ten sposób interesy gminy i jednocześnie przyczynia się do stymulowania koniunktury gospodarczej.

Obecnie gmina Poniatowa nie posiada żadnych uchwalonych przez Radę Miasta zwolnień dla nowych inwestorów chcących zainwestować w gminie.

Wykorzystanie funduszy unijnych przez przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwa z terenu gminy Poniatowa starały się o dotacje z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. Dofinansowanie otrzymało 15 projektów przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 11. Zestawienie wniosków z gminy Poniatowa złożonych do Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość projekt	Wartość dofinansowania
1.	"Automatyzacja procesu produkcji z duchem czasu i szacunkiem dla tradycji w Piekarni Tadeusz Zubrzycki"	Piekarnia Tadeusz Zubrzycki	412836	201342,14
2.	"Wprowadzenie innowacyjnej technologii cięcia laserowego w celu poszerzenia oferty produktowej oraz udoskonalenia procesu produkcji wyrobów ze stali szlachetnej w Firmie STALMONT"	"STALMONT" S.C. ROMAN DUDA, ALEKSANDRA DUDA	1454632,3	592084,88
3.	Budowa centrum samoobsługowego służącego do samodzielnego ręcznego mycia samochodów wraz z urządzeniami czyszczącymi.	TANKBUD Andrzej Rosiński	809275,33	286339,49
4.	Dalszy rozwój firmy - innowacja procesowa i produktowa, wzmocnienie potencjału innowacyjnego.	Art Plast sp. z o.o.	1929008,17	736447,83
5.	Dywersyfikacja produkcji METALTON G.Olchawski w kierunku części zamiennych do narzędzi tłocznych oraz form ciśnieniowych w wyniku wdrożenia innowacji technologicznych i doposażenia parku maszynowego	METALTON G. OLCHAWSKI Spółka Jawna	2561098,63	841199,23
6.	Formy szklarskie i narzędzia dla przemysłu lotniczego efektem wdrożenia innowacyjnego potencjału technologicznego w METALTON G. OLCHAWSKI Sp. J.	METALTON G. OLCHAWSKI SPÓŁKA JAWNA	2335103,42	976487,67
7.	Innowacyjna linia technologiczna do produkcji odlewów aluminiowych metodą ciśnieniową	BRASS POLSKA Sp. z o.o.	3405693,7	1556520
8.	Modernizacja budynku , zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń oraz zakup specjalistycznego środka transportu do piekarni "Piekarnia" Spółka Jawna J. Szlachetka i Inni.	"Piekarnia" Spółka Jawna J. Szlachetka i Inni	1379347,3	172604,29

9.	Rozszerzenie usług oraz wzrost konkurencyjności firmy PROBATUS	PROBATUS Anna Zawadzka-Wyroślak	1751916,84	577961,35
10.	Termomodernizacja budynku usługowo - handlowego w Poniatowej.	S.C. Gomi Zbigniew Górka, Katarzyna Górka	193692,26	80311,41
11.	Uruchomienie nowego obiektu hotelowego z restauracją i SPA w Poniatowej gwarantem podniesienia oferty turystycznej i atrakcyjności regionu lubelskiego.	S.C. Gomi Zbigniew Górka, Katarzyna Górka	3655048,48	1513423,17
12.	Wzrost konkurencyjności firmy GABINET STOMATOLOGICZNY Agnieszka Kuchta poprzez zakup nowoczesnej aparatury medycznej oraz wykorzystanie nowoczesnych technik informacyjnych.	GABINET STOMATOLOGICZNY Agnieszka Kuchta	274528,74	115896,96
13.	Wzrost konkurencyjności firmy P.P.H.U. "MALEC" Jolanta Malec, Marianna Malec, Henryk Malec Spółka Jawna poprzez inwestycje w środki trwałe i innowacyjne technologie	P.P.H.U. MALEC Jolanta Malec, Marianna Malec, Henryk Malec Spółka Jawna	1295440,06	469650,5
14.	Wzrost konkurencyjności mikroprzedsiębiorstwa EMBUD SUPER Sp. z o.o. poprzez uruchomienie usług budowlanych.	EMBUD SUPER Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	211566,15	73100
15.	Zwiększenie konkurencyjności firmy TUKAN poprzez rozbudowę restauracji i dodanie oferty noclegowej	HOTEL "TUKAN" Irena Oleszczak	6156509,26	1663533,5
Razem			27 825 696,64	9 856 902,42

Źródło: Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości.

Wykorzystanie funduszy unijnych przez gminę Poniatowa

Instrumenty finansowe Unii Europejskiej służą przede wszystkim wyrównywaniu poziomu rozwojowego pomiędzy zamożniejszymi i słabiej rozwiniętymi regionami Wspólnoty. Polityka jest realizowana m.in. poprzez Fundusz Spójności oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Dodatkowo na obszarach wiejskich można korzystać z Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dla większości gmin są one jedyną szansą na szybką modernizację infrastruktury i poprawę sytuacji gospodarczej. Efektywne pozyskiwanie funduszy unijnych przez samorząd jest jednym z warunków poprawy jakości życia na danym obszarze.

Gmina Poniatowa pozyskuje aktywnie fundusze już od samego początku ich istnienia w Polsce. Pierwsze wnioski aplikacyjne składane były do instrumentów przedakcesyjnych. Również po wejściu do Unii Europejskiej aktywnie pozyskiwała fundusze, głównie na działania infrastrukturalne. Najważniejsze zostały opisane na podstawie danych przygotowanych przez Urząd Miejski Poniatowa.

Informatyczna obsługa spraw i interesantów w Gminie Poniatowa

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Zintegrowany Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wartość projektu: 282 558,34 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 211 918,74 zł

Projekt polegał na rozbudowie sieci komputerowej w Urzędzie Miejskim. Wprowadzono system elektronicznego obiegu dokumentów, wdrożono podpis elektroniczny, zintegrowano systemy informatyczne. Utworzono bezprzewodowy punkt dostępu do Internetu znajdujący się w centrum miasta. Uruchomiono infokioski znajdujące się w Urzędzie Miejskim, Centrum Kultury Promocji i Turystyki oraz miejscowościach Kowala, Poniatowa Wieś, i Kraczewice.

Efektywna pomoc społeczna w Gminie Poniatowa 2008-2013

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Wartość projektu: 1 024 667,00 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 916 720,00 zł

W ramach programu beneficjenci skorzystali z form wsparcia:

- Treningu Umiejętności Społecznych
- Warsztatów aktywnego poszukiwania pracy
- Indywidualnych konsultacji psychologiczno-terapeutycznych

oraz ze szkoleń zawodowych, które dostosowano do potrzeb indywidualnych uczestników Projektu, tj.:

- Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych
- Cięcie, stylizacja i modelowanie włosów
- Profesjonalna pomoc domowa
- Kurs prawa jazdy kat. B
- Organizacja przyjęć okolicznościowych z małą gastronomią i obsługą kasy fiskalnej
- Własna działalność perspektywą na jutro
- Pomoc biurowa z obsługą sekretariatu
- Kurs: wózki widłowe
- Stylizacja paznokci z elementami wizażu oraz obsługą kasy fiskalnej
- Agroturystyka z małą gastronomią, elementami carvingu oraz obsługą kasy fiskalnej

Strefa Przemysłowa w Poniatowej

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wartość projektu: 6 010 557,80 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 3 462 687,09 zł

Celem głównym projektu było podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Poniatowa. Inwestycja obejmowała przebudowę infrastruktury technicznej po byłych zakładach „EDA” w Poniatowej, tworząc korzystne warunki do powstawania przedsiębiorstw konkurencyjnych i otwartych na innowacyjne. W ramach projektu została wykonana nawierzchnia asfaltowa drogi, przebudowano infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja sanitarna, teletechniczna i sieć centralnego ogrzewania) oraz chodniki, ścieżkę rowerową i odwodnienie drogi.

Z tradycją w nowoczesność – remont Klubu Kultury w Poniatowej wsi

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Wartość projektu: 40 630,90 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 23 725,92 zł

Projekt obejmował modernizację budynku Klubu Kultury w Poniatowej wsi poprzez wymianę okien, wymianę drzwi, docieplenie stropu, ułożenie terakoty oraz zakup wyposażenia do klubu. Zorganizowana także festyn z warsztatami kulinarnymi i przeglądem twórczości ludowej.

Kultywowanie tradycji muzycznych

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Wartość projektu: 29 509,03 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 18 901,14 zł

Projekt zakładał organizację dwóch koncertów w wykonaniu zespołów z Poniatowej – Scholares Minores pro Musica Antiqua i Szczygiełki oraz zorganizowanie warsztatów wakacyjnych, na których dzieci uczestniczyły w zajęciach wokalnych, tanecznych oraz instrumentalnych.

Rozwinąć skrzydła

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Wartość projektu: 1 753 435,91 zł

Finansowany z Unii Europejskiej

Okres realizacji – od 1.09.2010 r. do 31.08.2011 r.

W projekcie brało udział 5 szkół podstawowych oraz gimnazjum. Łącznie 836 uczniów. Celem projektu było podniesienie wiedzy z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, wzrost umiejętności obsługi komputera, wzrost umiejętności porozumiewania się językami obcymi, właściwe planowanie własnej

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

kariery zawodowej, zmniejszenie barier fizycznych (wady wymowy, wady postawy) oraz rozwój własnych zainteresowań.

Utworzenie Centrum Kultury w miejscowości Kowala Pierwsza

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 241 422,75 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 115 279,64 zł

Projekt obejmował utworzenie Centrum Kultury i placu zabaw w Kowali Pierwszej. W ramach operacji został wyremontowany budynek, który został przystosowany do pełnienia funkcji Centrum Kultury. Zakupione zostało wyposażenie (komputery), urządzenia sportowe i rekreacyjne oraz wykonano ogrodzenie.

Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania w klasach I – III szkół podstawowych

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Wartość projektu: 212 298,53 zł

Finansowany z Unii Europejskiej

W projekcie brało udział 5 szkół podstawowych. Projektem objęto 270 dzieci z klas I– III.

Celem projektu było wyrównanie szans edukacyjnych w pięciu szkołach podstawowych Gminy Poniatowa poprzez specjalistyczną pomoc (logopeda), zwiększenie zakresu metod nauczania, zwiększenie pomocy udzielanej rodzicom dzieci z klas I-III, rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów klas I-III.

Budowa wodociągu Kowala

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 3 957 221,76 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 1 194 907,53 zł

Projekt obejmował wybudowanie sieci wodociągowej o długości 15 871 m.b., 5 628,50 m.b. przyłączy wodociągowych, stacji uzdatniania wody wraz z ogrodzeniem i drogi dojazdowej.

Inwestycyjny Sporniak w Poniatowej

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 4 445 289,26 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 3 294 363,10 zł

Zakres rzeczowy projektu obejmował przebudowę i przedłużenie ul. Szkolnej w kierunku zachodnim na długości 871,78 m, budowę nowoprojektowanej ulicy 020KL, budowę parkingów na 48 miejsc postojowych, wykonanie oświetlenia ulicznego, kanalizacji deszczowej z pod oczyszczalnią ścieków deszczowych, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz kanalizacji teletechnicznej.

Organizacja warsztatów muzycznych i wycieczki krajoznawczej w gminie Poniatowa

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 13 322,94 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 9 046,10 zł

W ramach projektu zostały zorganizowane trzydniowe warsztaty muzyczne oraz koncert dla mieszkańców z obszaru Lokalnej Grupy Działania Owocowy Szlak.

Maluchy na start

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Wartość projektu: 461 956,84 zł

Finansowany z Unii Europejskiej

Okres realizacji projektu: 01.08.2012 r. – 31.07.2014r.

W projekcie brały udział dwie szkoły podstawowe (Kraczewice i Kowala).

W ramach projektu utworzono dwie dodatkowe grupy w istniejących oddziałach przedszkolnych. Wsparciem objęto 33 dzieci w wieku 3-4 lat.

Celem projektu było podniesienie poziomu edukacyjnego i psychofizycznego u 33 dzieci. Podniesienie poziomu umiejętności ruchowych, posługiwania się językiem obcym, zmniejszenie wad wymowy.

Rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Poniatowa i gminy Wojciechów

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 5 871 169,32 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 4 348 994,67 zł

W wyniku realizacji projektu powstała sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-pompowej wykonana z rur z tworzyw sztucznych. Do sieci sanitarnej zostało podłączonych w sumie 385 gospodarstw domowych, sieć wodociągowa wykonana z rur z tworzyw sztucznych, która została włączona w istniejące uzbrojenie terenu w miejscowości Kraczewice Prywatne. Projekt obejmował ogółem 120453 km przewodów, przewiertów i przyłączy w gminach Poniatowa i Wojciechów. Zmodernizowano stację ujęcia wody w Kraczewicach Prywatnych, utworzono nowoczesny system

monitorujący pracę sieci wodociągowej oraz wdrożono system zarządzania jakością ISO 9001, zostało wdrożone Internetowe Biuro Obsługi Klienta.

Poprawa bezpieczeństwa pożarowego i ekologicznego w Powiecie Opolskim: zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Poniatowa Wieś

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 602 580,16 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 509 579,25 zł

W ramach projektu zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy z napędem uterenowionym z funkcją ratownictwa chemiczno – ekologicznego z przeznaczeniem dla OSP Poniatowa Wieś marki Mercedes Benz Atego 1529 AF.

Folkowa Noc Sobótkowa - pielęgnowanie polskich zwyczajów i obrzędów

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 34 207,05 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 22 390,00 zł

Operacja zakładała zorganizowanie Folkowej Nocy Sobótkowej w Poniatowej. W ramach projektu zaplanowano udział uczestników w warsztatach ceramicznych i plastycznych oraz konkursach: „Puszczanie wianków”, literacko-plastycznym konkursie „Moja książeczka – baśń o Kwiecie Paproci”, „Ciasteczka Sobótkowe”, „Poszukiwanie Kwiatu Paproci”. Wynajęto scenę, oświetlenie oraz nagłośnienie aby zaprezentować polskie zwyczaje i obrzędy nocy świętojańskiej a także słowiańską muzykę ludową. Wszystkie działania miały charakter otwarty a udział w nich był bezpłatny. Zakupiono również gadżety w postaci materiałów promujących Folkową Noc Sobótkową.

EKO-ENERGIA w Gminie Poniatowa

Beneficjent: Gmina Poniatowa

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013

Wartość projektu: 2 535 401,42 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 1 991 995,39 zł

Przedmiotem projektu była realizacja indywidualnych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Zakres prac obejmował w szczególności instalację 303 szt. zestawów kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej w obiektach prywatnych oraz 2 szt. zestawów instalacji kolektorów słonecznych w budynkach użyteczności publicznej – w Szkole Podstawowej w Kraczewicach Prywatnych i w budynku stołówki wraz z biblioteką w Kowali Drugiej.

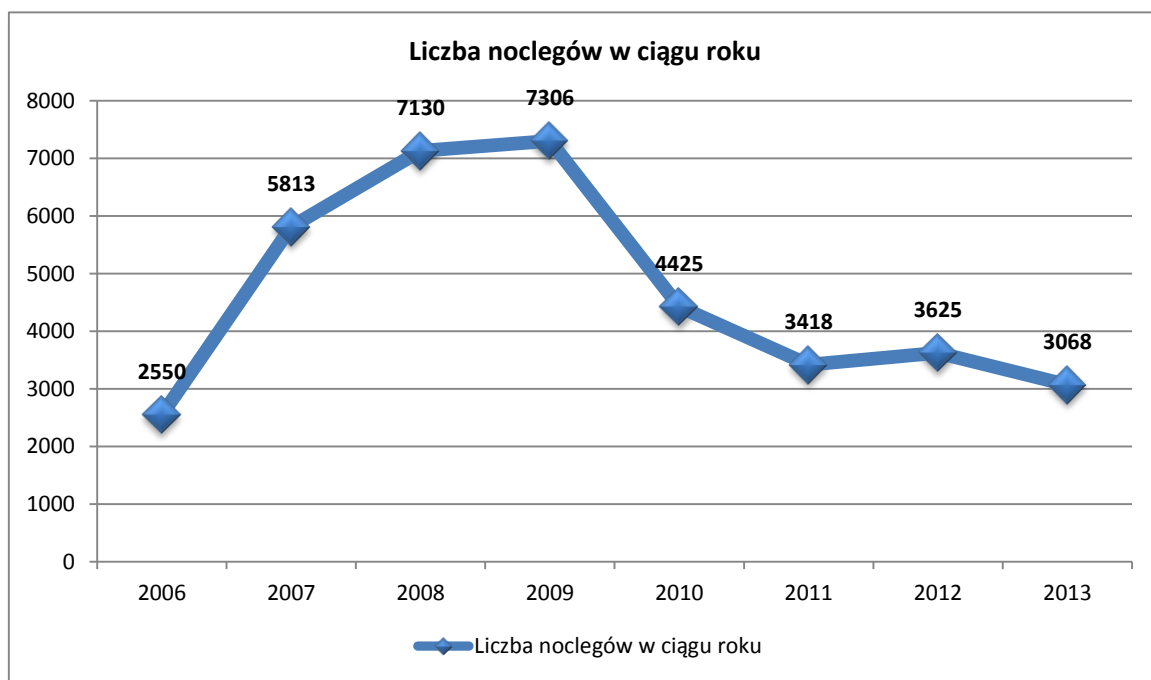
1.6. Potencjał turystyczny

Baza noclegowa i ruch turystyczny

Gmina Poniatowa posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę noclegową. Tworzy się ona dzięki atrakcyjnemu położeniu pośród lasów wyżyny lubelskiej oraz bliskiemu sąsiedztwu tzw. trójkąta turystycznego Lubelszczyzny (Nałęczów – Puławy- Kazimierz Dolny) . W Poniatowej znajdują się dwa obiekty hotelowe o standardzie 3-gwiazdkowym. W hotelu Słowik goście mają do dyspozycji klimatyzowane pokoje wraz z salami konferencyjnymi oraz restauracją. Jeszcze bogatszą ofertą dysponuje hotel Montis. Oprócz wysokiego standardu usług hotelowo-restauracyjnych goście mogą korzystać z SPA.

W gminie Poniatowa dostępne są również noclegi w zajazdach i gospodarstwach agroturystycznych. Ruch turystyczny w ostatnich latach został przedstawiony na poniższym wykresie.

Rysunek 42. Liczba noclegów w gminie Poniatowa w latach 2002-2013.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Zasoby historyczno-kulturowe

Dokładne ustalenie daty założenia wsi Poniatowa jest trudne, jednak pierwsza wzmianka pochodzi z 1382 r. Dowodem tego jest dokument wystawiony przez Starostę Lubelskiego. Dokument ten nie dotyczy wprawdzie Poniatowej, ale podpisał go, w charakterze świadka, dziedzic, właściciel części wsi Poniatowa - Gotard. O okresie założenia Poniatowej można wnioskować również na podstawie dat

powstania okolicznych wsi, np. wieś Łubki założono w 1348 r. Lubelszczyzna obejmowała wówczas tereny przygraniczne, nękanie przez najazdy, z tego też powodu osadnictwo było tu słabiej rozwinięte niż w innych regionach kraju. Od 1340 r. zaczęto przesiedlać na Lubelszczyznę rycerstwo, przede wszystkim z Małopolski, ówczesnego województwa krakowskiego i sandomierskiego. Szlachcie nadawano ziemię na własność, w zamian była zobowiązana do stawiania się na każde wezwanie zbrojne króla. W ten sposób, pod koniec XV w., na terenie Lubelszczyzny założono 178 wsi. Poniatowa powstała w wyniku takiej właśnie polityki.

Źródła historyczne podają, że była to wieś drobnoszlachecka, należąca do kilku rodzin niezamożnej szlachty zagrodowej. Większość majątków zajmowała powierzchnię ok. jednego łana (tj. ok. 20 ha). W wyniku podziałów rodzinnych następowało dalsze rozdrobnienie. Na przełomie XV/XVI w. majątek szlachecki zajmował średnio powierzchnię ćwierć do połowy łana.

Służba wojskowa była dla ówczesnej szlachty obowiązkiem, ale równocześnie zaszczytem - źródłem sławy, awansu społecznego i korzyści majątkowych. W roku 1410 pod Grunwaldem, walczył niejaki Łukasz z Poniatowej herbu Turzyna. W materiałach historycznych można też odnaleźć zapiski dotyczące członka rodziny Wronowskich, który był oficerem Jana III Sobieskiego i brał udział w wyprawie na Wiedeń.

Od pierwszej połowy XV wieku w Poniatowej mieszkało kilka gałęzi rodziny Poniatowskich, różniących się między sobą przydomkami: Tłuk, Jarasz oraz Ciołek. Z tej ostatniej wywodzi się król Polski - Stanisław August Poniatowski.

Najprawdopodobniej rodzina Poniatowskich o przydomku Ciołek miała majątek ziemski we wsi Szczuczki. W roku 1454 niejaki Mikołaj Ciołek wydzierżawił łan ziemi na terenie wsi Poniatowa. Na początku XVII w. część rodziny Poniatowskich sprzedała swoje majątki i przeniosła się do województwa krakowskiego - właśnie z tej linii wywodził się Stanisław August Poniatowski, późniejszy król Polski.

W okresie od XV do XVII wieku z wsią Poniatowa są związane rodziny Wronowskich i Czelustków. Pojawiają się też inne pojedyncze imiona, nazwiska i przydomki np.: Jaśko Rakowa Noga, Piotr Wydra, Tomasz Pierzyna, Jan Patronek. W źródłach z XVI w. znajdujemy nowe rodziny: Sługockich, Kościńskich i Koźmianów. Odtworzenie ciągłości historycznej jest trudne, ponieważ niektórzy szlachcice są znani jedynie z przydomków i nie można ich powiązać z żadną rodziną. Według źródeł historycznych, pod koniec średniowiecza wieś Poniatowa miała 11 właścicieli. Wieś Poniatowa pozostała w rękach wielu drobnych właścicieli do XIX w.

Poniatowa jest młodym miastem. Pierwsze zabudowania powstały tu w 1937 roku, było to osiedle przyfabryczne przy państwowych "Zakładach Tele i Radiotechnicznych-Filia nr 2", których budowę rozpoczęto w ramach rządowego programu tworzenia Centralnego Okręgu Przemysłowego. Zakład należał do tej samej grupy przedsięwzięć inwestycyjnych przedwojennych polskich władz państwowych, co fabryki w Kraśniku i Świdniku, huta w Stalowej Woli. Produkcja "Zakładów Tele i Radiotechnicznych" w Poniatowej miała być przeznaczona głównie na potrzeby wojskowe. W połowie 1939 roku uruchomiono montaż sprzętu radiowego. Niestety, rozpoczęcie produkcji w fabryce zbiegło się z początkiem II wojny światowej i okupacji niemieckiej. W pierwszym okresie okupacji były tu warsztaty naprawcze maszyn, później filia firmy Schneider. Od listopada 1941 roku Niemcy urządzili na terenie fabryki obóz dla jeńców radzieckich. W połowie następnego roku obóz został zlikwidowany, a prawie wszyscy jeńcy stracili życie (ok. 18 tys. osób). W październiku 1942 r. w miejscu niedawnego

obożu jenieckiego oraz częściowo na terenie osiedla urządzono obóz pracy dla Żydów. Po roku przebywało ich tam już kilkanaście tysięcy. W listopadzie 1943 r. miała miejsce masowa egzekucja w której zginęło ok. 14 tys. Żydów. Niemcy opuścili ostatecznie teren fabryki i osiedla w lipcu 1944 r. Po kilku dniach pojawiła się tu jednostka Armii Radzieckiej. Utworzono warsztaty naprawcze, szpital i lotnisko polowe. Wojska radzieckie przeniosły się dalej na zachód, wraz z przesuującym się frontem, na wiosnę 1945 r.

Po wojnie, w 1949 r., rozpoczęły produkcję Zakłady Wytwórcze Sprzętu Instalacyjnego. Okres intensywnej rozbudowy zakładu i osiedla rozpoczął się w 1952 r. W roku 1953 oddano do użytku kolejową linię wąskotorową. W tym samym czasie zaczął funkcjonować Szpital Miejski, powstało również pierwsze przedszkole. W 1956 r. wybudowano w czynnie społecznym, działający do dziś Kino-Teatr "Czyn". Rok później zainaugurowało działalność Liceum Ogólnokształcące. Od 1962 roku funkcjonuje też Sanatorium Przeciwgruźlicze.

18 lipca 1962 roku, na mocy Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów PRL, Poniatowa otrzymała prawa miejskie.

Lata siedemdziesiąte to intensywny rozwój miasta - powstają obiekty użyteczności publicznej, sklepy, punkty usługowe, dynamicznie wzrasta liczba mieszkańców, w szybkim tempie rozwija się budownictwo mieszkaniowe.

Na przełomie lat 80 i 90 Poniatowa zaczęła borykać się z problemami gospodarczymi. Główną przyczyną trudności było pogorszenie się sytuacji ekonomicznej w Zakładach Elektromaszynowych EDA, od których życie w mieście było silnie uzależnione. Restrukturyzacja EDA SA nie przyniosła oczekiwanego skutku - w końcu zakłady postawiono w stan upadłości. Dziś na terenie EDY funkcjonuje kilka spółek zatrudniających zaledwie 400 osób, podczas gdy w okresie największej prosperity EDA zatrudniała ponad 5.000 osób⁴.

Walory przyrodnicze

Poniatowa jest miastem przemysłowym, jednak zachowała niemal nieskażone środowisko naturalne. W samym mieście lasy i zadrzewienia stanowią ponad 50% ogólnej powierzchni.

Miasto oraz część gminy znajduje się w zasięgu Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Mieszkańcy i władze miasta dbają o to by rozwój Poniatowej nie odbywał się kosztem środowiska naturalnego. Liczne tereny leśne okalają miasto, delikatnie wplatając się w jego architekturę, dając poczucie bezpieczeństwa i ciszy.

Poniatowa jest przykładem ośrodka, któremu udało się zachować nieskażone środowisko naturalne i zachować wizerunek miejscowości o komfortowych warunkach do zamieszkania, z perspektywami rozwoju turystyki i rekreacji⁵.

⁴ Źródło: http://www.um.poniatowa.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=16&menu=18&strona=1

⁵ Źródło: http://www.um.poniatowa.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=16&menu=17&strona=1

2. Badania rynku

2.1. Wnioski

Metodologia badań

Badanie opisane w niniejszym raporcie zostało przeprowadzone w sierpniu 2014 roku na terenie gminy Poniatowa oraz na terenie powiatu opolskiego (województwo lubelskie). Ankiety badawcze skierowano do reprezentatywnej grupy co najmniej 250 mieszkańców gminy oraz 250 mieszkańców powiatu, ponadto do 250 przedsiębiorców funkcjonujących na terenie gminy oraz do 250 przedsiębiorców funkcjonujących na terenie powiatów opolskiego, lubelskiego, puławskiego i kraśnickiego. Liczba przedsiębiorców z poszczególnych powiatów została wyliczona na podstawie autorskiego algorytmu odpowiadającego obszarowi oddziaływania gospodarczego gminy Poniatowa. Dla obu grup opracowano wspólny instrument badawczy. Odpowiedzi na przeprowadzone drogą telefoniczną ankiety (CATI) udzieliło 197 mieszkańców gminy Poniatowa, 161 przedsiębiorców funkcjonujących na terenie gminy Poniatowa, 183 mieszkańców powiatów oraz 148 przedsiębiorców działających na terenie powiatów.

Równolegle przeprowadzono 30 indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI). Wywiadami tymi objęto 15 przedsiębiorców z terenu gminy Poniatowa oraz 15 przedsiębiorców z terenu powiatu opolskiego.

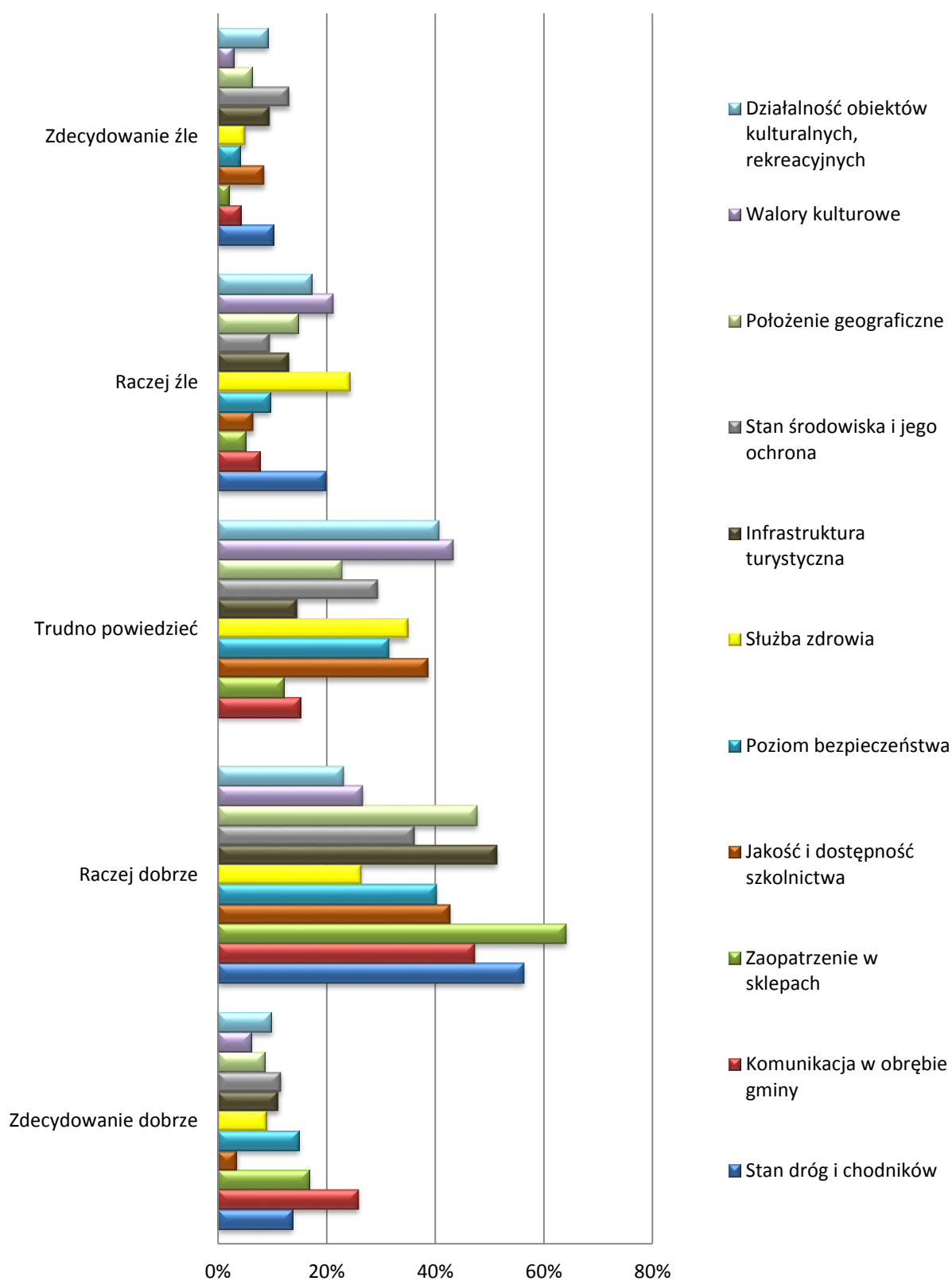
Przeprowadzone badanie dały obraz mocnych i słabych stron gminy w ocenie bezpośrednich odbiorców projektu. Pozwoliło to w dalszej kolejności opracować koncepcje promocji gminy oraz wyznaczyć kierunki prowadzenia działań promocyjnych dla różnych grup docelowych.

Postrzeganie gminy Poniatowa przez mieszkańców oraz mieszkańców powiatu łukowskiego

W wyniku przeprowadzonych badań okazało się, że mieszkańcy Poniatowa dobrze lub bardzo dobrze oceniają jakość życia w swojej gminie. Mieszkańcy raczej dobrze oceniali stan lokalnej infrastruktury (dróg lokalnych oraz chodników). Podobnie ocenili również stan komunikacji w gminie oraz zaopatrzenie w lokalnych sklepach. W grupie osób całkowicie zadowolonych co prawda minimalnie dominują osoby starsze (powyżej 65 r.ż.), ale w pozostałych grupach wiekowych ten wskaźnik jest również wysoki. Relatywnie wysoko został oceniony również system oświaty. Odpowiedź dobrze i raczej dobrze wskazało, aż 80% mieszkańców gminy. Co równie istotne najwięcej odpowiedzi pozytywnych padało w grupie wiekowej do 30 r.ż. Działalność ośrodków kultury i rekreacji również spełnia oczekiwania mieszkańców, ponad połowa respondentów jest usatysfakcjonowana ich działalnością. Gmina Poniatowa w opinii mieszkańców jest uważana za miejsce bezpieczne. Pozytywnie na mieszkańców wpływa atrakcyjność przyrodnicza gminy oraz stan środowiska naturalnego. Mankamentem jest słaby poziom lokalnej służby zdrowia.

Rysunek 43. Ogólne zestawienie czynników dot. gminy Poniatowa w ocenie mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Dużym optymizmem napawa wynik badania dotyczącego rekomendacji wypoczynku na terenie gminy. Około 55% mieszkańców zdecydowanie by poleciło, bądź raczej poleciło swoją gminę. W przypadku mieszkańców powiatów to również dobry wynik, bo łącznie około 46%. Po ogólnej ocenie atrakcyjności turystycznej gminy należało zatem zapytać respondentów co w takim razie może przyciągnąć turystów do gminy Poniatowa. Mieszkańcy gminy wskazali na faunę i florę 46,1%, w następnej kolejności na wartości wypoczynkowe 34,7%. Najmniej wskazało wartości kulturowe, bo tylko 9,5%. Wśród mieszkańców powiatów, najczęściej wybierana była również fauna i flora, wskazało ją 56,4% respondentów.

Czynnikiem wpływającą na więzi mieszkańca z gminą jest rozpoznawalność symboli gminy. Kolejnym aspektem którego dotyczyło przeprowadzone badanie była tożsamość gminy oraz jej znajomość. Spośród mieszkańców gminy Poniatowa, 84,1% deklaruje znajomość herbu, tym samym niecała jedna piąta mieszkańców nie zna herbu swojej gminy. Równie obiecujący jest wynik uzyskany wśród mieszkańców powiatów, gdzie aż 56,2% respondentów znało herb gminy Poniatowa. W celu pogłębienia wyników badania, mieszkańcom gminy zadano również pytanie czy potrafią wskazać jakiegokolwiek inne wydarzenie, miejsce, symbol bądź postać, które kojarzą się im z gminą. 51,6% mieszkańców udzieliło twierdzącej odpowiedzi. Najczęściej wymieniane były: Stary Młyn, Zalew w Poniatowej, Kaplica w Kowali. Co ciekawe, prawie 1/5 pytanym wskazała festyny odbywające się na terenie gminy. Nie można jednak zapomnieć, że nadal 48,4% mieszkańców nie potrafiło wskazać żadnych asocjacji z gminą. Można zatem stwierdzić, że w chwili obecnej gmina nie posiada cechy charakterystycznej, która trwale pozostaje w świadomości jej mieszkańców.

Respondentów zapytano również, czy dostrzegają działania które powinny podejmować władze gminy służące powstawaniu nowych miejsc pracy.

W ocenie mieszkańców gminy Poniatowa lokalny rynek pracy nie jest w najlepszej kondycji. Prawie połowa badanych wskazała że występują trudności w znalezieniu pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast fakt, że zaledwie 13,5% badanych wskazało na brak możliwości znalezienia jakiegokolwiek pracy, co przy całym badaniu jest stosunkowo niewielkim odsetkiem.

Postrzeżenie gminy Poniatowa przez przedsiębiorców działających na jej terenie oraz powiatu opolskiego

Podobne do wcześniejszych badań prowadzonych wśród mieszkańców, prowadzono również w grupie przedsiębiorców zarówno z terenu gminy Poniatowa, jak i powiatu opolskiego. Wyniki co do zasady przedstawiają się podobnie, choć można zaobserwować pewne odstępstwa.

Widać to już w pierwszym badaniu dotyczącym stanu lokalnej infrastruktury. O ile większość wypowiada się podobnie, że jest ona w raczej dobrym stanie, to odsetek opinii negatywnych jest znacznie większy. Pozytywnie zdaniem przedsiębiorców wypada zarówno komunikacja wewnętrzna w obrębie gminy oraz jakość szkolnictwa. Większość odpowiedzi jest pozytywna. Brakuje zastrzeżeń do działalności instytucji kultury, które według respondentów dobrze realizują swoje zadania. Bardzo wysoko oceniany jest poziom bezpieczeństwa w gminie. Również ponad połowa respondentów pozytywnie ocenia stan lokalnej służby zdrowia. Lokalni przedsiębiorcy pozytywnie oceniają zarówno

położenie gminy, współpracy w ramach sektora biznesu oraz komunikacje z władzami gminy. Potwierdza to dobry klimat do prowadzenia działalności gospodarczej w gminie. Nie bez znaczenia dla atrakcyjności turystycznej gminy pozostają także jej promocja. Na pytanie, czy jest ona wystarczająca twierdzącej odpowiedzi udzieliło niespełna 13,3% przedsiębiorców gminy, oraz 20,5% przedsiębiorców powiatów. Zastanawiający jest wynik odpowiedzi na pytanie o styczność przedsiębiorców z promocją gminy Poniatowa w powiatach. Odpowiedzi negatywnej udzieliło niemalże 75% ankietowanych. Następnego badanie polegało na wskazaniu czynników które zdaniem przedsiębiorców mogą podnieść atrakcyjność turystyczną gminy Poniatowa. Najwięcej respondentów wybrało zwiększenie promocji regionu, oraz większą liczbę imprez rozrywkowo-kulturalnych.

Tożsamość gminy oraz jej znajomość to kolejny aspekt, który został opracowany na podstawie badania. Spośród przedsiębiorców z gminy aż 74,5% deklaruje znajomość herbu. Wśród przedsiębiorców powiatów jest gorzej bo jedynie 16,9%. W celu pogłębienia badania dotyczącego identyfikacji symbolu gminy, ponad 68,9% respondentów odpowiedziało, że nie jest w stanie wskazać niczego szczególnego kojarzącego się z gminą. Spośród tych którzy odpowiedzieli twierdząco, wspomniana była Kaplica w Kowali oraz Stary Młyn w Poniatowej.

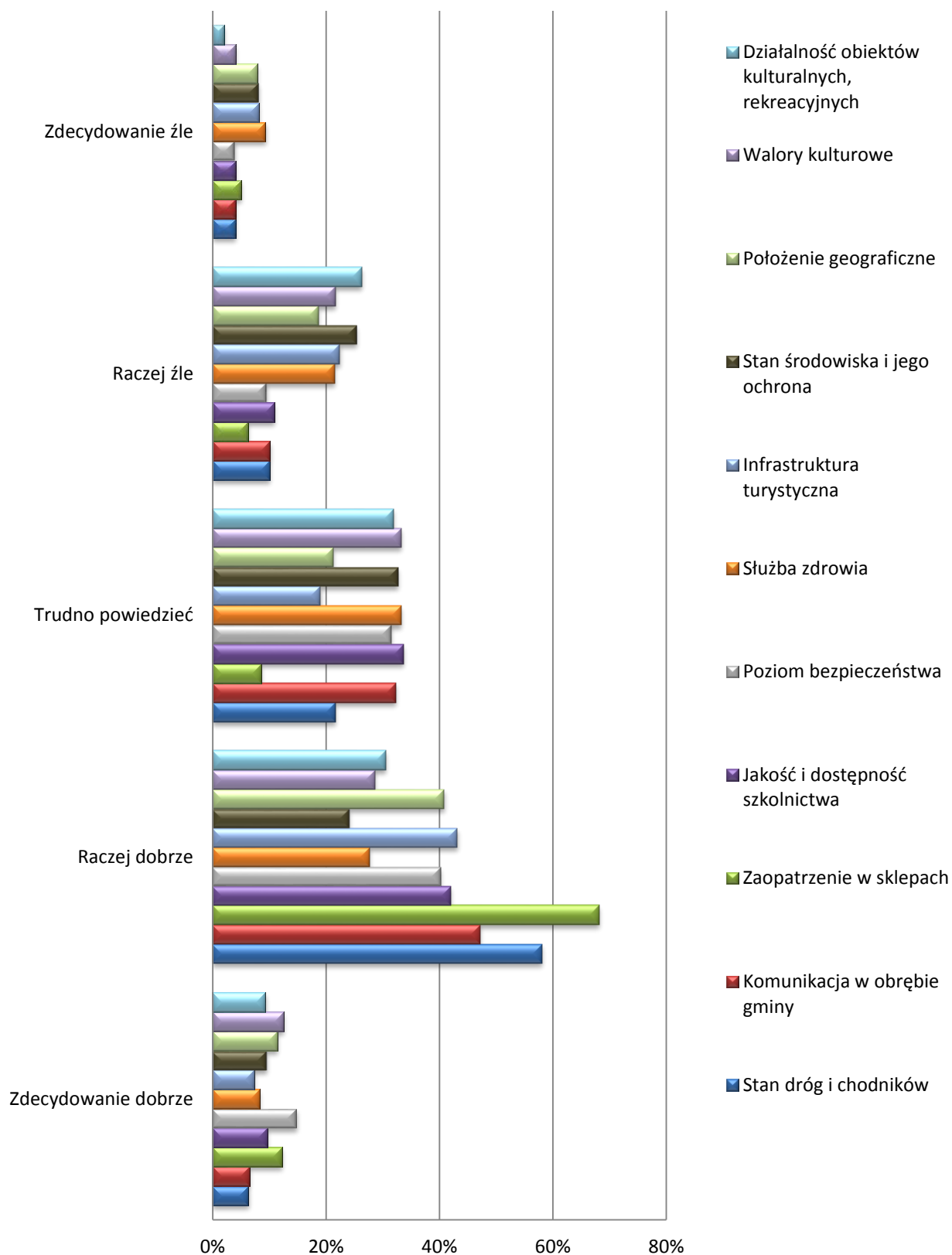
W badaniu respondentów zapytano także o potencjał inwestycyjny gminy Poniatowa, a w szczególności o kierunki działań podejmowanych przez lokalne władze. Co do samej znajomości planów inwestycyjnych, jedynie 20,5% pytanych zadeklarowało że je zna, przy 40,8% osób deklarujących brak wiedzy. Ciężko było zająć stanowisko blisko 38,7% badanych. Wśród wymienionych najczęściej wspomniano o remontach ulic oraz o uzupełnieniu dostępu do mediów tj. woda, elektryczność, gaz.

Przedsiębiorcy gminy Poniatowa ocenili, że lokalny rynek pracy pozostawia wiele do życzenia, niemniej jednak stwarza on możliwość znalezienia pracy. Większość respondentów określiło stan rynku jako takiego w którym można znaleźć pracę ale niekoniecznie spełniającą oczekiwania pracowników.

Respondentów instytucjonalnych zapytano, czy dostrzegają inne od działania prorozwojowe niż inwestycje, podejmowane przez władze gminy i w jakim kierunku, w ich opinii gmina powinna się rozwijać. Ocenili oni, że działania są dostrzegane natomiast różnie wypada ich efektywność. 46,2% ankietowanych wyraziło zdanie, że są skuteczne. 24,5% dostrzega takie działania, ale ocenia je jako nieefektywne. Natomiast 18,8% przedsiębiorców nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie.

Rysunek 44. Ogólne zestawienie czynników dot. gminy Poniatowa w ocenie mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Warunki prowadzenia przedsiębiorczości na terenie gminy Poniatowa

W celu dokładniejszej analizy warunków prowadzenia działalności gospodarczej w gminie Poniatowa z przedsiębiorcami przeprowadzono pogłębione wywiady, których wyniki są prezentowane w niniejszym zestawieniu.

Wśród zalet świadczących o atrakcyjności gminy, wymieniane były takie czynniki jak np. potencjał gminy, lokalizację na ważnej trasie drogowej, potencjał w zakresie imprez kulturalno-rozrywkowych czy też bliskość stolicy powiatu (Opola Lubelskiego).

Analizie poddano również lokalny rynek pracy oraz rynki zbytu. W kontekście rynku pracy, wskazywano na brak dużych przedsiębiorstw które mogłyby zwiększyć zatrudnienie osób nisko wykwalifikowanych ale również specjalistów. Słabo rozwinięty jest również sektor usług, który jest dominowany przez pobliską stolicę powiatu opolskiego. Wśród najlepiej rozwiniętych obszarów wyróżniano branżę produkcyjną i, co ciekawe transport. Bardzo zbliżone opinie wyrażali ankietowani na temat lokalnego rynku zbytu. Według większości został oceniony jako dobry, ale tylko z podstawowymi artykułami życia codziennego.

Kolejne pytania dotyczyły atrakcyjności gminy dla potencjalnych inwestorów oraz tego, czy gmina dysponuje odpowiednią infrastrukturą do prowadzenia przedsiębiorstwa. Respondenci zdecydowali co do atrakcyjności gminy dla inwestorów, gdyż najwięcej odpowiedzi było twierdzących. Natomiast w przypadku drugiego pytania dotyczącego infrastruktury do prowadzenia przedsiębiorstwa, odpowiedzi sugerują, że gmina taki potencjał ma. Respondenci pytani o potencjalne kierunki rozwoju gminy, takie aby skorzystali na nich zarówno mieszkańcy jak i przedsiębiorcy wskazywali na rozwój przemysłu oraz zakładów produkcyjnych. Jako trend w rozwoju przedsiębiorczości w gminie Poniatowa wskazywano rozwój przedsiębiorstw usługowych.

Tabela 12. Analiza atutów i wad prowadzenia działalności gospodarczej w gminie Poniatowa.

L.p.	Atuty	Wady
1.	Bliskość do stolicy powiatu	Oddziaływanie stolicy powiatu
2.	Dobre połączenie z Lublinem	Brak dużego zakładu pracy
3.	Infrastruktura przemysłowa	Specyfika rynku pracy
4.	Potencjał rozwojowy	Biurokracja
5.	Atrakcyjna dla inwestycji	Odptyw młodzieży do większych miast

Źródło: opracowanie na podstawie badań

2.2. Konkluzje

Przeprowadzone badanie w sposób kompleksowy mówi o potencjalnych wadach i zaletach gminy Poniatowa. W celu ich przejrzystego zobrazowania przedstawione zostały w formie tabeli:

Tabela 13. Tabela zalet i mankamentów gminy Poniatowa.

Zalety	Mankamenty
➤ dobra i rozwijająca się infrastruktura	✘ rynek pracy
➤ szkolnictwo	✘ słaba promocja
➤ bezpieczeństwo	✘ brak cech wyróżnikowych
➤ służba zdrowia	✘ słaby potencjał innowacyjności i nauki
➤ stan środowiska naturalnego	✘ słaba znajomość potencjału gminy przez mieszkańców powiatu
➤ walory kulturowe	✘ małe szanse na „przyciągnięcie” dużych inwestorów
➤ aktywność i współpraca z władzami gminy	
➤ działania prorozwojowe	
➤ stan zaopatrzenia w sklepach	
➤ dobra chłonność i zasoby rynku pracy	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Na tej podstawie należy stwierdzić, że gmina Poniatowa jest dobrym miejscem do mieszkania. Świadczą o tym wysokie oceny społecznych aspektów przeprowadzonych badań. Co więcej, wiele z nich dotyczy rzeczy ważnych dla młodych ludzi takich jak stan infrastruktury mieszkaniowej, czy stan szkolnictwa.

Przeogromny wpływ na gminę ma Specjalna Strefa Ekonomiczna. Z jednej strony wpływa ona pozytywnie zapewniając rozwój i dobre perspektywy dla jej mieszkańców. Jednak przedsiębiorcy w badaniach rzadko wskazywali na nią jako ważny element życia społeczno-gospodarczego. Świadczy to, że jej potencjał pozostaje niewykorzystany i należy zwiększyć nacisk na działania promocyjne.

Gminie brakuje jednoznacznego określonego wizerunku, utrwalonego wśród mieszkańców Poniatowa i powiatu opolskiego. Nie jest to jednak duża wada, ponieważ możliwe będzie precyzyjne jego ukształtowanie i dookreślenie zgodnie z realnymi potrzebami interesów gminy.

Gmina nie stanie się również obszarem spektakularnych inwestycji, ponieważ nie ma potencjału gospodarczego na przyciągnięcie dużych inwestorów (maks. 1-2 z branży logistycznej i spedycyjnej). W zamian gmina oferuje duże możliwości do rozwoju mikroprzedsiębiorczości. Potencjalną grupą

docelową są małe warsztaty usługowe, przedsiębiorstwa rzemieślnicze oraz budowlane. O możliwościach rozwoju w tym zakresie świadczy duża ilość osób posiadających wykształcenie zawodowe.

2.3. Rekomendacje

Ponieważ gmina Poniatowa nie ma zdefiniowanego i określonego wizerunku należy przez pierwsze 3-4 lata zadbać przede wszystkim o utrwalenie go i propagowanie w mentalności mieszkańców delikatnie poszerzając na promieniujące gminy. Dzięki temu w świadomości zostanie dokładnie zaplanowany i zdefiniowany przekaz o jednoznacznie pozytywnym wydźwięku. Jednocześnie będzie oddziaływał głównie na określone przez nas grupy docelowe – priorytetowe z perspektywy rozwoju gminy Poniatowa. Przekaz skierowany zostanie do czterech następujących grup odbiorców:

- ❑ mieszkańcy
- ❑ turyści
- ❑ przedsiębiorcy

Na podstawie analizy zalet i atutów gminy stwierdzono, że w/w. grupy docelowe najefektywniej przyczynią się do jej rozwoju. Działania do nich skierowane muszą jednak być oparte o realny i dobrze skalkulowany budżet, bowiem kluczowa jest dalsza budowa infrastruktury prorozwojowej, w szczególności nastawionej na mieszkalnictwo i aktywny wypoczynek. Należy również silnie działać na rzecz rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości wśród mieszkańców, ze względu na małe szanse przyciągnięcia dużych inwestorów. Dodatkowo tego typu działania, mogą doprowadzić do wystąpienia efektu synergii, który przełoży się na dynamiczniejszy rozwój gospodarczy tego obszaru.

Realizacja tych rekomendacji przyczyni się do osiągnięcia sukcesu przez gminę Poniatowa w postaci lepszego poziomu rozwoju gospodarczego, profesjonalizacji działań prorozwojowych oraz zwiększenia rozpoznawalności marki gminy. Ważnym elementem jest również zacieśnienie więzów z mieszkańcami, którzy zaakceptują nową symbolikę. Jest to niezwykle ważne z punktu widzenia spójności obszaru całej gminy.

3. Charakterystyka konkurencji

3.1. Metodologia

W celu określenia pozycji gminy Poniatowa na tle gmin konkurencyjnych Agencja Rozwoju Strategicznego i Lokalnego zastosowała autorską metodologię badającą potencjał przedsiębiorczości na realnym obszarze oddziaływania. **Realny obszar oddziaływania** został zdefiniowany jako promień **20 km** (w linii prostej) od gminy Poniatowa. Do określenia tego obszaru zmodyfikowano wzór Tullock'a wywodzący się z teorii racjonalnego wyboru. Przyjęto, że:

$$ZP = P * K - C > 0$$

P – prawdopodobieństwo, że zakup przyczyni się do poprawy (np. samopoczucia, statusu społecznego itd.)

K – korzyści z zakupu produktu

C – koszty zakupu i dotarcia do miejsca zakupu

Korzyści i koszty:

- fizyczne
- poznawcze
- emocjonalne

Założono, że prawdopodobieństwo poprawy i korzyści z zakupu produktu w gminie Poniatowa będą większe od kosztów dotarcia, poświęconego czasu i kosztów zakupu dla osób mieszkających maksymalnie 20 km od gminy Poniatowa. Tym samym jako **gminy konkurencyjne** określono:

1. Bełżyce
2. Borzechów
3. Chodel
4. Janowiec
5. Jastków
6. Józefów nad Wisłą
7. Karczmiska
8. Kazimierz Dolny
9. Konopnica
10. Łaziska
11. Nałęczów
12. Niedzwica Duża
13. Opole Lubelskie
14. Urzędów
15. Wąwolnica
16. Wilkołaz
17. Wilków

18. Wojciechów

Biorąc pod uwagę przyjęte założenia definiowania konkurencji skupiono się przede wszystkim na realnym podejściu do możliwości zarówno finansowych gminy Poniatowa, jak i jej obiektywnym potencjale. Poniatowa nie ma skutecznych narzędzi do faktycznego rywalizowania z dużymi miastami o charakterze regionalnym (Lublin, Puławy). Należy tym samym podejść realnie do właściwego zdefiniowania konkurentów aby planowaną metodologię stosować do podmiotów o podobnych potencjalnych aspiracjach i możliwościach jak Poniatowa.

Metodologia badania potencjału rozwoju przedsiębiorczości została opracowana w oparciu o wybrane aktualne⁶ wskaźniki statystyczne. Zostały one zestawione w 4 kategorie i po przeliczeniu tworzą syntetyczny wskaźnik atrakcyjności inwestycyjnej. Parametry te szeregują gminy pod względem potencjalnej atrakcyjności rozwoju przedsiębiorczości zarówno sumarycznie, jak i w ramach każdej z 5 kategorii. Pozycja gminy w rankingu określona została na podstawie wielkości statystycznych.

W analizie dla 19 gmin uwzględnione zostało wybranych **37 wskaźników statystycznych**. Następnie zostały podzielone one na **4 kategorie**. Wskaźnikom przypisano określone wartości statystyczne i w ramach danego wskaźnika wyliczono miejsce, które dana gmina znajduje na tle 18 innych. Kolejnym krokiem było zsumowanie pozycji każdej z gmin w ramach kategorii. Tym samym powstał ranking rang – im mniejsza suma rang tym wyższa pozycja gminy w danej kategorii. Po stworzeniu rankingu rang wskaźników w ramach każdej z 4 kategorii dokonano zsumowania rang kategorii gmin. Zsumowanie wartości pozycji w ramach 4 rang kategorii tworzy potencjał rozwoju przedsiębiorczości.

Wartość dla każdej z gmin zawierała się w przedziale od „1” do „19”. Im wartość rangi wyższa tym gmina ma wyższą pozycję w rankingu. Ranga pokazuje względną i potencjalną atrakcyjność rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy, ale oczywiście nie jest jednoznaczna z sukcesem inwestycyjnym osiąganym przez poszczególne gminy.

Zdefiniowane **kategorie** składające się na potencjał rozwoju przedsiębiorczości:

- I. **Potencjał społeczno-gospodarczy**
- II. **Rynek pracy** (zasoby i chłonność)
- III. **Infrastruktura społeczna i gospodarcza**
- IV. **Przedsiębiorczość** (warunki do zakładania, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorczości)

Wskaźniki przypisane do każdej z kategorii:

- I. Potencjał społeczno-gospodarczy:
 1. *liczba ludności*
 2. *powierzchnia gminy*

⁶ Generalnie wskaźniki pochodzą z 2013 roku. Tylko w przypadku kiedy dla wszystkich gmin nie były danych z w/w okresu stosowano starsze źródła.

3. *dochody własne gminy na 1 mieszkańca*
 4. *wydatki budżetu gminy*
 5. *wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca*
 6. *wydatki majątkowe inwestycje na 1 mieszkańca*
 7. *wskaźnik przedsiębiorczości*
 8. *dostępność komunikacyjna (długość dróg klasy S)*
 9. *dostępność komunikacyjna (długość dróg krajowych)*
 10. *stopień peryferyjności lokalnej (odległość od najbliższego miasta powyżej 50.000 mieszkańców)*
 11. *stopień peryferyjności regionalnej (odległość od stolicy woj.)*
- II. Rynek pracy (zasoby i chłonność):
1. *saldo migracji*
 2. *przyrost naturalny*
 3. *wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym*
 4. *współczynnik obciążenia ekonomicznego*
 5. *% ludności w wieku przedprodukcyjnym*
 6. *% ludności w wieku produkcyjnym*
 7. *liczba pracujących*
 8. *liczba bezrobotnych*
 9. *udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym*
- III. Infrastruktura społeczna i gospodarcza:
1. *liczba zakładów opieki zdrowotnej na 1000 osób*
 2. *liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną*
 3. *czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności*
 4. *procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej*
 5. *procent ludności korzystającej z kanalizacji*
 6. *powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę*
 7. *wydatki budżetu gminny na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca*
 8. *miejsca noclegowe*
 9. *korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania*
 10. *uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych*
 11. *uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach*
- IV. Przedsiębiorczość (warunki do zakładania, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorczości):
1. *% prywatnych podmiotów gospodarczych*
 2. *obciążenia podatkowe dla przedsiębiorców*
 3. *ulgi i preferencje dla przedsiębiorców*
 4. *powierzchnia Specjalnych Stref Ekonomicznych i preferencyjnych stref rozwoju*
 5. *powierzchnia terenów inwestycyjnych*
 6. *aktualność planów zagospodarowania przestrzennego*

3.2. Analiza konkurencji

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
wartości statystyczne												
Potencjał społeczno-gospodarczy	1	liczba ludności	osoba	13 553	3 796	6 857	3 674	13 350	6 912	5 787	6 946	12 589
	2	powierzchnia gminy	ha	13 397	6 746	10 837	7 882	11 313	14 155	9 461	7 241	9 306
	3	dochody własne gminy na 1 mieszkańca	PLN	892,79	421,50	481,26	707,68	1 445,69	419,56	673,92	1 670,02	1 294,78
	4	wydatki budżetu gminy	PLN	40,0 mln	9,6 mln	18,8 mln	11,9 mln	38,0 mln	20,8 mln	16,4 mln	27,5 mln	28,2 mln
	5	wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	2951,38	2515,00	2741,72	3238,98	2846,44	3009,25	2833,94	3959,11	2240,05
	6	wydatki majątkowe inwestycje na 1 mieszkańca	PLN	597,65	158,66	189,59	571,58	876,40	520,83	414,72	1497,26	444,83
	7	wskaźnik przedsiębiorczości	jed. gosp.	716	477	659	776	864	482	361	993	933
	8	dostępność komunikacyjna (długość dróg klasy S)	km	0	0	0	0	9,2	0	0	0	0
	9	dostępność komunikacyjna (długość dróg krajowych)	km	0	0	0	0	14,5	0	0	0	3,8
	10	stopień peryferyjności lokalnej (odległość od najbliższego miasta pow. 50.000 mieszkańców)	km	27,5	31,5	40,7	14,0	17,0	55,0	25,2	16,0	10,0

11	stopień peryferyjności regionalnej (odległość od stolicy woj.)	km	27,5	31,5	40,7	65,5	17,0	65,5	44,0	50,0	10,0
----	--	----	------	------	------	------	------	------	------	------	------

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nałęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
wartości statystyczne													
Potencjał społeczno-gospodarczy	1	liczba ludności	osoba	5 124	9 198	11 532	17 884	14 963	8 792	4 853	5 519	4 717	5 947
	2	powierzchnia gminy	ha	10 929	6 294	10 673	19 372	8 454	11 854	6 285	8 170	7 794	8 079
	3	dochody własne gminy na 1 mieszkańca	PLN	624,51	1 185,04	1 153,31	849,92	848,76	523,20	803,63	634,17	657,20	689,42
	4	wydatki budżetu gminy	PLN	15,5 mln	35,0 mln	28,4 mln	44,0 mln	38,7 mln	25,2 mln	13,4 mln	15,4 mln	14,9 mln	18,4 mln
	5	wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	3 024,98	3 805,18	2 462,71	2 460,30	2 586,38	2 866,24	2 761,18	2 790,36	3 158,79	3 094,00
	6	wydatki majątkowe inwestycje na 1 mieszkańca	PLN	702,58	1 152,42	190,77	324,31	574,75	557,32	473,93	761,01	424,00	723,05
	7	wskaźnik przedsiębiorczości	jed. gosp.	463	944	695	739	668	446	591	429	409	526
	8	dostępność komunikacyjna (długość dróg klasy S)	km	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9	dostępność komunikacyjna (długość dróg krajowych)	km	0	0	17,2	0	0	0	0	12,1	0	0

10	stopień peryferyjności lokalnej (odległość od najbliższego miasta pow. 50.000 mieszkańców)	km	47,5	27,3	22,5	34,3	35,3	51,0	22,8	38,3	29,5	25,0
	11	stopień peryferyjności regionalnej (odległość od stolicy woj.)	km	62,0	27,3	22,5	48,5	40,8	51,0	33,0	38,3	53,7

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzuchów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				wartości statystyczne								
Rynek pracy (zasoby i chłonność)	1	saldo migracji	osoba	- 32	- 7	7	- 15	94	- 7	- 18	- 13	201
	2	przyrost naturalny	‰	- 1,33	- 2,63	2,63	1,63	2,32	- 6,22	- 5,7	- 1,87	0,16
	3	wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	26,08	30,23	29,52	27,25	22,76	34,11	30,81	34,27	25,67
	4	współczynnik obciążenia ekonomicznego	osoba	56,4	62,3	66,4	57,1	56,1	64,5	59,5	63,2	58,3
	5	% ludności w wieku przedprodukcyjnym	%	19,41	19,75	22,13	19,03	21,34	18,45	17,97	17,75	20,60
	6	% ludności w wieku produkcyjnym	%	63,91	61,62	60,11	63,64	64,07	60,81	62,71	61,26	63,18
	7	liczba pracujących	osoba	1 803	136	507	298	1 278	246	365	653	1 207

	8	liczba bezrobotnych	osoba	860	166	395	189	440	504	459	386	447
	9	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	9,9	7,09	9,58	8,08	5,14	11,99	12,6	9,1	5,6

Kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
				wartości statystyczne									
Rynek pracy (zasoby i chłonność)	1	saldo migracji	osoba	-32	17	38	-89	-115	-17	-6	-4	-23	32
	2	przyrost naturalny	‰	-6,25	-2,72	1,91	-0,78	-1,47	-2,84	-2,68	2,36	-3,82	-3,87
	3	wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	31,13	32,92	25,41	29,14	28,40	31,67	30,76	30,48	34,27	30,81
	4	współczynnik obciążenia ekonomicznego	osoba	62,3	63,1	61,4	58,7	55,6	63,9	61,6	63,6	64,5	62,9
	5	% ludności w wieku przedprodukcyjnym	%	19,18	18,53	22,31	18,62	17,48	19,67	19,06	20,26	18,36	19,69
	6	% ludności w wieku produkcyjnym	%	61,63	61,30	61,95	63,02	64,27	61,01	61,90	61,11	60,80	61,39
	7	liczba pracujących	osoba	209	1 711	1 243	2 503	1 996	611	556	335	311	210
	8	liczba bezrobotnych	osoba	310	476	578	1 243	1 235	538	293	302	304	311

9	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	9,8	8,4	8,1	11,0	12,8	10,0	9,8	9,0	10,6	8,5
---	--	---	-----	-----	-----	------	------	------	-----	-----	------	-----

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				wartości statystyczne								
Infrastruktura społeczna i gospodarcza	1	liczba mieszkańców na 1 zoz	osoba	2 711	1 898	3 429	3 674	3 338	2 304	5 787	2 315	4 196
	2	liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	2250	3843	6801	0	13479	3430	5764	3460	4263
	3	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	192,65	184,40	86,77	131,46	121,12	146,85	171,07	229,63	138,93
	4	procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	50,3	84,6	87,0	79,3	83,9	70,1	76,4	67,1	48,4
	5	procent ludności korzystającej z kanalizacji	%	38,1	0	14,1	22,3	16,9	12,6	10,1	30,9	5,0
	6	powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	26,7	26,9	26,0	27,4	32,6	28,1	26,0	32,1	38,3
	7	wydatki budżetu gminny na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	243,34	134,71	99,76	68,81	116,71	266,74	172,54	835,82	215,84
	8	miejsca noclegowe	miejsce	0	0	0	44	43	40	20	651	123
	9	korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	0	0	0	3001	6868	460	187	44 930	14584

	10	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych	uczeń	6	4	7	9	8	12	6	6	7
	11	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach	uczeń	13	5	8	5	12	8	6	6	12

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkolaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
wartości statystyczne													
Infrastruktura społeczna i gospodarcza	1	liczba mieszkańców na 1 zoz	osoba	5 124	1 150	2 306	1 788	2 494	2 931	4 853	2 760	2 359	1 982
	2	liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	5074	1546	2908	2969	2966	2929	2414	5523	2329	2973
	3	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	228,34	335,4	185,14	155,89	209,18	152,98	125,08	175,76	91,16	91,14
	4	procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	84,7	87,3	63,1	87,1	83,0	87,6	72,0	55,3	77,0	12,7
	5	procent ludności korzystającej z kanalizacji	%	0	42,8	3,0	40,0	65,3	22,1	20,7	0	0,1	3,8
	6	powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	29,9	28,7	30,0	25,4	22,2	25,8	26,6	28,3	31,0	31,3
	7	wydatki budżetu gminny na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	135,19	1701,98	75,81	417,13	141,13	279,22	235,18	76,28	136,42	99,90
	8	miejsca noclegowe	miejsce	0	145	91	43	58	0	0	37	0	0

	9	korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	0	4720	6824	2766	3065	0	0	4597	0	0
	10	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych	uczeń	6	7	6	10	7	7	7	9	6	6
	11	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach	uczeń	7	6	13	6	6	6	4	21	8	10

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				wartości statystyczne								
Przedsiębiorczość (warunki do zakładania, funkcjonowania i rozwoju)	1	% prywatnych podmiotów gospodarczych	%	94,15	96,22	94,96	93,52	99,00	95,50	91,20	96,50	99,15
	2	obciążenia podatkowe dla przedsiębiorców	%	82,55	75,30	74,19	81,71	95,13	68,91	79,38	85,91	76,13
	3	ulgi i preferencje dla przedsiębiorców	ilość	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4	powierzchnia Specjalnych Stref Ekonomicznych i preferencyjnych stref rozwoju przedsiębiorczości	ha	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	5	powierzchnia terenów inwestycyjnych	ha	0	0	0	0	180,41	0	0	5,70	0

6	aktualność planów zagospodarowania przestrzennego	rok	2014	2014	0	2013	2008	2011	2014	2014	2013
---	---	-----	------	------	---	------	------	------	------	------	------

kategoria	N r	wskaźnik	j.m.	Gminy										
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwołnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów	
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
				wartości statystyczne										
Przedsiębiorczość (warunki do zakładania, funkcjonowania i	1	% prywatnych podmiotów gospodarczych	%	96,33	96,69	96,64	95,07	96,81	93,89	95,24	95,33	93,75	96,95	
	2	obciążenia podatkowe dla przedsiębiorców	%	73,53	79,44	78,52	80,51	84,55	66,98	83,08	70,01	84,15	80,58	
	3	ulgi i preferencje dla przedsiębiorców	ilość	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	4	powierzchnia Specjalnych Stref Ekonomicznych i preferencyjnych stref rozwoju przedsiębiorczości	ha	0	0	0	0	5,6	0	0	0	0	0	
	5	powierzchnia terenów inwestycyjnych	ha	0	0	0	0	11,15	0	0	0	0	0	
	6	aktualność planów zagospodarowania przestrzennego	rok	2013	2012	2014	2004	2013	2014	2014	2014	2014	2013	0

Ranking rang wskaźników

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczniska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				wartości statystyczne								
Potencjał społeczno-gospodarczy	1	liczba ludności	osoba	3	9	11	18	4	10	13	9	5
	2	powierzchnia gminy	ha	3	17	7	14	5	2	9	16	10
	3	dochody własne gminy na 1 mieszkańca	PLN	6	18	17	10	2	19	12	1	3
	4	wydatki budżetu gminy	PLN	2	19	11	18	4	10	13	8	7
	5	wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	8	16	14	3	10	7	11	1	19
	6	wydatki majątkowe inwestycje na 1 mieszkańca	PLN	7	19	18	9	3	11	15	1	13
	7	wskaźnik przedsiębiorczości	jed. gosp.	7	14	10	5	4	13	19	1	3
	8	dostępność komunikacyjna (długość dróg klasy S)	km	2	2	2	2	1	2	2	2	2
	9	dostępność komunikacyjna (długość dróg krajowych)	km	5	5	5	5	2	5	5	5	4
	10	stopień peryferyjności lokalnej (odległość od najbliższego miasta pow. 50.000 mieszkańców)	km	9	12	16	2	4	19	8	3	1
	11	stopień peryferyjności regionalnej (odległość od stolicy woj.)	km	6	7	10	18	2	18	12	14	1
Suma rang:				58	138	121	104	41	116	119	61	68

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
wartości statystyczne													
Potencjał społeczno-gospodarczy	1	liczba ludności	osoba	15	7	6	1	2	8	16	14	17	12
	2	powierzchnia gminy	ha	6	18	8	1	11	4	19	12	15	13
	3	dochody własne gminy na 1 mieszkańca	PLN	15	4	5	7	8	16	9	14	13	11
	4	wydatki budżetu gminy	PLN	15	5	6	1	3	9	17	14	16	12
	5	wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	6	2	17	18	15	9	13	12	4	5
	6	wydatki majątkowe inwestycje na 1 mieszkańca	PLN	6	2	17	16	8	10	12	4	14	5
	7	wskaźnik przedsiębiorczości	jed. gosp.	15	2	8	6	9	16	11	17	18	12
	8	dostępność komunikacyjna (długość dróg klasy S)	km	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	9	dostępność komunikacyjna (długość dróg krajowych)	km	5	5	1	5	5	5	5	3	5	5
	10	stopień peryferyjności lokalnej (odległość od najbliższego miasta pow. 50.000 mieszkańców)	km	17	10	5	13	14	18	6	15	11	7
	11	stopień peryferyjności regionalnej (odległość od stolicy woj.)	km	17	5	3	13	11	15	8	9	16	4
Suma rang:				119	62	78	83	88	112	118	116	131	88

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jaszków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
wartości statystyczne												
Rynek pracy (zasoby i chłonność)	1	saldo migracji	osoba	16	9	6	12	2	9	14	11	1
	2	przyrost naturalny	‰	6	8	11	1	5	3	18	17	10
	3	wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	4	9	8	5	1	17	12	18	3
	4	współczynnik obciążenia ekonomicznego	osoba	3	10	19	4	2	17	7	14	5
	5	% ludności w wieku przedprodukcyjnym	%	9	6	2	12	3	15	17	18	4
	6	% ludności w wieku produkcyjnym	%	3	11	19	4	2	17	7	14	5
	7	liczba pracujących	osoba	3	19	11	15	5	16	12	8	7
	8	liczba bezrobotnych	osoba	17	1	9	2	10	14	12	8	11
	9	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	13	3	10	4	1	17	18	8	2
Suma rang:				74	76	95	59	31	125	117	116	48

Kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwołnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
wartości statystyczne													
Rynek pracy (zasoby i chłonność)	1	saldo migracji	osoba	16	5	3	18	19	13	8	7	5	14
	2	przyrost naturalny	‰	19	13	4	7	9	14	12	2	15	16
	3	wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	14	16	2	7	6	15	11	10	18	12
	4	współczynnik obciążenia ekonomicznego	osoba	10	13	8	6	1	16	9	15	17	12
	5	% ludności w wieku przedprodukcyjnym	%	10	14	1	13	17	8	11	5	16	7
	6	% ludności w wieku produkcyjnym	%	10	13	8	6	1	16	9	15	18	12
	7	liczba pracujących	osoba	18	4	6	1	2	9	10	13	14	17
	8	liczba bezrobotnych	osoba	6	13	16	19	18	15	3	4	5	7
	9	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	11	6	5	11	19	14	12	8	15	18
Suma rang:				114	97	33	88	92	136	85	79	123	115

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				wartości statystyczne								
Infrastruktura społeczna i gospodarcza	1	liczba mieszkańców na 1 zoz	osoba	10	3	14	15	13	5	19	7	16
	2	liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	2	13	18	11	19	10	17	12	14
	3	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	5	7	19	13	16	12	9	2	14
	4	procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	17	6	4	9	7	13	11	14	18
	5	procent ludności korzystającej z kanalizacji	%	4	17	10	6	9	11	12	5	13
	6	powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	13	12	15	11	2	10	15	3	1
	7	wydatki budżetu gminny na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	6	13	16	19	14	5	9	2	8
	8	miejsca noclegowe	miejsce	12	12	12	6	7	9	11	1	3
	9	korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	12	12	12	8	3	10	11	1	2

	10	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych	uczeń	2	1	9	16	15	19	2	2	9
	11	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach	uczeń	17	2	11	2	15	11	4	4	15
Suma rang:				100	85	140	116	120	115	120	53	113

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkolaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
				wartości statystyczne									
Infrastruktura społeczna i gospodarcza	1	liczba mieszkańców na 1 zoz	osoba	18	1	6	2	9	12	17	11	8	4
	2	liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	15	1	5	8	7	6	4	16	3	9
	3	czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	3	1	6	10	4	11	15	8	17	18
	4	procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	5	2	15	3	8	1	12	16	10	19
	5	procent ludności korzystającej z kanalizacji	%	17	2	15	3	1	7	8	17	16	14
	6	powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	7	8	6	18	19	17	14	9	5	4
	7	wydatki budżetu gminny na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	12	1	18	3	10	4	7	17	11	15
	8	miejsca noclegowe	miejsce	12	2	4	7	5	12	12	10	12	12

	9	korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	12	5	4	9	7	12	12	6	12	12
	10	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych	uczeń	2	9	2	18	9	9	9	16	2	2
	11	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach	uczeń	10	4	17	4	4	4	1	19	11	14
Suma rang:				113	36	98	85	83	95	111	145	107	123

Kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy								
				Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
wartości statystyczne												
Przedsiębiorczość (warunki do zakładania, funkcjonowania i rozwoju)	1	% prywatnych podmiotów gospodarczych	%	5	9	14	18	2	10	19	7	1
	2	obciążenia podatkowe dla przedsiębiorców	%	14	6	5	13	19	2	10	18	7
	3	ulgi i preferencje dla przedsiębiorców	ilość	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4	powierzchnia Specjalnych Stref Ekonomicznych i preferencyjnych stref rozwoju przedsiębiorczości	ha	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	5	powierzchnia terenów inwestycyjnych	ha	4	4	4	4	1	4	4	3	4

6	aktualność planów zagospodarowania przestrzennego	rok	1	1	18	9	16	15	1	1	9
Suma rang:			26	22	43	46	40	33	36	31	23

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	Gminy									
				Łaziska	Nalęczów	Niedzwiczka Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów
				10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
				wartości statystyczne									
Przedsiębiorczość (warunki do zakładania, funkcjonowania)	1	% prywatnych podmiotów gospodarczych	%	8	5	6	13	4	16	12	11	17	3
	2	obciążenia podatkowe dla przedsiębiorców	%	4	9	8	11	17	1	15	3	16	12
	3	ulgi i preferencje dla przedsiębiorców	ilość	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4	powierzchnia Specjalnych Stref Ekonomicznych i preferencyjnych stref rozwoju przedsiębiorczości	ha	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2
	5	powierzchnia terenów inwestycyjnych	ha	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4
	6	aktualność planów zagospodarowania przestrzennego	rok	9	14	1	17	9	1	1	1	1	9
Suma rang:				27	34	21	47	33	24	34	21	48	39

Ranking rang kategorii – potencjał rozwoju przedsiębiorczości

kategoria	Gminy																		
	Bełżyce	Borzechów	Chodel	Janowiec	Jastków	Józefów	Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica	Łaziska	Nalęczów	Niedzwica Duża	Opole Lubelskie	Poniatowa	Urzędów	Wąwolnica	Wilkołaz	Wilków	Wojciechów
	ranking kategorii																		
Potencjał społeczno-gospodarczy	2	19	17	10	1	12	15	3	5	15	4	6	7	8	11	14	12	18	8
Rynek pracy (zasoby i chłonność)	5	6	11	4	1	18	16	15	3	13	12	2	9	10	19	8	7	17	14
Infrastruktura społeczna i gospodarcza	8	4	18	14	15	13	15	2	11	11	1	7	4	3	6	10	19	9	17
Przedsiębiorczość (warunki do zakładania, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorczości)	6	3	16	17	15	9	13	8	4	7	11	1	18	9	5	11	1	19	14
suma rang:	21	32	62	45	32	52	59	28	23	46	28	16	38	30	41	43	39	63	53
potencjał rozwoju przedsiębiorczości: (miejsce w rankingu)	2	7	18	13	7	15	17	4	3	14	4	1	9	6	11	12	10	19	16

3.3. Wnioski

Gmina Poniatowa na tle konkurencyjnych gmin uplasowała się w pierwszej części rankingu. Wyżej uplasowały się gminy powiatu lubelskiego bezpośrednio graniczące z miastem Lublin (de facto będące w bezpośrednim obszarze oddziaływania gospodarczego miasta Lublin) oraz turystyczne gminy powiatu puławskiego (Kazimierz Dolny i Nałęczów). Co istotne gmina Poniatowa wypadła lepiej niż Opole Lubelskie oraz podlubelski Jastków. Na drugim biegunie znalazły się rolnicze gminy powiatu opolskiego (Wilków, Chodel i Karczmiska)

Gmina Poniatowa wypadła najlepiej pod względem infrastruktury społeczno-gospodarczej. Świadczy to o **przyjaznym otoczeniu** do zamieszkania. Niestety słabiej gmina wypadła pod kątem potencjału społeczno-gospodarczego, rynku pracy i przedsiębiorczości (w znaczeniu warunków do zakładania, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw). W tych trzech obszarach uplasowała się w środkowej części rankingu.

Z punktu widzenia czynników, w których Poniatowa zajęła wysoką rankę na obszarze konkurencyjnym należy wymienić (w nawiasie miejsce w rankingu):

- ❑ procent ludności korzystającej z kanalizacji (1 miejsce)
- ❑ współczynnika obciążenia ekonomicznego (1)
- ❑ % ludności w wieku produkcyjnym (1)
- ❑ powierzchnia Specjalnych Stref Ekonomicznych (1)
- ❑ liczba ludności (2)
- ❑ liczba pracujących (2)
- ❑ powierzchnia terenów inwestycyjnych (2)
- ❑ wydatki budżetu gminy (3)
- ❑ czytelnicy publicznych bibliotek na 1000 mieszkańców (4)
- ❑ % prywatnych podmiotów gospodarczych (4)

Bardzo istotną rzeczą jest aktualność planów zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie analizy konkurencji i zastosowanego narzędzia do badania potencjału rozwoju przedsiębiorczości należy stwierdzić, że gmina Poniatowa ma istotny potencjał do konkurowania gospodarczego na omawianym obszarze. Konkurencyjność powinna opierać się w głównej mierze na wykorzystaniu lokalnych zasobów tkwiących w infrastrukturze społeczno-gospodarczej. Konsekwentne budowanie przyjaznego otoczenia różnym dziedzinom życia społeczno-gospodarczego będzie sprzyjać efektowi synergii i pozwoli na rozwinięcie gminy w obszarach rynku pracy, przedsiębiorczości oraz także w dalszej kolejności potencjału społeczno-gospodarczego.

4. Agregacja danych (analiza SWOT)

SILNE	SŁABE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobra infrastruktura ➤ wysoka jakość szkolnictwa ➤ wysoki poziom bezpieczeństwa ➤ czyste środowisko naturalne ➤ aktywne władze gminy ➤ tereny pod budownictwo mieszkaniowe ➤ duża liczba osób z wykształceniem zawodowym ➤ młode i rozwijające się społeczeństwo ➤ dobry stan zaopatrzenia w sklepach ➤ duża ilość ciekawych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✘ kryzys społeczno-gospodarczy wywołany upadkiem głównego pracodawcy w mieście ✘ ubogi rynek pracy ✘ słaba promocja ✘ brak silnych cech wyróżnikowych gminy ✘ brak możliwości ściągnięcia dużych inwestorów ✘ brak dostępu do innowacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość pozyskiwania środków unijnych ➤ budowa dróg wojewódzkich i krajowych w obszarze oddziaływania gospodarczego gminy ➤ stabilna sytuacja gospodarcza w kraju ➤ możliwość rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości ➤ możliwość przyciągnięcia nowych mieszkańców ➤ zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy ➤ dobra współpraca z samorządem wyższego szczebla 	<ul style="list-style-type: none"> ✘ zmniejszająca się liczba mieszkańców ✘ „drenaż” mózgow ✘ szybki rozwój sąsiednich ośrodków miejskich (Lublin, Puławy) ✘ „starzenie się” społeczeństwa ✘ brak stabilnego systemu prawnego

CZĘŚĆ II. STRATEGIA MARKI

1. Wyróżniki marki (USP – *unique selling proposition*)

Przeprowadzone na zlecenie Agencji Rozwoju Strategicznego i Lokalnego badania wyróżników gminy Poniatowa, a także jej cech charakterystycznych nie wskazały istnienia zarówno w świadomości mieszkańców gminy, jak i mieszkańców powiatu, istnienia stałego i trwałego wyróżnika gminy Poniatowa. Poszczególne wymieniane elementy miały bardzo podobną ilość wskazań, więc bardzo trudne byłoby wskazanie jednego dominującego elementu.

Wśród wymienianych przez mieszkańców gminy i powiatu wyróżników pojawiały się najczęściej następujące:

- fabryka artykułów gospodarstwa domowego EDA
- uzdrowisko przeciwgruźlicze
- pochodzenie nazwiska rodziny Poniatowskich od nazwy miejscowości
- duża aktywność kobiet w lokalnym środowisku społeczno-gospodarczym
- atrakcyjne położenie pośród lasów
- potencjał sportowy

Kluczową rzeczą jest jednak fakt, że wyróżniki nie są na tyle silnie zakotwiczone w umysłach ludzi aby mogły w jakikolwiek istotny sposób budować pole semantyczne cech odróżniających gminę Poniatowa od konkurencyjnych gmin. Z jednej strony jest to duży mankament budowania marki „przedsiębiorczej”, ale z drugiej jest atutem i szansą jednocześnie. Atutem, bowiem Poniatowa nie budzi cech negatywnych, a proces kreowania wizerunku można plastycznie i dowolnie kształtować od samego początku. A szansą, ponieważ nie istnieją w chwili obecnej żadne poważne zakłócenia, które mogłyby zniekształcić wypracowany przekaz komunikowania marki.

Tym samym należy od początku, bazując na potencjale i szukając słabego w chwili obecnej (ale potencjalnie silnego wyróżnika) stworzyć kompletny system komunikowania marki Poniatowa.

Szukając unikalnej propozycji sprzedaży – USP (*unique selling proposition*) skupiono się na otoczeniu gminy Poniatowa i możliwościach z tym związanych. Otoczenie gminy Poniatowa z punktu widzenia budowania USP tworzy następujące pole semantyczne:

PONIATOWA = Przyjazne otoczenie

Przyjazne otoczenie jest więc unikalną propozycją sprzedaży. Na tle gmin konkurencyjnych, żadna z gmin nie przedstawia rozwoju w nawiązaniu do otoczenia i możliwości z tym związanych. Tym samym **gmina Poniatowa uzyskuje bardzo spójny** w sferze podprogowej (działając na podświadomość).

2. Idea główna marki

Każda gmina posiada zespół cech, które stanowią o jej atrakcyjności. W praktyce okazuje się jednak, że nie ilość cech, ale **siła atrakcyjności** głównej cechy waży o tym, czy inwestor chce w danej gminie ulokować swój kapitał⁷, czy turysta chce czy nie, z własnej woli, za własne pieniądze przyjechać do danego miejsca lub czy ktoś z innej gminy chce się przeprowadzić i stać się jej mieszkańcem.

Ideą marki Poniatowa jest ukazanie miejsca, w którym można zbudować **przyjazne otoczenie**. Przyjazne otoczenie sprzyja biznesowi, kulturze, lokalnej społeczności, rozwojowi zawodowemu i rodzinie. Poniatowa ma być miejscem dynamicznego rozwoju zarówno w sferze przedsiębiorczości, jak i społecznej. Mieszkańcy Poniatowej mają być szczęśliwi i ma to świadczyć o skuteczności marki. Aktywność społeczna, kulturalna i obywatelska mieszkańców będzie powodowała wizerunek gminy otwartej. Ponadto ta otwartość, będzie również w sferze współpracy z biznesem i przyciągania inwestorów. Otwartość będzie się przejawiała również w sferze przyciągania nowych mieszkańców – młodych rodzin, szczególnie z większych miast Puławy, Opole Lubelskie, a nawet Lublin. Rozwój gminy będzie się odbywał z dbałością o naturalność zarówno w sferze środowiska, jak i dbania o zrównoważony rozwój. Radość mieszkańców z życia to klucz do sukcesu. Klucz do wizerunku gminy, w której **przyjazne otoczenie sprzyja** rozwojowi.

2.1 Geneza znaku

Rysunek 45. Etapy „rodzenia się” logo.

⁷ By zrozumieć podwoły dla którego inwestor szuka nowego miejsca, trzeba na początku jasno powiedzieć, że nie są to względy sentymalne. Zawsze chodzi o jedno: o pieniądze, które można zarobić, o pieniądze, które można oszczędzić, o możliwości, które można wykorzystać i osiągnąć zysk. Są to względy ekonomiczne. Inwestor chce zdobyć nowy rynek, by na nim zarabiać. Inwestor chce zmniejszać koszty (oszczędzić na pracy, oszczędzić na innych kosztach produkcji, na tańszych surowcach etc.), by zostało mu więcej pieniędzy w kieszeni. Nowe miejsce może dostarczyć możliwości związanej z dostępem do kadry, do technologii lub zasobów naturalnych. Każdy jednak powód da się przełożyć na pieniądze, które można zarobić.

Znak graficzny jest bezpośrednio inspirowany **otoczeniem Poniatowej**. Spoglądając na mapę satelitarną obszaru gminy Poniatowa samo miasto wydaje się obszarem otoczonym kawałkami kompleksów leśnych przeciętymi drogami prowadzącymi do miasta. Pokrywa się to też z najnowszą historią miasta Poniatowa, która swój obecny charakter zawdzięcza okresowi międzywojennemu, kiedy to stała się jednym z elementów Centralnego Okręgu Przemysłowego. W lasach dosłownie wykarczowano miejsce pod przyszłe przemysłowe miasteczko.

Zainspirowało to osoby pracujące nad logiem do przedstawienia tej sytuacji w formie graficznej oraz nadania jej kształtu litery „P” od której się zaczyna nazwa miasta. Naturalna kolorystyka kwiatu została zmieniona na żywszą i bardziej intensywną. Dzięki temu znak nabiera znamion nowoczesności i jest lepiej odbierany. Wykorzystane kolory są różnymi wariantami zieleni. Jednocześnie linie tworzące kształt litery „P” są ścieżkami/drogami prowadzącymi do Poniatowej – miejsca w którym **otoczenie** sprzyja rozwojowi.

Znak cechuje się elementami charakterystycznymi dla optymalnego logo. Jest prosty i czytelny – dzięki temu nie powinien sprawiać żadnych problemów z wykorzystywaniem na różnych polach reprodukcji. Jest również prosty do zapamiętania i interpretacji.

Znak graficzny gminy Poniatowa daje wielkie możliwości wykorzystywania. Kształt otoczenia widniejący w logo może stanowić pole, w którym mogą zostać umieszczone w różnorodnych tłach i podkładach. Istnieje również możliwość adaptacji znaku i stworzenia tzw. rodziny znaków. Możliwość elastycznego dostosowania znaku do potencjalnych przyszłych potrzeb, rozwoju i pól jego eksploatacji.

Rysunek 46. Sygnet gminy Poniatowa.

Rysunek 47. Logotyp gminy Poniatowa.

Poniatowa

Rysunek 48. Graficzna forma hasła promocyjnego.

przyjazne otoczenie

2.2 Logo gminy Poniatowa

Rysunek 49. Projekt logo marki Poniatowa z hasłem promocyjnym.

Poniatowa

przyjazne otoczenie

Rysunek 50. Logo gminy Poniatowa zastosowane na materiałach graficznych oraz przetworzone na potrzeby elementów dekoracyjnych.

Zasady współistnienia logo i herbu

Aby uniknąć wątpliwości przy stosowaniu tych znaków, obowiązywać powinien czytelny funkcjonalny podział.

Tabela 14. Zasady współistnienia logo i herbu.

<p>symbol</p>		
<p>funkcja symbolu</p>	<p><i>Oficjalne logo instytucji samorządowych gminy Poniatowa i Urzędu Miasta Poniatowa. Wykorzystywane jest na wszystkich oficjalnych dokumentach informacyjnych, legislacyjnych, administracyjnych. Jednocześnie symbol ten powinien oznaczać instytucje oraz jednostki budżetowe podległe pod UM.</i></p>	<p><i>Znak ten komunikuje ludziom główne atrybuty gminy. Ma wyróżniać gminę w powiecie opolskim i najbliższym otoczeniu oraz firmować wszystkie materiały promocyjne skierowane zarówno do mieszkańców, jak i przyjezdnych. Jest to również symbol wykorzystywany w przypadku pełnienia przez Burmistrza lub UM funkcji sponsora imprez masowych, kulturalnych i sportowych.</i></p>
<p>kto powinien stosować</p>	<p><i>Wszystkie komórki Urzędu Miasta Poniatowa oraz instytucje mu podległe.</i></p>	<p><i>Urząd Miasta do firmowania działań informacyjnych, inwestycyjnych, promocyjnych, turystycznych, kulturalnych i sportowych.</i></p> <p><i>Mieszkańcy przy zachowaniu zasad postępowania się znakiem.</i></p>
<p>przykładowe zastosowanie</p>	<p><i>Korespondencja Urzędu Miasta.</i></p> <p><i>Dokumenty Rady Miasta, Burmistrza, oficjalne dokumenty UM.</i></p> <p><i>Oficjalne upominki od Rady Miasta i Burmistrza.</i></p>	<p><i>Reklamy prasowe promujące gminę wśród potencjalnych inwestorów i turystów, ulotki, wydawnictwa promocyjne, katalogi promujące gminę, plakaty, upominki, gadżety gminy skierowane do masowego odbiorcy.</i></p> <p><i>Strona internetowa gminy.</i></p> <p><i>Oznaczenia ulic oraz innych tablic informacyjnych.</i></p> <p><i>Oznaczenia budynków Urzędu Miasta i instytucji mu podległych.</i></p> <p><i>Oznaczeni imprez masowych, kulturalnych, sportowych i rozrywkowych, które organizuje Urząd Miasta lub sponsoruje lub, które posiadają patronat Burmistrza.</i></p>

Znaki te nigdy nie powinny być umieszczane obok siebie.

2.3 Hasło promocyjne

Hasło promocyjne jest syntetyczną formą wizji gminy, którą chcemy utrwalić w świadomości ludzi. Można powiedzieć, że w dużym skrócie mówi o tym z czym gmina ma się kojarzyć w przyszłości, jak ma być jej podstawowa rozpoznawalna cecha. Jest motywem przewodnim dla gminy. To właśnie ono przyciąga uwagę potencjalnych „klientów” (mieszkańców, inwestorów, turystów itd.) do gminy aby ją odwiedzić, zamieszkać w niej, czy zainwestować swój kapitał.

Hasła promocyjne są konstruowane w taki sposób, by w jak najkrótszym czasie trafić do umysłów odbiorców i wywołać u nich określone zachowania, skojarzenia.

Hasło promocyjne gminy Poniatowa jest wprost związane z tworzoną marką. Nawiązuje do logo i USP (unikalnej propozycji sprzedaży).

Hasło promocyjne: PRZYJAZNE OTOCZENIE

Poniatowa jest gminą, w której przyjazne otoczenie sprzyja rozwojowi. Otoczenie może być przyjazne biznesowi, kulturze, rozrywce itd. Poniatowa ma być miejscem dynamicznego rozwoju zarówno w sferze przedsiębiorczości, jak i społecznej.

Dzięki zastosowaniu USP – jaką jest **przyjazne otoczenie** – tworzy się system gry słownej, który będzie wzmacniał przekaz zarówno samego hasła w sensie dosłownym, jak i wizji Poniatowej w sensie podprogowym.

PRZYJAZNE OTOCZENIE

otoczenie przyjazne

biznesowi

kulturze

rozrywce

wypoczynkowi

zdrowiu

nauce

innowacji

itd. ...

Katalog słów określających „przyjazne otoczenie” nie jest zamknięty i jedyne ograniczenie to inwencja ludzka.

3. Grupy docelowe

Każda marka i każdy przekaz promocyjny jest kierowany do określonych grup odbiorców, instytucji, czy też osób. Mogą nimi być: inwestorzy, mieszkańcy własnej gminy i innych, turyści, inne samorządy, przedsiębiorcy, artyści, sportowcy itd.

W procesie komunikacji gminy z odbiorcami nie można pominąć żadnej z tych grup, jednak warunkiem skutecznej promocji jest tworzenie wyrazistych komunikatów odpowiadających na potrzeby informacyjne jak najwęższych i jednorodnych grup.

Przekaz należy skierować do **3 grupy odbiorców**:

- » mieszkańcy gminy Poniatowa
- » turyści
- » przedsiębiorcy

MIESZKAŃCY – wśród tej grupy należy budować poczucie bycia Ambasadorami marki gminy Poniatowa. Zadowolenie z faktu życia w gminie, życzliwość i radość mieszkańców mają sprawiać, że będą stawać się „towarem eksportowym” gminy Poniatowa.

TURYŚCI – Poniatowa szczególnie wśród osób szukających możliwości weekendowego, aktywnego wypoczynku może stać się bardzo interesującą propozycją. Otoczona malowniczymi lasami, w pobliżu turystycznego trójkąta Lubelszczyzny (Kazimierz Dolny – Nałęczów – Puławy) ma możliwości przyciągania turystów praktycznie z całego obszaru województwa lubelskiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego. Bardzo dobrze rozwinięta baza noclegowa jest kolejnym argumentem.

PRZEDSIĘBIORCY – potencjał gminy Poniatowa stwarza realne szanse na rozwój przedsiębiorczości w sferze mikro i małej oraz na ewentualne przyciągnięcie właśnie takich inwestorów z zewnątrz. Przemysłowy charakter miasta, posiadanie specjalnej strefy ekonomicznej, dobre położenie oraz przyjazne nastawienie lokalnych urzędników to jedne z wielu argumentów, które może zachęcać do inwestowania w tym miejscu. Szczególnie ważny jest rozwój mikro- i małej przedsiębiorczości, którą będzie najłatwiej ściągnąć po przygotowaniu odpowiedniej oferty inwestycyjnej.

Ważne niezwykle w tej kwestii jest precyzyjne i skuteczne docieranie do konkretnych grup odbiorców – *targetowanie*. Od skuteczność akcji informacyjnych i kierowanych przekazów w dużym stopniu będzie zależeć efektywność budowania skojarzeń z marką gminy Poniatowa.

4. Pozycjonowanie marki

Marka, aby była odebrana jako wiarygodna i prawdziwa musi być rekomendowana przez konkretne obietnice. Przez możliwość przekonania się, kontaktu z czymś, co komunikuje, a jednocześnie ma siłę autentycznego wyróżnienia miasta od innych. Aby się wyróżniać należy dokonać pozycjonowania, czyli z jednej strony określenia gmin konkurencyjnych, a z drugiej budowania przewagi nad nimi.

Jako **gminy konkurencyjne** określono⁸:

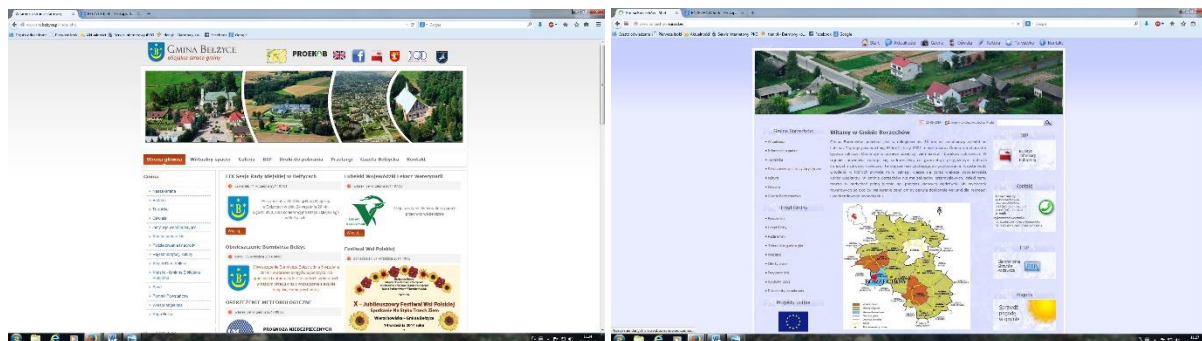
1. Janowiec
2. Kazimierz Dolny
3. Wąwolnica
4. Nałęczów
5. Wojciechów
6. Konopnica
7. Bełżyce
8. Niedzwica Duża
9. Borzechów
10. Jastków
11. Wilkołaz
12. Urzędów
13. Chodel
14. Opole Lubelskie
15. Józefów nad Wisłą
16. Łaziska
17. Wilków
18. Karczmiska

⁸ Metodologia wyznaczenia gmin konkurencyjnych została opisana w części I w rozdziale 3: „Charakterystyka konkurencji” i pkt. 3.1: „Metodologia”.

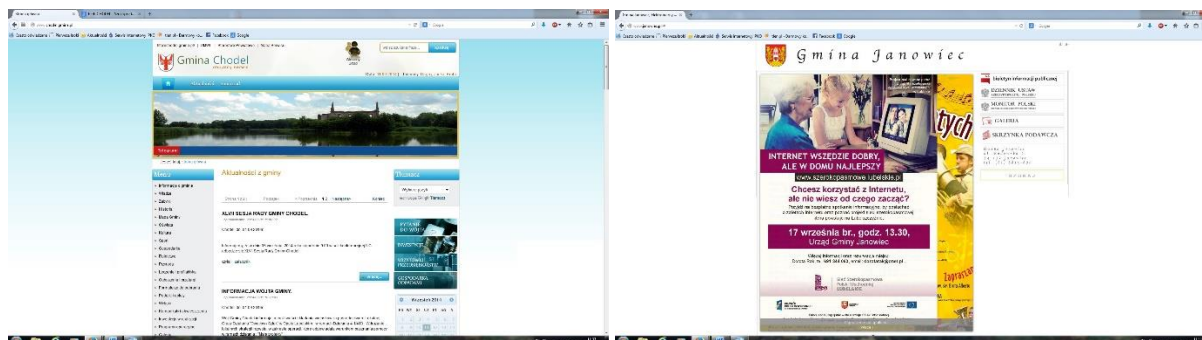
Wizerunek w Internecie

W celu dokonania analizy wizerunków konkurencyjnych gmin dokonano porównania stron internetowych.

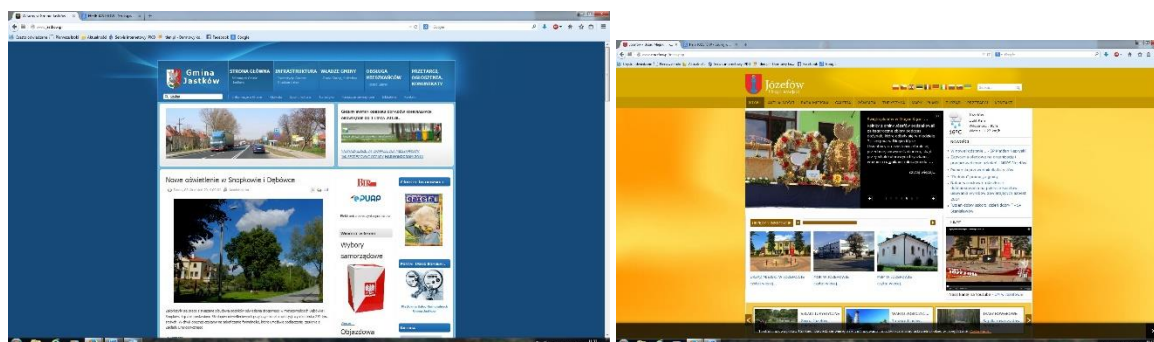
Rysunek 51. Strona internetowa gminy Bełżyce i Borzechów.

Rysunek 52. Strona internetowa gminy Chodel i Janowiec.

Rysunek 53. Strona internetowa gminy Jastków i Józefów nad Wisłą.

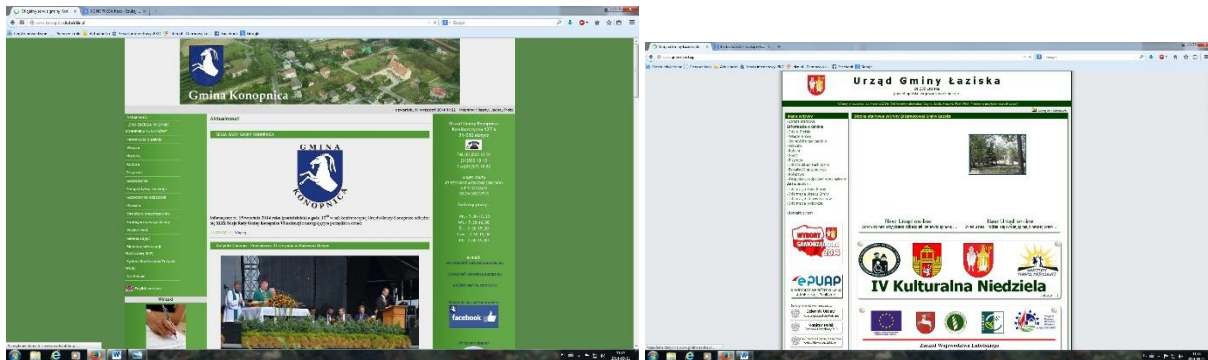

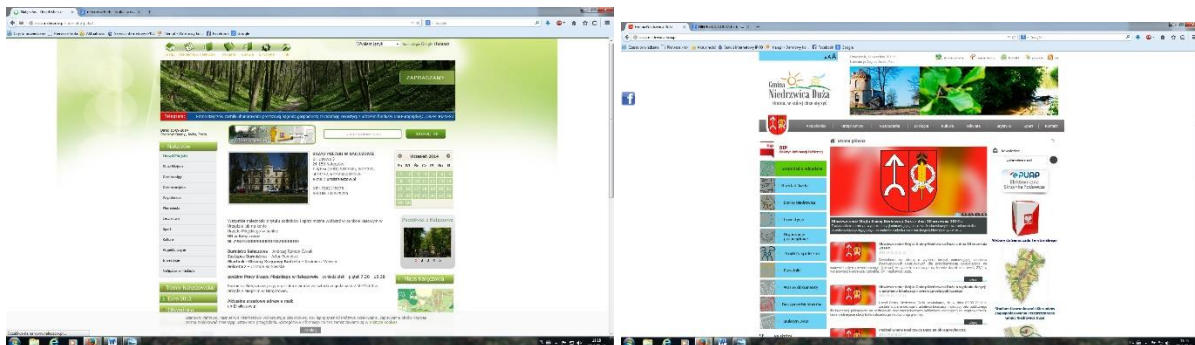
Rysunek 54. Strona internetowa gminy Karczmiska i Kazimierz Dolny.

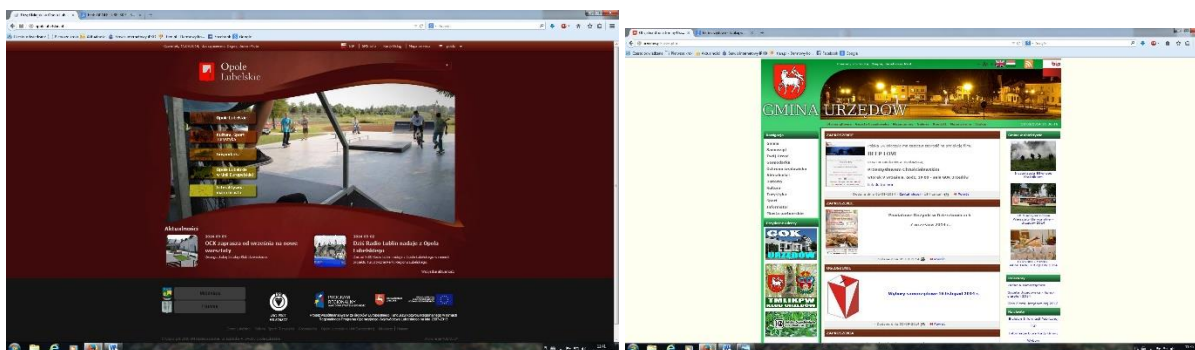
Rysunek 55. Strona internetowa gminy Konopnica i Łaziska.

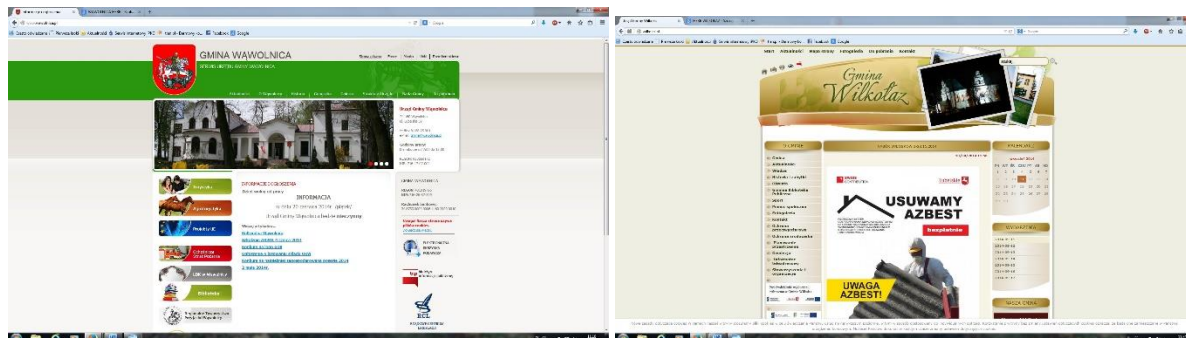
Rysunek 56. Strona internetowa gminy Nałęczów i Niedzwica Duża.

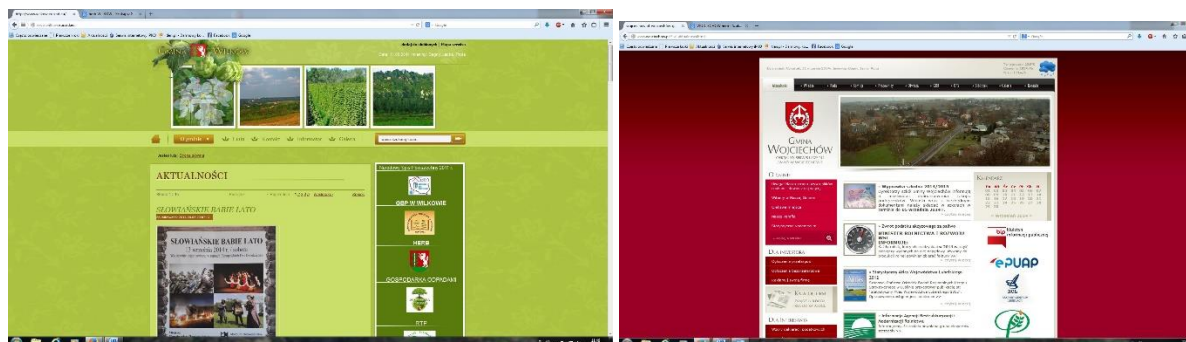
Rysunek 57. Strona internetowa gminy Opole Lubelskie i Urzędów.

Rysunek 58. Strona internetowa gminy Wąwolnica i Wilkołaz.

Rysunek 59. Strona internetowa gminy Wilków i Wojciechów.

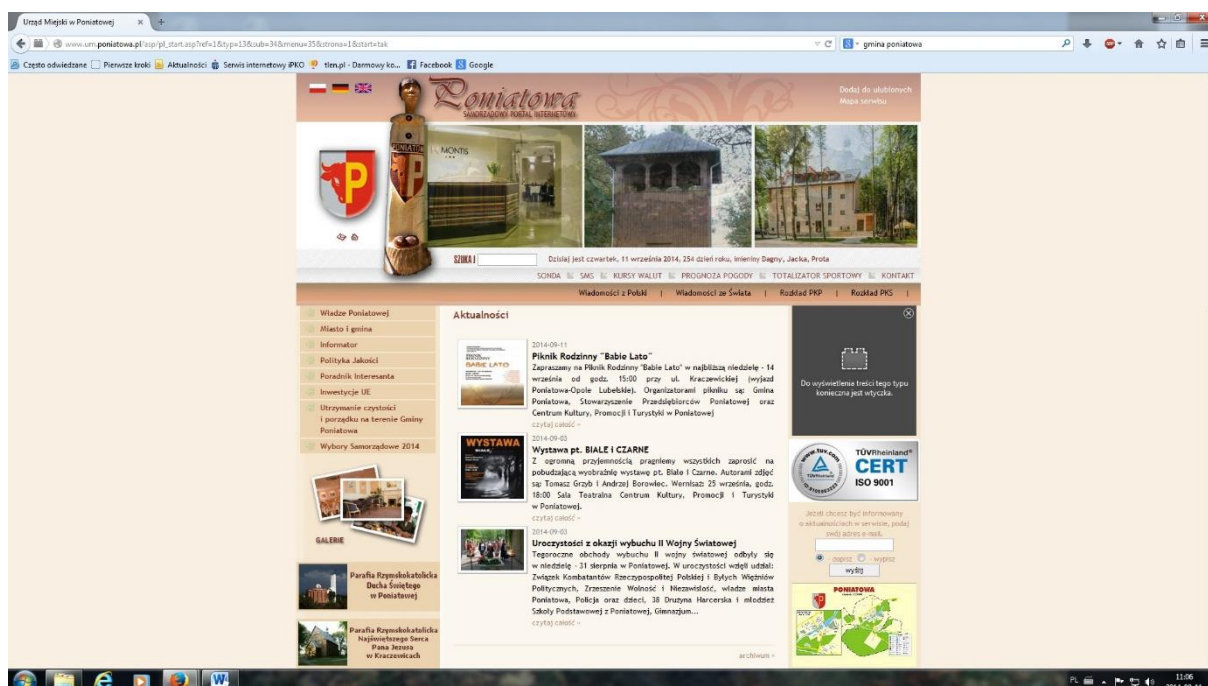

Na tle tych gmin strona internetowa gminy Poniatowa prezentuje się podobnie. W przypadku większości stron internetowych można powiedzieć, że pełnią one funkcje informacyjne, a nie marketingowe. Wszystkie oparte są o proste standardowe moduły, zawierające zdjęcia z danej gminy oraz podstawowe informacje. Kolorystyka jest przypadkowa i zazwyczaj nie nawiązuje do symboliki danej jednostki. Dane na stronach często są nieaktualne. Wyjątkami są tu strony internetowe Opola Lubelskiego i Niedzwicy Dużej. Mają one zarówno charakter informacyjny jak i promocyjny. Ciekawą szata graficzną i fachowy dobór informacji świadczy, że władze tych gmin położyły szczególny nacisk na prezentację swojego wizerunku w sieci.

Warto zwrócić uwagę, że tylko jedna z 19 gmin na chwilę obecną⁹ posiada na swojej stronie internetowej logo promocyjne (Niedzwica Duża). W pozostałych przypadkach jedynym narzędziem wykorzystywanym do budowania wyróżnika promocyjnego jest herb gminy, który jednak niewiele mówi zarówno samym mieszkańcom, jak i osobom z zewnątrz. Tym samym tworząc unikalną markę, której jednym z narzędzi będzie nowa i skorelowana z systemem identyfikacji wizualnej strona internetowa, Poniatowa ma szansę zbudować silną przewagę konkurencyjną w ciągu najbliższych kilku lat. Kluczem jednak będzie konsekwencja działania, bowiem efekty w działaniach promocyjnych nie są widoczne w krótkiej perspektywie czasu.

⁹ Stan na dzień 14 sierpnia 2014 roku.

Rysunek 60. Strona internetowa gminy Poniatowa.

Trudno omawiać inne obszary zewnętrznej aktywności wizerunkowej gminy konkurencyjne w stosunku do gminy Poniatowa w większości nie posiadają logo. Można porównać ich herby, ale z punktu widzenia skuteczności promocyjnej i budowania pozytywnego wizerunku bazowanie na oficjalnym herbie jest mało efektywne. Aby jednak mieć świadomość jak wygląda w tym aspekcie gmina Poniatowa na tle innych gmin prezentujemy poniżej zestawienie.

Tabela 15. Zestawienie herbów konkurencyjnych gmin z herbem gminy Poniatowa.

Bełżyce	Borzechów	Chodel
	brak	

Janowiec	Jastków	Józefów nad Wisłą
Karczmiska	Kazimierz Dolny	Konopnica
Łaziska	Nałęczów	Opole Lubelskie
Urzędów	Wąwolnica	Wilkołaz
		brak

Wilków	Wojciechów	
		
Niedzwica Duża – herb		Niedzwica Duża – logo
		 <p>Gmina Niedzwica Duża</p>
Poniatowa – herb	Poniatowa – logo	
	 <p>Poniatowa przyjazne otoczenie</p>	

5. Cele strategiczne i operacyjne

5.1 Cel strategiczny

**BUDOWA SILNEJ MARKI GMINY PONIATOWA,
JAKO GMINY, W KTÓREJ PRZYJAZNE OTOCZENIE SPRZYJA
BIZNESOWI, TURYSTYCE, KULTURZE, NAUCE I INNOWACJI**

5.2 Cele operacyjne

Operacjonalizacja celu strategicznego jest ściśle skorelowana z grupami odbiorców. Definiując **kluczowe obszary kompetencji** przyjęto założenie, że każda z grup odbiorców stanowi konkretny obszar działania operacyjnego. Dodatkowo w celu wzmocnienia przekazu każdy cel operacyjny będzie przedstawiany za pomocą hasła produktowego.

KLUCZOWE OBSZARY KOMPETENCJI:

- I. **MIESZKAŃCY**
- II. **TURYŚCI**
- III. **PRZEDSIĘBIORCY**

Na bazie podstawowego logo gminy Poniatowa zostały opracowane **znaki uzupełniające** - odnoszące się do kluczowych obszarów funkcjonowania promocji gminy. Znaki nawiązują formą oraz liternictwem logotypu do głównego logo. Dzięki zastosowaniu w nich oddzielnych, charakterystycznych kolorów odnoszących się do obszaru kluczowego, stanowią one podstawę do budowania materiałów promocyjnych mających docierać do odbiorców właśnie na tych obszarach.

Rysunek 61. Przykładowe propozycje modyfikacji logo na potrzeby promocji sektorowej.

Skupienie się na w/w kluczowych obszarach operacyjnych ma za **zadanie**:

- ❑ Promowanie rozwoju gospodarczego
- ❑ Zwiększenie liczby mieszkańców o 5%
- ❑ Zwiększenie liczby przedsiębiorców o 5%
- ❑ Pozyskanie 1-2 średnich lub dużych inwestorów
- ❑ Stworzenie kompleksowego Systemu Informacji Gminnej
- ❑ Integrację społeczności lokalnej, budowa wspólnej tożsamości mieszkańców gminy Poniatowa.

CZĘŚĆ III. IMPLEMENTACJA STRATEGII I PROMOCJA MARKI

1. Priorytetowe działania

Aby założenia strategiczne przedsiębiorczej marki gminy Poniatowa stały się faktem należy zaplanować priorytetowe działania, które będą budowały sieć właściwych skojarzeń i pożądany wizerunek.

Ponieważ markę Poniatowa tworzy się od podstaw i jest ona ukierunkowana na szeroko pojęty rozwój gospodarczy w pierwszym okresie rozwoju marki (pierwsze 5 lat) należy skupić się przede wszystkim na **wprowadzeniu i utrwaleniu wizerunku marki wśród mieszkańców gminy Poniatowa** i najbliższego otoczenia w myśl zasady kręgów koncentrycznych¹⁰. W tym okresie chodzi przede wszystkim o właściwe używanie logo, skuteczne i częste komunikowanie słów kluczy oraz budowanie konsensusu społecznego wobec wdrażanej strategii marki.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że niniejsza Strategia ma za zadanie wprowadzanie marki Poniatowa na „rynek”¹¹. Kolejnym etapem wdrażania marki Poniatowa w latach 2021-2026 będzie przejście do etapu wzmacniania atrakcyjności marki. Tym samym nie jest optymalnym rozwiązaniem wprowadzanie szerokiego zakresu działań promocyjnych, za względu na ograniczony budżet oraz brak rozpoznawalności marki wśród samych mieszkańców gminy Poniatowa. Komunikowanie na zewnątrz wizerunku gminy, który nie jest precyzyjnie utrwalony w świadomości mieszkańców nie jest działaniem, które może doprowadzić do zniweczenia trudu budowy nowej marki.

Planowane priorytetowe działania

- ❑ Opracowanie kompleksowego **Systemu Identyfikacji Wizualnej** na bazie logo marki. SIW powinien być rozbudowaną ofertą nie tylko do wykonania zestawu gadżetów promujących gminę Poniatowa, ale także zasad używania logo, jego ekspozycji i wykorzystania.
- ❑ **Wdrożenie SIW** w celu przybliżenia mieszkańcom i gościom gminy Poniatowa. Dzięki oferowanym gadżetom i produktom naturalne bogactwo gminy Poniatowa będzie na wyciągnięcie ręki.
- ❑ **Opracowanie i wdrożenie Systemu Informacji Gminnej (SIG)**, który będzie zawierał nowe oznakowanie ulic, domów, miejsc atrakcyjnych turystycznie, miejsc inwestycyjnych, instytucji gminnych itd. SIG będzie oparty na wizualizacji nowej marki i będzie istotnym elementem budowania konsensusu społecznego w stosunku do niej.
- ❑ Opracowanie **nowej strony internetowej** opartej na SIW. Zostanie stworzony od podstaw nowy, atrakcyjny i nowatorski serwis www. Będzie on atrakcyjny dla odwiedzających. Celem

¹⁰ Najsilniejsze oddziaływanie jest w centrum, im dalej od centrum tym oddziaływanie spada. Badając skuteczność oddziaływania założono, że promień 20 km od centrum (gmina Poniatowa) stanowi obszar optymalny.

¹¹ Pojęcie „rynek” odnosi się do samej gminy Poniatowa oraz do gmin konkurencyjnych określonych w części I, rozdział 3.

jest stworzenie najlepszego i najbardziej funkcjonalnego serwisu www na omawianym obszarze konkurencyjności.

- ❑ Opracowanie **interaktywnej mapy gminy** zawierającej ogólnie dostępną, darmową mapę gminy, ze wszystkimi niezbędnymi informacjami.
- ❑ Stworzenie darmowej, ogólnie dostępnej **internetowej mapy działek ewidencyjnych** w gminie zawierającej w szczególności dane o terenach inwestycyjnych, działkach pod zabudowę mieszkaniową oraz podstawowe dane o każdej działce w gminie. W znaczący sposób ułatwi to chętnym możliwość inwestowania lub szukania działek pod budowę domu.
- ❑ Opracowanie kompleksowej oferty dla inwestorów i lokalnych przedsiębiorców. Powinna być ona w formie **Informatora dla przedsiębiorców i inwestorów** zawierającego m.in. dane o terenach inwestycyjnych, obciążeniach podatkowych, ulgach oferowanych przez gminę.
- ❑ **Organizacja stałych imprez gminnych:**
 - » Dni Poniatowej – impreza plenerowo – rekreacyjna
- ❑ **Rozbudowywanie i stała aktualizacja gminnego serwisu internetowego** w celu stworzenia i podtrzymywania najlepszego serwisu WWW na obszarze konkurencyjności.
- ❑ **Umieszczenie „witaczy”** przy wjeździe i wyjeździe z gminy Poniatowa. Tablice powitalne powinny być podświetlone i przygotowane w sposób nowatorski aby zwracały uwagę osób przejeżdżających przez gminę Poniatowa. Zalecanymi lokalizacjami byłyby wjazd i wyjazd wzdłuż DW nr 832 oraz drogi powiatowej od strony miejscowości Chodel i Wojciechów. Dzięki temu będzie budowany pozytywny wizerunek gminy i jej rozpoznawalność.
- ❑ **Gala Przedsiębiorczości Gminy Poniatowa** coroczna impreza przeznaczona dla przedsiębiorców gminy, której kulminacyjnym punktem będzie wręczenie statuetek dla podmiotów gospodarczych szczególnie przyczyniających się do promocji pozytywnego wizerunku gminy. Laureatów będzie wyłaniać komisja powołana przez Urząd Gminy.
- ❑ **Cykliczne szkolenia dla mieszkańców w zakresie zakładania i rozwoju mikro-przedsiębiorczości.** Zburzą one mit, że prowadzenie własnej firmy jest nieosiągalne i niezwykle trudne. Stworzy to szansę dla wielu ludzi na ułożenie sobie życia zawodowego.

1.1 Harmonogram

Tabela 16. Harmonogram realizacji zadań priorytetowych.

L.p.	Działanie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Opracowanie kompleksowego Systemu Identyfikacji Wizualnej (SIW)							
2.	Wdrożenie SIW							
3.	Opracowanie i wdrożenie Systemu Informacji Gminnej (SIG)							
4.	Opracowanie nowej strony internetowej							
5.	Opracowanie interaktywnej mapy gminy							
6.	Internetowa mapa działek ewidencyjnych							
7.	Informatora dla przedsiębiorców i inwestorów							
8.	Organizacja stałych imprez gminnych							
9.	Rozbudowywanie i stała aktualizacja gminnego serwisu internetowego							
10.	Umieszczenie „witaczy” przy wjeździe i wyjeździe z gminy Poniatowa							
11.	Organizacja Gali Przedsiębiorczości Gminy Poniatowa							
12.	Cykliczne szkolenia dla mieszkańców w zakresie zakładania przedsiębiorstw							

1.2 Zalecenia realizacyjne

Warunkiem prawidłowego procesu wdrożenia i realizacji niniejszej Strategii jest:

1. Zrealizowanie w 2014 i 2015 roku następujących niezbędnych działań wprowadzających Marki:
 - a. Opracowanie kompleksowego systemu identyfikacji wizualnej na bazie logo marki.

- b. Opracowanie Systemu Informacji Gminnej (tj. nowe oznakowanie ulic, domów, miejsc atrakcyjnych turystycznie, miejsc inwestycyjnych itd.)
 - c. Opracowanie systemu informacji i atrakcyjnej oferty dla celów operacyjnych (grup docelowych).
 - d. Opracowanie nowej strony internetowej.
 - e. Opracowanie interaktywnej mapy gminy.
 - f. Opracowanie kompleksowej oferty dla inwestorów i lokalnych przedsiębiorców.
2. Odpowiedzialne zarządzanie marką gminy Poniatowa i właściwe używanie logo i znaków uzupełniających.
 3. Respektowanie założeń dotyczących pożądanых cech wizerunku marki zwłaszcza w odniesieniu do imprez masowych, jak i planowanych inwestycji.
 4. Coroczna kontrola stopnia realizacji strategii za pomocą badań i analiz określających aktualny wizerunek gminy.
 5. Budowanie szerokiego konsensusu społecznego wobec nowej marki.

2. Kanały komunikacji i narzędzia promocji

W myśl przyjętych założeń dobór kanałów komunikacji, jak i konkretnych narzędzi promocji uwzględnia postulat docierania do odbiorców za pomocą kanałów gwarantujących brak konkurencji, zarówno ze względu na kanał, jak i termin emisji komunikatów reklamowych.

W niniejszej strategii ujęte zostały 3 kategorie komunikatów implikujących zarówno dobór odbiorców, jak i kanałów komunikacji oraz narzędzi promocji.

Tabela 17. Narzędzia dotarcia do kluczowych grup odbiorców.

Komunikat	Odbiorcy	Narzędzia dotarcia
Przyjazne otoczenie	mieszkańcy	nowa strona www gminy, imprezy gminne, albumy, ulotki, plakaty, System Informacji Gminnej, Internet, prasa lokalna
Otoczenie przyjazne wyciecznikom	turyści	nowa strona www gminy, albumy, ulotki, plakaty, prasa lokalna, Internet, telewizja i radio
Otoczenie przyjazne biznesowi	przedsiębiorcy (mikro i mali)	nowa strona www gminy, targetowane (celowane) oferty, Internet, prasa lokalna i specjalistyczna, telewizja i radio

Internet będzie istotnym dostawcą informacji o marce. Zostanie stworzony od podstaw nowy, atrakcyjny i nowatorski serwis www. Będzie on atrakcyjny dla odwiedzających i będzie bardzo istotnym elementem Systemu Identyfikacji Wizualnej Gminy Poniatowa. Celem jest stworzenie najlepszego i najbardziej funkcjonalnego serwisu WWW na omawianym obszarze konkurencyjności.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do każdej z docelowych grup odbiorców. Głównym odbiorcą tego kanału informacji będą sami mieszkańcy, wśród których najsilniej będzie promowana nowa marka. Jej istnienie będzie podkreślane podczas sesji Rady Gminy, Zebrań Wiejskich, spotkań rad sołeckich, a także podczas spotkań członków organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Kluczem jest jednak dobre wykorzystanie marki podczas imprez masowych w gminie. Ponadto ważne jest aby do konkretnych grup docelowych dobierać odpowiednie znaki uzupełniające i hasła aby maksymalnie wzmocnić przekaz.

Prasa lokalna służyć będzie przede wszystkim upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i zainteresowanych o istnieniu marki i jej implementacji, a więc sposobie jej wdrażania – informacja o realizowanych zadaniach (projektach).

Powyższa promocja i reklama polegać będzie także na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Strategii. Stałe poszerzanie spektrum partnerów zaangażowanych w realizację zadań przewidzianych w dokumencie jest jednym z istotniejszych czynników wpływających na powodzenie i skuteczność osiągnięcia celów założonych w niniejszym opracowaniu.

Po zakończeniu etapu wprowadzania marki i przejściu do etapu wzmocnienia atrakcyjności marki stanie się możliwe stosowanie dodatkowych kanałów komunikacji np.:

- Marketing bezpośredni
- Mailing pocztowy
- Outdoor
- Eventy
- Targi

Kompleksowo te działania te będą jednak efektywne dopiero po 2020 roku, co nie znaczy, że wcześniej nie mogą występować incydentalnie. Należy jednak każdorazowo rozważać sens podejmowanych działań z punktu widzenia odniesionego efektu.

3. Monitoring i ewaluacja strategii

Monitoring to jeden z kluczowych elementów wdrażania strategii. Opiera się na systematycznym zbieraniu danych dotyczących realizacji założeń strategii i porównywaniu osiąganych wskaźników z zakładanymi. Dane z monitoringu służą do oceny skuteczności i efektywności realizowanych zadań. Na podstawie analiz krzywej stanu obecnego od zakładanego formułowane są ewentualne wnioski dotyczące zmian w celach operacyjnych strategii lub zadaniach. Cały proces monitoringu ma na celu zapewnienie efektywności wydatkowania środków na realizację strategii. Posiada również wartość antycypacyjną, polegającą na możliwości wczesnego wykrycia ewentualnych błędów i reagowania na nie, a także dostosowanie zapisów strategii do zmieniających się uwarunkowań.

Podstawowymi elementami systemu monitoringu są:

- ❑ instytucje zaangażowane w proces,
- ❑ system sprawozdawczości,
- ❑ zestaw wskaźników.

System instytucjonalny monitorowania Strategii odbywać się będzie na trzech poziomach:

- ❑ zmian sytuacji społeczno-gospodarczej,
- ❑ realizacji celów operacyjnych na podstawie wskaźników liczbowych,
- ❑ realizacji zadań (projektów) określonych w zapisach Strategii.

Za monitorowanie Strategii odpowiedzialny jest **Urząd Miasta**. W razie uzasadnionej potrzeby Wójt Gminy może powołać **Zespół ds. Monitoringu i Oceny Wdrażania Strategii**. Osoby te nie powinny jednocześnie ponosić odpowiedzialności za realizację zadań wynikających ze Strategii. Zespół będzie miał za zadanie dokonywanie bieżącej oceny postępu i skutków realizacji Strategii. Będzie dokonywał tego głównie na podstawie ogólnodostępnych źródeł statystycznych. W przypadku braku danych przewiduje się przeprowadzanie badań. Informacje w sprawie postępu realizacji Strategii będą przekazywane do wiadomości publicznej podczas posiedzeń Rady Gminy i za pomocą strony www.

Ocena realizacji Strategii będzie dokonywana przez **Radę Gminy**. Rada będzie oceniała postęp i skutki realizacji Strategii w cyklu rocznym, na podstawie sprawozdań, składanych Radzie przez Wójta. Rada ponadto będzie oceniała proces wdrażania zadań pod koniec każdego roku, a raz na dwa lata, będzie dokonywała ewentualnych aktualizacji zapisów Strategii w oparciu o ocenę jej realizacji.

Zasady monitorowania

Monitorowanie, by stać się skutecznym narzędziem w procesie wdrażania strategii i charakteryzować się następującymi zasadami:

- ❑ **Wiarygodność** – informacja musi być wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych. Niedokładne dane systemu monitorowania mogą spowodować podjęcie niewłaściwych działań korygujących.
- ❑ **Aktualność** – informacje muszą być zbierane, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwi podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii.

Należy podkreślić znaczącą rolę lokalnych mediów w kontrolowaniu i pobudzaniu jednostek odpowiedzialnych za realizację strategii. Warte rozważenia wydaje się być włączenie do **Zespołu ds. Monitoringu i Oceny Wdrażania Strategii** przedstawicieli lokalnej prasy i innych mediów. W ten sposób społeczność lokalna będzie uczestnikiem realizacji i wdrażania.

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu.

W ramach zarządzania strategią całościowa ewaluacja działań prowadzona będzie w układzie standardowym i składa się z trzech faz:

- **Ewaluacja ex ante**, na koniec każdego roku kalendarzowego – koncentrująca się na ocenie strategii lub jej znaczącej aktualizacji według kryterium trafności i odpowiedniości oraz kryterium wewnętrznej spójności i zgodności programowej.
- **Ewaluacja ex post**, po zakończeniu realizacji strategii – w zakresie podobnym do ewaluacji mid-term, poszerzonym o ocenę (przewidywanych) efektów długoterminowych związanych z osiągnięciem założonej wizji, misji oraz celów strategicznych.

Ponadto prowadzone mogą być dodatkowe ewaluacje częściowe, odnoszące się do szczegółowych zagadnień, takich, jak na przykład poszczególne zasady realizacji strategii, czy grupy docelowe.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

1. **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów strategii w stosunku do problemów, jakie strategia miała rozwiązać.
2. **Przygotowanie strategii** – logika i kompletność procesu planowania strategii oraz wewnętrzna logika i spójność dokumentu.
3. **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu, których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki.
4. **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów strategii, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia strategii.
5. **Wpływ** – skutek, jaki wywiera strategia w szerszym środowisku, oraz jej wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności.
6. **Trwałość** – prawdopodobieństwo, że strumień korzyści wynikających ze strategii będzie „płynął” nadal, szczególnie kontynuacja działań w ramach strategii i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych, aspektów społeczno-kulturowych oraz zdolności instytucjonalnych.

4. Rekomendacje i prognozy dotyczące planowania budżetu promocyjnego

Głównymi źródłami finansowania strategii będą:

- ❑ środki własne – budżet gminy
- ❑ zewnętrzne środki publiczne – dostępne przede wszystkim w ramach programów finansowanych z Unii Europejskiej
- ❑ środki z sektora prywatnego, np. w ramach projektów partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ponieważ, główny ciężar w zakresie rozwoju gospodarczego będą stanowiły projekty inwestycyjne, stanowiące bardzo silne obciążenie dla gminnego budżetu, **trudno oczekiwać, że gmina Poniatowa będzie w stanie wygospodarować w najbliższych 5 latach istotne fundusze na promocję i rozwój Marki**. Istotniejsze w tym wypadku wydaje się racjonalne wykorzystanie budżetu na promocję gminy aby konsekwentnie i świadomie operować logo marki i znakami uzupełniającymi. Środki – łącznie z cyklicznymi imprezami gminnymi – w wysokości **100.000 PLN** rocznie powinny być wystarczające na to aby w ciągu 5 lat zbudować rozpoznawalną markę w świadomości mieszkańców.

Z pewnością jednak nie są to wystarczające fundusze aby promować gminę Poniatowa poza jej granicami. W tym względzie realizacja założonych celów strategicznych i operacyjnych wynikających ze zdefiniowanych problemów nie będzie możliwa bez skutecznego pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania w postaci źródeł zewnętrznych. Rekomendowane jest tym samym aplikowanie o środki unijne (lub pochodzące z alternatywnych programów) aby zwiększyć wydolność promocyjną gminy i skuteczniej oraz przede wszystkim szerzej realizować zaplanowane zadania.

Kluczowe źródła zewnętrznego finansowania w omawianym okresie to :

- ❑ Regionalny Program Operacyjny Województwa
- ❑ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- ❑ Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
- ❑ Program Partnerstwa i Sąsiedztwa „Polska-Białoruś-Ukraina”.

Oprócz funduszy UE funkcjonują również inne możliwości finansowania promocji samorządu w różnych aspektach tematycznych, tj.:

- ❑ Norweski Mechanizm Finansowy
- ❑ Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- ❑ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- ❑ Szwajcarski Instrument Finansowy
- ❑ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- ❑ Ministerstwo Edukacji
- ❑ Młodzież w działaniu
- ❑ Fundacje i grantodawcy
- ❑ inne

Powyższe źródła mogą stanowić ciekawą alternatywę dla środków pochodzących z UE.

ZAŁĄCZNIKI

Wykaz skrótów

BDL	Bank Danych Lokalnych
GOK	Gminny Ośrodek Kultury
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
NGO	Organizacja pozarządowa
POKL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPO WL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
UE	Unia Europejska
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1.	Położenie gminy Poniatowa w powiecie opolskim.	6
Rysunek 2.	Położenie gminy Poniatowa w województwie lubelskim.	7
Rysunek 3.	Położenie gminy Poniatowa wśród innych gmin w Polsce.	8
Rysunek 4.	Liczba ludności faktycznie zamieszkałej w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	9
Rysunek 5.	Saldo migracji wewnętrznych w gminie Poniatowa w latach 2002-2009.	11
Rysunek 6.	Procentowa struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w roku 2013.	12
Rysunek 7.	Wysokość dochodów budżetowych gminy Poniatowa w latach 2006-2013.	13
Rysunek 8.	Struktura dochodów gminy Poniatowa w roku 2013.	14
Rysunek 9.	Wysokość dochodów własnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	15
Rysunek 10.	Wysokość wydatków budżetowych gminy Poniatowa w latach 2006-2013.	16
Rysunek 11.	Wysokość wydatków budżetowych gminy Poniatowa w latach 2006-2013.	16
Rysunek 12.	Struktura wydatków gminy Poniatowa w roku 2013.	17
Rysunek 13.	Struktura wydatków gminy Poniatowa według działów klasyfikacji budżetowej w roku 2013.	19
Rysunek 14.	Porównanie dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu opolskiego w 2013 r.	20
Rysunek 15.	Porównanie wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu opolskiego w 2013 r.	21
Rysunek 16.	Porównanie dochodów wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach.	21
Rysunek 17.	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	22
Rysunek 18.	Liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w powiecie opolskim w 2013 roku.	23
Rysunek 19.	Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Poniatowa w roku 2013 wg klasyfikacji PKD 2004.	24
Rysunek 20.	Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	25
Rysunek 21.	Stan warunków mieszkaniowych w gminie Poniatowa w latach 2005-2012.	25
Rysunek 22.	Porównanie poziomu wyposażenia techniczno-sanitarnego w roku 2012.	26
Rysunek 23.	Dynamika zmian liczny osób w głównych grupach wiekowych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013. ..	27
Rysunek 24.	Wskaźnik obciążenia demograficznego.	28
Rysunek 25.	Zatrudnienie w jednostkach o liczbie pracujących pow. 9 osób w gminie Poniatowa w latach 2006-2013. ..	29
Rysunek 26.	Liczba bezrobotnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	30
Rysunek 27.	Liczba bezrobotnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013 w podziale na płeć.	31
Rysunek 28.	Struktura wykształcenia w gminie Poniatowa w roku 2002.	32
Rysunek 29.	Struktura wykształcenia w gminie Poniatowa w podziale na płeć.	32
Rysunek 30.	Porównanie struktury wykształcenia w gminie Poniatowa i powiecie opolskim w 2002 roku.	33
Rysunek 31.	Liczba miejsc w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	34
Rysunek 32.	Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	35
Rysunek 33.	Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	36
Rysunek 34.	Liczba dzieci uczęszczających do szkół gimnazjalnych w gminie Poniatowa w latach 2006-2012.	36
Rysunek 35.	Współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	37
Rysunek 36.	Liczba czytelników w gminie Poniatowa w latach 2006-2012.	38
Rysunek 37.	Porównanie dostępu do sieci wodociągowej.	40
Rysunek 38.	Porównanie dostępu do sieci kanalizacyjnej.	41
Rysunek 39.	Przeciętne zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w m ³ w latach 2006-2013.	41
Rysunek 40.	Wysokość budżetu inwestycyjnego gminy Poniatowa w latach 2006-2013.	42
Rysunek 41.	Udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków budżetowych w gminie Poniatowa.	43
Rysunek 42.	Liczba noclegów w gminie Poniatowa w latach 2002-2013.	53
Rysunek 43.	Ogólne zestawienie czynników dot. gminy Poniatowa w ocenie mieszkańców.	57
Rysunek 44.	Ogólne zestawienie czynników dot. gminy Poniatowa w ocenie mieszkańców.	60

Rysunek 45. Etapy „rodzenia się” logo.	87
Rysunek 46. Sygnet gminy Poniatowa.	88
Rysunek 47. Logotyp gminy Poniatowa.	88
Rysunek 48. Graficzna forma hasła promocyjnego.	88
Rysunek 49. Projekt logo marki Poniatowa z hasłem promocyjnym.	89
Rysunek 50. Logo gminy Poniatowa zastosowane na materiałach graficznych.	89
Rysunek 51. Strona internetowa gminy Bełżyce i Borzechów.	94
Rysunek 52. Strona internetowa gminy Chodel i Janowiec.	94
Rysunek 53. Strona internetowa gminy Jastków i Józefów nad Wisłą.	94
Rysunek 54. Strona internetowa gminy Karczmiska i Kazimierz Dolny.	95
Rysunek 55. Strona internetowa gminy Konopnica i Łaziska.	95
Rysunek 56. Strona internetowa gminy Nałęczów i Niedzwica Duża.	95
Rysunek 57. Strona internetowa gminy Opole Lubelskie i Urzędów.	95
Rysunek 58. Strona internetowa gminy Wąwolnica i Wilkołaz.	96

SPIS TABEL

Tabela 1.	Ruch naturalny w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.....	9
Tabela 2.	Struktura ludności w gminie Poniatowa w roku 2013 w podziale na podstawowe grupy wiekowe.	11
Tabela 3.	Porównanie wskaźnika feminizacji w roku 2013.	12
Tabela 4.	Struktura wydatków gminy Poniatowa według działów klasyfikacji budżetowej w roku 2013.	18
Tabela 5.	Zestawienie dochodów i wydatków gminy Poniatowa w latach 2009-2013.	19
Tabela 6.	Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Poniatowa w latach 2006-2013.	23
Tabela 7.	Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2005-2012.	26
Tabela 8.	Stan zatrudnienia w jednostkach o liczbie pracujących pow. 9 osób w gminie Poniatowa.....	29
Tabela 9.	Porównanie wysokości subwencji oświatowej i wydatków na oświatę w gminie Poniatowa.	35
Tabela 10.	Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych przez gminę Poniatowa w latach 2007-2014.....	43
Tabela 11.	Zestawienie wniosków z gminy Poniatowa złożonych do LAWPU	46
Tabela 12.	Analiza atutów i wad prowadzenia działalności gospodarczej w gminie Poniatowa.	61
Tabela 13.	Tabela zalet i mankamentów gminy Poniatowa.	62
Tabela 14.	Zasady współistnienia logo i herbu.....	90
Tabela 15.	Zestawienie herbów konkurencyjnych gmin z herbem gminy Poniatowa.....	97
Tabela 16.	Harmonogram realizacji zadań priorytetowych.	104
Tabela 17.	Narzędzia dotarcia do kluczowych grup odbiorców.	106